

คำนำ

กองทัพอากาศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของข้าราชการทหารที่ได้อุทิศตน และปฏิบัติน้ำที่อย่างดีในระหว่างที่รับราชการ และในโอกาสที่จะต้องออกจากราชการไปตามวิถีทางของการรับราชการ กองทัพอากาศ เห็นว่าข้าราชการทหารควรจะได้รับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ สาธารณูปโภค และข้อควรปฏิบัติ ทั้งก่อน และหลังการออกจากราชการ จึงได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือข้าราชการทหารที่เกี่ยวนโยบายราชการนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ข้าราชการทหาร ตลอดจนทายาท และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องได้มีไว้เป็นคู่มือ เพื่อจะได้ยึดถือและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือคู่มือข้าราชการทหารที่เกี่ยวนโยบายราชการเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์ให้แก่ข้าราชการทหารและครอบครัว สมตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ทุกประการ

พลอากาศตรี

(ยรวง คันธสว)

เจ้ากรมกำลังพลทหารอากาศ

สารบัญ

การปฏิบัติของข้าราชการทหาร ก่อนออกจากราชการ

- ลิทธิของข้าราชการท่ามท่าว เมื่อออกจากราชการ ๑
- การเตรียมตัวของข้าราชการท่ามท่าว เมื่อจะออกจากราชการ ๒
- สรุปราชการที่จะต้องติดต่อกันเรื่องราวขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ ๓
- การยื่นเรื่องราวต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ ๓
- การแจ้งสถานที่ขอรับเงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ ๔
- ข้อเปรียบเทียบการเลือกรับเงินบำเหน็จหรือเงินบำนาญ ๕
- การเปลี่ยนแปลงการขอรับบำเหน็จบำนาญ ๖
- การนับอายุบุคคล ๘
- ตารางกำหนดเกษียณอายุ ๙
- การนับเวลาราชการ ๑๐
- เงินเดือนสำหรับคำนวนบำเหน็จบำนาญ ๑๓
- พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ พ.ศ.๒๕๗๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ๑๓

บำเหน็จบำนาญตาม พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญ

ข้าราชการ พ.ศ.๒๕๗๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

- บำเหน็จ ๑๙
- บำนาญ ๑๙
- บำเหน็จดำรงชีพ ๒๐
- บำเหน็จตกทอด ๒๑
- ท้ายบทที่ไม่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอด ๒๑

พระราชบัญญัติการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ.๒๕๗๕

- เงินช่วยพิเศษ	๒๓
- ผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยพิเศษ	๒๓
- ระยะเวลาการขอรับเงินช่วยพิเศษ	๒๔
- วิธีการรับ และเอกสารประกอบ	๒๔
- การทำหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จตกทอด	๒๕
- การทำหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษ	๒๖
- การนำไปมอบบัณฑรับเงินและการทำหนังสือมอบคำนารับเงิน	๒๖
การปฏิบัติของข้าราชการทหาร หลังออกจากราชการ	
- หน้าที่ของผู้รับบำเหน็จบำนาญ	๒๗
- การทำบัตรประจำตัวผู้รับบำนาญ	๒๙
- การแต่งเครื่องแบบทหารของผู้ออกจากราชการ	๓๐
- การเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาบุตร	๓๐
- การยื่นเรื่องรากขอเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล	๓๒
- การโอนเงินเบี้ยหวัดบำนาญไปรับทางหน่วยเบิกจ่ายอื่น	๔๐
การปฏิบัติของทายาท เมื่อข้าราชการทหารผู้รับบำนาญเสียชีวิต	
- ลิทธิ์ของทายาท	๔๑
- การดำเนินการของทายาทเมื่อข้าราชการบำนาญเสียชีวิต	๔๑

สาระน่ารู้

- การตรวจสอบและรับรองเวลาราชการต่อนเป็นที่ทราบ	๔๔
- การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	๔๖
- การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย	๕๐
- การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์	๕๓
- เหรียญชัยสมรภูมิ	๕๔
- เหรียญพิทักษ์เสรีชน	๕๖
- เหรียญราชการชายแดน	๕๖
- การทำป้ายห้องน้ำสาธารณะ	๕๖
บัตรเหรียญราชการชายแดน	๕๖
- สิทธิพิเศษของข้าราชการที่เกณฑ์อายุ	๕๘
- การจดทะเบียนรับรองบุตร	๕๙
- การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม	๖๑
- การแจ้งคนตาย	๖๘
- การขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ	๗๑
การขอพระราชทานเพลิงศพ และหีบศพ	๗๑
- การจัดกองทัพรกีรติยศ	๗๑
- การมาปันกิจสงเคราะห์	๗๒
- การจัดการมรดก	๗๓
- ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของภริยา	๗๓

การปฏิบัติของข้าราชการทหาร ก่อนออกจากราชการ

สิทธิของข้าราชการทหารเมื่อออกจากราชการ

ผู้ที่รับราชการเป็นพนักงานราชการตัวยเหตุลาออก เกณฑ์ณอยุ ให้ออกโดยไม่มีความผิดหรือเสียชีวิต หากรับราชการโดยกระทำการด้วยความตือความชอบมาโดยตลอดทางราชการจะตอบแทนผู้นั้นเป็นเงินจำนวนหนึ่ง ซึ่งอาจจ่ายเป็นเงินก้อนครั้งเดียว หรือจ่ายเป็นรายเดือน พร้อมกับเงินก้อนอีกจำนวนหนึ่ง เรียกว่าบำเหน็จดำรงชีพ และยังมีสิทธิเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของตนเอง บิดา มารดา คู่สมรส และบุตร หากเสียชีวิตขณะรับราชการหรือผู้รับเบี้ยหัวดบำนาญเสียชีวิตทางราชการจะจ่ายเงินให้แก่ทายาท เรียกว่าบำเหน็จตกทอด กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๕๗๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๕๒๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การเตรียมตัวของข้าราชการทหารเมื่อจะออกจากราชการ

ข้าราชการทหาร ที่รับราชการและมีความประسنค์จะขอลาออกจากราชการก่อน เกษียณอายุราชการ หรือเมื่อเกษียณอายุราชการมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เป็นไปตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยเงินเบี้ยหวัด พ.ศ.๒๕๙๕ พระราชบัญญัติ บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๕๙๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติ กองทุน บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการดำเนินการยื่นเรื่องจากขอรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ควรจะมีการตรวจสอบความถูกต้องของสมุดประวัติรับราชการอย่าง น้อยปีละ ๑ ครั้ง ดังนี้.-

๑. ชื่อ นามสกุล
๒. วัน เดือน ปี เกิด
๓. การขึ้นทะเบียนทหารกองประจำการ
๔. การบันทึกคำสั่งบรรจุเข้ารับราชการ
๕. วันที่เริ่มเข้ารับราชการ
๖. การบันทึกรายการเกี่ยวกับตำแหน่ง
๗. การบันทึกเวลาราชการเป็นทวีคูณกรณีต่าง ๆ โดยมีบัญชีร่วมเวลา ราชการ ทวีคูณแบบໄว้ด้วย
๘. การบันทึกรายการรับเงินเดือน และเงินเพิ่มพิเศษต่าง ๆ เช่นเงินเพิ่มพิเศษ สำหรับการสรุป เงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับนักบินประจำกอง เงินเพิ่มพิเศษ รายเดือนสำหรับนักโดยร่วมประจำกอง

๙. การบันทึกวันลาอุปสมบท การลาไปศึกษา และคูณในต่างประเทศ
๑๐. การบันทึกการได้รับพระราชทานและส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์
๑๑. การบันทึกเกี่ยวกับพยาบาล เช่น ปิดมารดา คู่สมรส บุตร
๑๒. มีการจัดทำหนังสือแสดงเจตนาจะบุตรผู้รับบำเหน็จตอกทอดหรือไม่
(กรณีไม่มีพยาบาลหรือแสดงเมื่อ)
๑๓. มีการจัดทำหนังสือแสดงเจตนาจะบุตรผู้รับเงินช่วยพิเศษหรือไม่
ส่วนราชการที่จะต้องติดต่อยื่นเรื่องราواขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ
 ๑. ส่วนกลาง กำลังพลของหน่วย ณ ที่ตั้งกองเมือง เป็นหน่วยดำเนินการ
 ๒. ส่วนภูมิภาค กองบินทุกกองบิน (ยกเว้น กองบิน ๖ ฯ) เป็นหน่วยดำเนินการ

การยื่นเรื่องราواขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ

สามารถยื่นเรื่องราواขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญล่วงหน้าได้ ๖ เดือน ก่อนเกณฑ์อายุ ในปัจจุบันการขอรับบำเหน็จบำนาญเป็นระบบโครงการจ่ายตรง โดยกระทรวงการคลังจะโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากตามที่ท่านได้แจ้งไว้ ขั้นตอนปฏิบัติ และเอกสารที่ต้องยื่นเมื่อดังนี้-

 ๑. ลงชื่อในแบบขอรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ (แบบ ๕๓๐๐ พร้อม
แจ้งสถานที่รับเงิน)
 ๒. ลงชื่อในแบบแจ้งรายการเพื่อการจ่ายบำเหน็จบำนาญปกติ
ข้าราชการตาม โครงการจ่ายตรงและการหักลดหย่อน (แบบ สบง.๑)
 ๓. ลงชื่อในแบบขอรับเงินจากกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการสำหรับ
สมาชิก (แบบ กบช.๐๐๘/๑/๒๕๔๓)
 ๔. สำเนาประกาศเกณฑ์อายุ หรือสำเนาคำสั่งลาออก แล้วแต่กรณี

๕. สำเนาคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือนกรณีเกียรติยศ หรือกรณีลาออกให้ออกหลังสิ้นรอบปีที่แล้วแล้วแต่กรณี
๖. บัญชีรับรองเวลาราชการทวีคูณ
๗. สำเนาทะเบียนบ้าน
๘. สำเนาสมุดคู่ฝ่ายเงินประจำกองทัพยานห้าที่มีขึ้นและเลขที่บัญชีเงินฝ่าย
๙. รูปถ่ายยศปัจจุบันหน้าตรงไม่สวมหมวก ไม่สวมแวงกันแดดขนาด ๓X๔ ซม. จำนวน ๒ รูป

การเจ้งสถานที่ขอรับเงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ

๑. ในส่วนกลาง ให้ขอรับเงินที่ กรมการเงินทหารอากาศ
๒. ในส่วนภูมิภาค ขอรับเงินที่
 - ๒.๑ มณฑลทหารบก
 - ๒.๒ จังหวัดทหารบก
 - ๒.๓ กองบิน & (จังหวัดปะจุบค์รีชั้นวี)
 - ๒.๔ สัสดีจังหวัด
 - ๒.๕ อำเภอที่มีคลังอำเภอ

หน่วยเบิกจ่ายเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ กระทรวงกลาโหม

จังหวัด	หน่วยเบิกจ่าย	จังหวัด	หน่วยเบิกจ่าย
กรุงเทพฯ	สป.(กง.กห.)	นครศรีธรรมราช	มทบ.๓๑
	กง.ทอ.	นครปฐม	สัสดีจังหวัด น.ส.
กาญจนบุรี	จทบ.ก.จ.	นนทบุรี	สัสดีจังหวัด น.บ.
กำแพงเพชร	สัสดีจังหวัด ก.พ.	นครนายก	สัสดีจังหวัด น.ย.
grave	สัสดีจังหวัด ก.บ.	นราธิวาส	สัสดีจังหวัด น.ว.
กาฬสินธุ์	สัสดีจังหวัด ก.ส.	นครศรีธรรมราช	มทบ.๔๑
ขอนแก่น	มทบ.๒๓	น่าน	จทบ.น.น.
จันทบุรี	สัสดีจังหวัด จ.บ.	นครพนม	จทบ.น.พ.
ฉะเชิงเทรา	สัสดีจังหวัด ฉ.ช.	หนองคาย	สัสดีจังหวัด น.ค.
ชลบุรี	มทบ.๑๔	บุรีรัมย์	จทบ.บ.ร.
ชุมพร	จทบ.ช.พ.	ปราจีนบุรี	มทบ.๑๒
เชียงราย	จทบ.ช.ร.	ปทุมธานี	สัสดีจังหวัด ป.ท.
เชียงใหม่	มทบ.๓๓	ปัตตานี	จทบ.ป.น.
ซัพภุมิ	สัสดีจังหวัด ช.ย.	ประจวบคีรีขันธ์	กองบิน ๕
ชัยนาท	สัสดีจังหวัด ช.น.	พิจิตร	สัสดีจังหวัด พ.จ.
ตราช	สัสดีจังหวัด ต.ง.	แพร่	สัสดีจังหวัด พ.ว.
ตราด	สัสดีจังหวัด ต.ร.	พังงา	สัสดีจังหวัด พ.ง.
ตาก	จทบ.ต.ก.	พัทลุง	สัสดีจังหวัด พ.ท.
นครราชสีมา	มทบ.๒๑	เพชรบูรณ์	จทบ.พ.ช.
พระนครศรีอยุธยา	สัสดีจังหวัด อ.ย.	พะเยา	จทบ.พ.ย.

หน่วยเบิกจ่ายเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ กระทรวงกลาโหม

จังหวัด	หน่วยเบิกจ่าย	จังหวัด	หน่วยเบิกจ่าย
เพชรบุรี	จทบ.พ.บ.	สุรินทร์	จทบ.ส.ร.
พิษณุโลก	จทบ.พ.ล.	สุราษฎร์ธานี	จทบ.ส.ภ.
ภูเก็ต	สัสดีจังหวัด ภ.ก.	สมุทรปราการ	สัสดีจังหวัด ส.ป.
มหาสารคาม	สัสดีจังหวัด ม.ค.	สมุทรสงคราม	สัสดีจังหวัด ส.ศ.
แม่ฮ่องสอน	สัสดีจังหวัด ม.ส.	สมุทรสาคร	สัสดีจังหวัด ส.ค.
มุกดาหาร	สัสดีจังหวัด ม.ห.	สิงห์บุรี	สัสดีจังหวัด ส.ห.
ยะลา	สัสดีจังหวัด ย.ล.	สุโขทัย	สัสดีจังหวัด ส.ท.
ยโสธร	สัสดีจังหวัด ย.ส.	สกลนคร	จทบ.ส.น.
ร้อยเอ็ด	จทบ.ร.อ.	สุพรรณบุรี	สัสดีจังหวัด ส.พ.
ระยอง	สัสดีจังหวัด ร.ย.	สตูล	สัสดีจังหวัด ส.ต.
ระนอง	สัสดีจังหวัด ร.น.	อุทัยธานี	สัสดีจังหวัด อ.น.
ราชบุรี	จทบ.ร.บ.	อุดรธานี	มทบ.๒๔
ลำปาง	มทบ.๓๒	อุตรดิตถ์	จทบ.อ.ต.
ลำพูน	สัสดีจังหวัด ล.พ.	อ่างทอง	สัสดีจังหวัด อ.ท.
เลย	จทบ.ล.ย.	อุบลราชธานี	มทบ.๒๒
ลพบุรี	มทบ.๑๓	สระแก้ว	จทบ.ส.ก.
ศรีสะเกษ	สัสดีจังหวัด ส.ก.	หนองบัวลำภู	สัสดีจังหวัด น.ก.
สงขลา	มทบ.๔๒	อำนาจเจริญ	สัสดีจังหวัด อ.จ.
สระบุรี	จทบ.ส.บ.		

ข้อเปรียบเทียบของการเลือกรับเงินบำเหน็จหรือเงินบำนาญ การขอรับเงินบำเหน็จ

๑. ได้รับเงินเป็นก้อน สามารถนำไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรือฝ่ากฎหมายเพื่อรับดอกเบี้ยเพิ่มดอกผลได้

๒. เงินบำเหน็จ จะได้รับเต็มตามจำนวนเวลาราชการที่รับราชการอยู่ เช่น มีเวลาราชการ ๖๐ ปี ก็จะได้รับเท่ากับ ๖๐ เท่าของเงินเดือนเดือนสุดท้าย

๓. ไม่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนบุตร และเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

๔. เมื่อเสียชีวิต ทายาทไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วยพิเศษและเงินบำเหน็จตกทอด

การขอรับเงินบำนาญ

๑. ถือว่ามีรายได้ที่แน่นอนมั่นคงเป็นรายเดือนทุกเดือน

๒. มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนบุตร และเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

๓. เมื่อมีการปรับบัญชีเงินเดือนคราวใด ก็อาจจะได้รับการพิจารณาเพิ่มเงินช่วยค่าครองชีพให้

๔. เมื่อกลับเข้ารับราชการใหม่ สามารถนำเอกสารเวลาราชการครั้งแรกตอนก่อนออกรับบำนาญรวมกับเวลาราชการในครั้งหลังเพื่อคำนวณบำเหน็จบำนาญได้

๕. เมื่อเสียชีวิต ทายาทมีสิทธิได้รับเงินช่วยพิเศษเท่ากับเงินบำนาญ รวมช่วยค่าครองชีพ จำนวน ๓ เดือน และเงินบำเหน็จตกทอดเท่ากับ ๓๐ เท่าของบำนาญ รวมเงินช่วยค่าครองชีพเบี้ยหวัดบำนาญ

๖. ถึงแม่เวลาราชการจะมาก ก็ถูกจำกัดไว้แค่ ๕๐ ปีเท่านั้น

การเปลี่ยนแปลงการขอรับบำเหน็จบำนาญ

จากระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการขอรับและการจ่ายบำเหน็จบำนาญ

ข้าราชการ พ.ศ.๒๕๖๗ หมวด ๓ การสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญ ข้อ ๑๙ วรรคสี่ เมื่อผู้มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญได้รับเงินบำเหน็จ หรือบำนาญจากส่วนราชการผู้เบิกແລ້ວ จะขอเปลี่ยนแปลงความประสงค์ในการขอรับบำเหน็จหรือบำนาญอีกไม่ได้นั้น มีความหมายว่า เมื่อมีการสั่งจ่ายบำเหน็จหรือบำนาญให้แล้ว หากผู้มีสิทธิยังไม่ได้รับเงินจากส่วนราชการผู้เบิกก็ยังสามารถขอเปลี่ยนแปลงความประสงค์ได้ แต่ถ้าหากได้รับเงินบำเหน็จ หรือเงินบำนาญจากส่วนราชการผู้เบิกไปแล้ว จะเปลี่ยนแปลงความประสงค์อีกไม่ได้

การนับอายุบุคคล

ปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการนับอายุบุคคลโดยบัญญัติวิธีนับอายุบุคคลให้เป็นเรื่องเฉพาะ ตามมาตรา ๑๖ ซึ่งบัญญัติว่า “การนับอายุบุคคลให้เริ่มนับตั้งแต่วันเกิด... ฯลฯ” (มีผลใช้บังคับตามกฎหมายเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๓๔) ดังนั้นบุคคลซึ่งเกิดในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๘๐ จะมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐ และบุคคลผู้นั้นจะพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการผู้นั้นมีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๐

ตารางกำหนดเกณฑ์อายุ

ផ្លូវការណ៍របាយការ

วันเกษียณอายุ

ଭ ତ୍ର.ମ.୪୦
ଭ ତ୍ର.ମ.୪୧
ଭ ତ୍ର.ମ.୪୨
ଭ ତ୍ର.ମ.୪୩
ଭ ତ୍ର.ମ.୪୪
ଭ ତ୍ର.ମ.୪୫
ଭ ତ୍ର.ମ.୪୬
ଭ ତ୍ର.ମ.୪୭
ଭ ତ୍ର.ମ.୪୮
ଭ ତ୍ର.ମ.୪୯
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୦
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୧
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୨
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୩
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୪
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୫
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୬
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୭
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୮
ଭ ତ୍ର.ମ.୫୯
ଭ ତ୍ର.ମ.୬୦
ଭ ତ୍ର.ମ.୬୧
ଭ ତ୍ର.ମ.୬୨
ଭ ତ୍ର.ମ.୬୩
ଭ ତ୍ର.ମ.୬୪
ଭ ତ୍ର.ମ.୬୫

การนับเวลาราชการ การนับเวลาราชการสำหรับคำนวนบำเหน็จบำนาญ

๑. เวลาราชการปกติ คือ เวลาที่เริ่มเข้ารับราชการจนถึงเวลา ก่อนออกจากราชการ

๑.๑ เริ่มนับตั้งแต่วันเข้ารับราชการและรับเงินเดือนจากเงินงบประมาณ
ประเภทเงินเดือน

๑.๒ ผู้ที่เข้ารับราชการก่อนอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ เริ่มนับเวลาตั้งแต่วันที่มี
อายุครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์

๑.๓ ผู้ที่เขียนทะเบียนที่หางของประจำการ ให้มีสิทธินับเวลาตั้งแต่วันเขียน
ทะเบียนที่หางของประจำการ

๑.๔ ผู้ที่ทางราชการคัดเลือกหรือสอบคัดเลือกให้ไปดูงานหรือศึกษาวิชา
ในต่างประเทศ ให้นับเวลาราชการระหว่างนั้นแม้มีอนเต็มเวลาราชการ

๑.๕ ผู้ที่รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน ซึ่งทาง
ราชการสั่งให้ทำการได ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยพระราชบัญญัติ ให้นับเวลา
ราชการระหว่างนั้นแม้มีอนเต็มเวลาราชการ

๒. เวลาราชการทวีคูณ คือ เวลาที่กฎหมายให้นับเพิ่มอีก ๑ เท่า ของเวลาที่
ปฏิบัติหน้าที่ หรือรับราชการตามปกติ แบ่งออกเป็นดังนี้

๒.๑ เวลาทำหน้าที่ตามที่กระทรวงคลาให้มีกำหนด

- เวลาระหว่างที่มีการรับ หรือการลงความ

- เวลาระหว่างที่มีการประชุมประจำเดือน

- เวลาระหว่างที่มีพระบรมราชโองการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

- เวลาระหว่างที่สั่งให้เป็นนักดำเรือดำเนิน ให้นับเวลาที่ปฏิบัติการตามสั่งเป็นทวีคูณ เมื่อเวลาต้องกล่าวนั้น จะไม่ได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณ ประเภทเงินเดือนก็ตาม

๒.๒ เวลาที่มีการประกาศใช้กฎหมายศึกในเขตพื้นที่ใด ให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจพิจารณาให้ข้าราชการซึ่งประจำปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่ได้มีการประกาศใช้กฎหมายศึกนั้น ได้รับการนับเวลาราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้น เป็นทวีคูณได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หลักเกณฑ์การพิจารณาตามความจำเป็นของสถานการณ์ โดยคำนึงถึงความยากลำบากและการเสียยังอันตราย

๓. การตัดเวลาราชการ

๓.๑ เวลาที่ไม่ได้รับเงินเดือนด้วยเหตุใด ๆ เช่น ป่วย ลา ขาด พักราชการ ให้ตัดเวลาระหว่างนั้นออกหรือถูกสั่งพักราชการโดยได้รับเงินเดือนไม่เต็มขัตตรา เช่น ได้ ๑ ใน ๒ หรือ ๑ ใน ๓ หรือ ๑ ใน ๔ ให้ตัดเวลาราชการออกตามส่วนที่ไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือน

๓.๒ ผู้ที่มีสิทธิได้นับเวลาราชการเป็นทวีคูณ กรณีประกาศใช้กฎหมายศึก ถ้าไม่มาปฏิบัติราชการในระหว่างประกาศใช้กฎหมายศึกด้วยเหตุใดก็ตาม ไม่มีสิทธิได้นับเวลาทวีคูณในระหว่างนั้น

๔. วิธีนับเวลาราชการ

๔.๑ นับตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบานญัชราชการ พ.ศ.๒๕๙๔ และแก้ไขเพิ่มเติม

- ให้นับแต่จำนวนปี เศษของปีถัดไปครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี
- สำหรับเดือนให้นับ ๑๒ เดือน เป็น ๑ ปี
- สำหรับวันมีรวมกันหลายระยะให้นับ ๓๐ วันเป็น ๑ เดือน

ผู้กลับเข้ารับราชการใหม่ให้นับเวลาราชการสำหรับจำนวนบำเหน็จ
บำนาญ ตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๕๓๙ และ
ที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.๒ นับตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
พ.ศ.๒๕๓๙

- ออกจากราชการแล้วกลับเข้ารับราชการใหม่ ตั้งแต่ วันที่ ๒๗
มีนาคม ๒๕๔๐ นับเวลาตอนก่อนออกจากราชการรวมกับเวลาราชการตอนใหม่
เงินถูกปลดออกหรือไม่ออกจากราชการ และไม่มีสิทธิรับเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ
ตอนก่อนออกจากราชการ

- รับบำเหน็จไปแล้วคืนบำเหน็จพร้อมด้วยตามอัตราเงินฝาก
ประจำนาครออมสิน นับเวลาตอนก่อนออกจากราชการรวมกับเวลาราชการตอนใหม่
- งดรับบำนาญ นับเวลาราชการตอนก่อนออกจากราชการรวมกับ
เวลาราชการตอนใหม่

- ขอรับบำนาญ มีหนังสือแจ้งหน่วยที่กลับเข้ารับราชการใหม่ภายใน
๓๐ วัน จะนับเวลาราชการต่อเนื่องไม่ได้

กรณีเงินเดือนใหม่เท่าหรือมากกว่าเงินเดือนเดิมคงจ่ายบำนาญ
กรณีเงินเดือนใหม่น้อยกว่าเงินเดือนเดิม ให้รับบำนาญเท่ากับผลต่างของ
เงินเดือนใหม่และเงินเดือนเดิมให้ส่วนราชการที่ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการใหม่แจ้งไปยัง
หน่วยที่ผู้รับบำนาญอยู่เพื่อให้หักหรือลดการจ่ายบำนาญ

- การนับเวลาราชการเพื่อให้เกิดสิทธิ ให้นับจำนวนปี เศษของปีถึง
ครึ่งปีให้นับเป็น ๑ ปี

- นับเวลาเพื่อคำนวนจำนวนบำเหน็จบำนาญ ให้นับจำนวนปี
รวมทั้งเศษของตัวยการนับเศษของปีซึ่งเป็นเดือนหรือวันให้คำนวนตามวิธีการจ่าย
เงินเดือน ให้นับ ๑๒ เดือนเป็น ๑ ปี วันมีรวมกันหลาຍระยะให้นับ ๓๐ วันเป็น ๑ เดือน

เงินเดือนสำหรับคำนวนบำเหน็จบำนาญ

เงินเดือนเดือนสุดท้าย ที่นำมาคำนวนเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ ได้แก่
เงินเดือนที่ได้รับจากเงินบประมาณประจำเดือนเดือนสุดท้ายที่ออกจากราชการ
รวมทั้งเงินเพิ่มพิเศษรายเดือน สำหรับค่าวิชาและหรือเงินเพิ่มการเลื่อนฐานะและหรือ^๔
สำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าข้อตรายเป็นปกติ และหรือสำหรับการสู้รบและหรือสำหรับ^๕
การปราบปรามผู้กระทำการผิดแต่ไม่ว่าจะเป็นอย่างใด ๆ

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๕๙๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้าราชการ หมายถึง ทหารและข้าราชการพลเรือน

ทหาร หมายถึง นายทหารสัญญาบัตร นายทหารประจำหน่วย ตลอดจน
ว่าที่ยศนั้น ๆ และพลทหารประจำการ

บำเหน็จบำนาญปกติ มี ๔ เหตุ

๑. เหตุทดสอบ ให้แก่ข้าราชการซึ่งออกจากประจำการเพรະເລີກ หรือ^๖
ยุบตำแหน่ง หรือซึ่งมีคำสั่งให้ออกโดยไม่มีความผิด หรือซึ่งออกตามบทบัญญัติใน
ราชธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือทหารซึ่งออกจากกองหนุนมีเบี้ยหวัด

๒. เหตุพแพภ ให้แก่ข้าราชการผู้ป่วยเจ็บทุพพลภาพซึ่งแพทย์ที่ทาง
ราชการรับรองได้ตรวจและแสดงความเห็นว่าไม่สามารถที่จะรับราชการในตำแหน่งหน้าที่
ซึ่งปฏิบัติอยู่นั้นต่อไป

๓. เหตุสูงอายุ ให้แก่ข้าราชการผู้มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้วหรือผู้ที่มี
อายุครบห้าสิบปีบริบูรณ์แล้ว ประสงค์จะลาออกจากราชการ

๓. เหตุรับราชการนาน ให้แก่ข้าราชการซึ่งมีเวลาราชการสำหรับคำนวนบำเหน็จ
บำเหน็จบำนาญครบทามสิบปีบริบูรณ์ หรือผู้ที่มีเวลาราชการสำหรับคำนวนบำเหน็จ
บำนาญครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว ประسังค์จะลาออกจากราชการ

บำเหน็จ หมายถึง เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการ จ่ายให้เป็นเงิน
ก้อนครั้งเดียว มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. สิทธิที่จะได้รับบำเหน็จ

๑.๑ มีเวลาราชการไม่ถึง ๑๐ ปีบริบูรณ์

- ทางราชการให้ออกด้วยเหตุผลแทน
- ออกจากราชการเพราะเหตุพิบูลภพ
- ทางราชการให้ออกเพราะครบเกณฑ์อายุ
- ลาออกเมื่ออายุครบ ๕๐ ปีบริบูรณ์แล้ว

๑.๒ ลาออกโดยมีเวลาราชการครบ ๑๐ ปีบริบูรณ์ แต่ไม่ถึง ๒๕ ปี บริบูรณ์

๑.๓ มีสิทธิได้รับบำนาญ แต่ขอรับบำเหน็จแทนบำนาญ

๒. เกณฑ์คำนวนบำเหน็จ = เงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณจำนวนปีเวลาราชการ
บำนาญปกติ หมายถึง เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการจ่ายให้เป็นราย
เดือน จนกว่าจะถึงแก่กรรมหรือหมดสิทธิ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. สิทธิที่จะได้รับบำนาญ

- ต้องมีเวลาราชการตั้งแต่ ๑๐ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- ทางราชการให้ออกโดยไม่มีความผิด
- ทางราชการให้ออกเพราะครบเกณฑ์อายุ

- ทหารกองหนูมีเบี้ยหวัดครบกำหนดด้วยประเภท
 - ออกราการชาติเพื่อความเหตุพลดภพ
 - ทางราชการให้ออกเมื่อวันที่เวลาราชการครบ ๓๐ ปีบริบูรณ์แล้ว
 - ลาออกจากราชการเมื่ออายุครบ ๕๐ ปีบริบูรณ์แล้ว
 - ทหารกองหนูมีเบี้ยหวัดครบกำหนดด้วยประเภท
 - ลาออกจากราชการเมื่อวันที่เวลาราชการครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์แล้ว
๒. เกณฑ์คำนวนบำนาญ

= เงินเดือนเดือนสุดท้าย X จำนวนปีเวลาราชการ

๕๐

บำนาญปกติให้จำกัดจำนวนอย่างสูงไม่เกินเงินเดือนเดือนสุดท้าย

พ.ร.บ.บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ.๒๕๕๑ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่
๑ ก.พ.๕๑ เป็นต้นไป

ผู้ที่ได้รับบำนาญพิเศษเหตุพลดภพรวมกับบำนาญปกติ ถ้ามีจำนวนเงินรวมกันไม่ถึงเดือนละหนึ่งหมื่นห้าพันบาท ให้ได้รับบำนาญพิเศษเพิ่มขึ้นอีกจนครบหนึ่งหมื่นห้าพันบาทถ้วน และบรรดาผู้มีสิทธิจะได้รับจะยืนขอเปลี่ยนเป็นการรับบำเหน็จพิเศษแทนได้ เป็นจำนวนเงินเท่ากับบำนาญพิเศษหลักเดือน

บำเหน็จดำรงชีพ หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ผู้รับบำนาญเพื่อช่วยเหลือการดำรงชีพจ่ายให้ครั้งเดียว โดยไม่ต้องนำไปป่วยคำนวนภาษีเงินได้มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. ยื่นเรื่องขอรับพร้อมบ้านญาณ

- ๑.๑ จ่ายให้ผู้รับบ้านญาณปกติหรือผู้รับบ้านญาณพิเศษเพราะทุพพลภาพ
โดยยื่นขอพร้อมกับการขอรับบ้านญาณ
- ๑.๒ จ่ายให้ผู้ได้รับบ้านญาณปกติและบ้านญาณพิเศษเพราะทุพพลภาพรวม
บ้านญาณเข้าด้วยกันเพื่อคำนวนบ้านญาณหนึ่งจำนวนชีพผู้รับ
- ๑.๓ จ่ายไม่เกิน ๑๕ เท่าของเงินบ้านญาณไม่รวมเงินซ่วยค่าครองชีพผู้รับ^๔
เบี้ยหวัดบ้านญาณ (แล้วต้องไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด)
๒. ยื่นเรื่องขอรับเมื่ออายุ ๖๕ ปี ได้อีกไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท (แต่จำนวน
บ้านญาณ มียอดเงินบ้านญาณ เดือนละ ๓๓,๔๐๐ บาท)

กรณี ผู้รับบ้านญาณอยู่แล้วยังไม่ได้ยื่นขอรับบ้านญาณหนึ่งจำนวนชีพ ให้ยื่นขอต่อ
หน่วยเบิกจ่ายตนเองรับบ้านญาณอยู่

บ้านญาณ จำกัด หมายถึง เงินที่จ่ายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่
ทายาทธ孙ของข้าราชการ ผู้รับบ้านญาณถึงแก่ความตาย จ่ายให้เป็นเงินก้อนครั้งเดียว

- เป็นเงิน ๓๐ เท่าของบ้านญาณรวมเงินซ่วยค่าครองชีพผู้รับบ้านญาณ
- กรณีรับบ้านญาณจำนวนชีพไปแล้ว ทายาทจะได้รับบ้านญาณจำกัด
หักด้วยบ้านญาณจำนวนชีพ

ทายาಥผู้มีสิทธิรับบ้านญาณจำกัด

๑. บุตร ๑ ถึง ๒ คน ให้ได้รับ ๒ ส่วน ๓ คนขึ้นไป ให้รับ ๓ ส่วน
๒. คู่สมรส ได้รับ ๑ ส่วน
๓. บิดา แม่да หรือคนใดคนหนึ่งที่มีชีวิตอยู่ ได้รับ ๑ ส่วน

๔. ถ้าไม่มีทายาทในข้อใด หรือทายาทนั้นได้ตายไปก่อนแล้ว ให้จ่าย
แก่บุคคลซึ่งผู้ตายแสดงเจตนาระบุไว้ต่อส่วนราชการเบิกจ่าย ถ้าไม่มีทายาท และ
ผู้ตายไม่ได้แสดงเจตนาระบุไว้ ให้สิทธิในบำเหน็จทดแทนนั้นเป็นอันยุติ

บำเหน็จบำนาญ

ตามพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ.๒๕๗๘
และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

ข้าราชการ หมายถึง

- ข้าราชการพลเรือน
- ข้าราชการฝ่ายตุลาการ
- ข้าราชการฝ่ายอัยการ
- ข้าราชการวัสดุสภากาชาด
- ข้าราชการวัสดุสภากาชาดล้วนๆ
- ข้าราชการวัสดุสภากาชาดปักครอง
- ข้าราชการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
- ข้าราชการตุลาการศาลปักครอง
- ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
- ข้าราชการสำนักงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

สมาชิกและการเข้าเป็นสมาชิก

๑. เข้ารับราชการหรือโอนมาเป็นข้าราชการตั้งแต่วันที่
๒๗ มีนาคม ๒๕๔๐ ต้องเป็นสมาชิก
๒. ข้าราชการซึ่งรับราชการอยู่ก่อนวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๐ จะสมัคร^๑
เป็นสมาชิกหรือไม่ก็ได้
 - ๓. ข้าราชการซึ่งออกจากราชการเพื่อไปปฏิบัติงานตามพระราช
กฤษฎีกาและกลับเข้ารับราชการก่อนวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๐ จะสมัครเป็นสมาชิก
หรือไม่ก็ได้

ສຶທທີປະໂຍ້ຍໍາ

๑. ສມາຊືກຈ່າຍເງິນສະສົມເຂົາກອງທຸນ ວ້ອຍລະ ๓ ຂອງເງິນເດືອນ ວັດຈະຈ່າຍ
ສມທບອີກ ວ້ອຍລະ ๓

ໆ. ວັດຈະຈ່າຍເງິນປະເທິມ = $\frac{1}{12} \times$ ເງິນເດືອນ ((၁.၀၉)ເວລາຮາຊການ – (၁.၀၉)
ເວລາຮາຊການ) ພາຍໃຕ້ (၁.၀၉) ເວລາຮາຊການ – ၈

၃. ວັດຈະຈ່າຍເງິນຫຼືເຫັນໃຫ້ ວ້ອຍລະ ໨

၄. ສມາຊືກຈະໄດ້ດອກພລຈາກກອງທຸນ

៥. ສມາຊືກມີສຶທທີກູ່ເງິນຈາກກອງທຸນ ໄດ້ໄໝເກີນຈຳນວນເງິນສະສົມ ເງິນສມທບ
ແລະຜລປະໂຍ້ຍໍາຕອບແທນ

ໜໍາຍເຫດ - ເງິນເດືອນໄມ່ໄວມໍຖືກົງເງິນເພີມພິເສດຖາຍເດືອນຄ່າວິຊາ ເງິນເພີມພິເສດຖາຍເດືອນ
ສໍາຫັບນັກໂດຍຮ່ວມປະຈຳກອງ ເງິນເພີມພິເສດຖາຍເດືອນສໍາຫັບນັກບິນປະຈຳກອງ

- ເງິນປະເທິມ ຈ່າຍໃຫ້ຕັ້ງແຕ່ວັນເຂົາວັບຮາຊກາຈານຖືກວັນສົມມັກເຂົາເປັນສມາຊືກ
- ເງິນຫຼືເຫັນ ຈ່າຍໃຫ້ຕັ້ງແຕ່ວັນເປັນສມາຊືກຈານຖືກວັນອອກຈາກຮາຊກາ

ບຳເໜີ້ຈ ຈ່າຍໃຫ້ເປັນເງິນກ້ອນຄັ້ງເດືອວ

၁. ສຶທທີທີ່ຈະໄດ້ຮັບບຳເໜີ້ຈ

၁.၁ ມີເວລາຮາຊກາຕັ້ງແຕ່ ၁ ປີ ປຣິບຸງຮອ້ານໄປ ແຕ່ໄໝຖືກ ၁၀ ປີ ປຣິບຸງຮອ້ານ

- ອອກຈາກຮາຊກາເພວະແຫຼ່ງຫຼຸພພລກາພ
- ອອກຈາກຮາຊກາເພວະແຫຼ່ງຫຼຸບດຳແນ່ງ
- ອອກຈາກຮາຊກາໂດຍໄໝມີຄວາມຜິດ
- ທ່າວງຫຼື້ອອກຈາກກອງໜຸນມີເບື້້ຍ້ວດ
- ອອກຈາກຮາຊກາ ເນື້ອອາຍຸຄວບ ၆၀ ປີປຣິບຸງຮອ້ານ
- ລາອອກຈາກຮາຊກາ ເນື້ອອາຍຸຄວບ ៥၀ ປີປຣິບຸງຮອ້ານ

๑.๒ ออกโดยมีเวลาราชการครบ ๑๐ ปีบวบรวม แต่ไม่ถึง ๒๕ ปีบวบรวม

๑.๓ มีสิทธิรับบำนาญ แต่ขอรับบำเหน็จแทนบำนาญ

๒. เกณฑ์คำนวณบำเหน็จ = อัตราเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วย

เวลาราชการ

บำนาญ จ่ายให้เป็นรายเดือน

๑. สิทธิที่จะได้รับบำนาญ

๑.๑ มีเวลาราชการตั้งแต่ ๑๐ ปีบวบรวมขึ้นไป

- ออกจากราชการเพรระเหตุพพลภาพ

- ออกจากราชการเพรระเลิกหรือยุบตាแห่ง

- ออกจากราชการโดยไม่มีความผิด

- ทหารชื่งออกจากร่องหนูมีเบี้ยหวัด

- ออกจากราชการเมื่อมีอายุครบ ๖๐ ปีบวบรวม

- ลาออกจากราชการเมื่อมีอายุครบ ๕๐ ปีบวบรวม

๑.๒ ออกจากราชการโดยมีเวลาราชการตั้งแต่ ๒๕ ปีบวบรวมขึ้นไป

๑.๓ ผู้ที่เข้ารับราชการ หรือผู้ที่โอนมาเป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๐ มีสิทธิได้รับบำนาญ เงินชดเชย และดอกผล

ของเงินดังกล่าว เว้นแต่จะเลือกรับบำเหน็จ

๑.๔ ผู้ที่เข้ารับราชการก่อนหรือผู้ซึ่งออกจากราชการเพื่อไปปฏิบัติงาน

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การสั่งให้ข้าราชการไปทำการ และ

กลับเข้ารับราชการก่อนวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๐ ที่เป็นสมาชิก มีสิทธิได้รับบำนาญ

เงินประจำเดือน เงินชดเชย และดอกผลของเงินดังกล่าว เว้นแต่จะเลือกรับบำเหน็จ

๒. เกณฑ์คำนวณบำนาญ

= อัตราเงินเดือนเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้าย x เวลาราชการ

๔๐

(แต่ต้องไม่เกิน ร้อยละ ๗๐ ของเงินเดือนเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้าย)

การจ่ายเงิน

๑. บำเหน็จบำนาญ บำเหน็จดำรงชีพ บำเหน็จตกทอด จ่ายจากเงินงบประมาณ

๒. เงินสะสม เงินสมทบ เงินประจำเดิม เงินชดเชย และผลประโยชน์ตอบแทนจ่ายจากกองทุน

๓. ผู้รับบำเหน็จ จะไม่ได้รับเงินประจำเดิม และเงินชดเชย

บำเหน็จดำรงชีพ ข่วยเหลือการดำรงชีพผู้รับบำนาญจ่ายให้ครั้งเดียวโดยไม่นำมารวมคำนวนภาษีเงินได้ มีหลักเกณฑ์การจ่าย ดังนี้

๑. ผู้รับบำนาญ

๒. ผู้รับบำนาญเป็นผู้รับบำนาญพิเศษเพรวะเหตุพลดภพ ให้นำบำนาญกับบำนาญพิเศษเพรวะเหตุพลดภพรวมเป็นบำนาญรายเดือนคำนวนบำเหน็จดำรงชีพ

๓. บำเหน็จดำรงชีพจ่าย ไม่เกิน ๑๕ เท่าของเงินบำนาญไม่วรุ่งเงินซ่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (และต้องไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด)

๔. รับบำเหน็จดำรงชีพไปแล้วกลับเข้ารับราชการใหม่ ออกจากราชการเลือกรับบำนาญ ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จดำรงชีพอีก

๔. รับบำเหน็จดำรงชีพไปแล้วกลับเข้ารับราชการใหม่ มีสิทธินับเวลาราชการต่อเนื่อง เมื่อออกจากราชการตอนหลังเลือกรับบำเหน็จ ให้หักบำเหน็จดำรงชีพออกจากบำเหน็จที่ได้รับ

บำเหน็จตกทอด (จ่ายเป็นเงินก้อนครั้งเดียว)

๑. สมาชิกถึงแก่กรรม ตายาทจะได้รับบำเหน็จตกทอด

= เงินเดือนเดือนสุดท้าย x เวลาราชการ

๒. ผู้รับบำนาญถึงแก่กรรม ตายาทจะได้รับบำเหน็จตกทอด

- เป็นเงิน ๓๐ เท่าของบำนาญ รวมเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัด

บำนาญ

- กรณีรับบำเหน็จดำรงชีพไปแล้ว ตายาทจะได้รับบำเหน็จตกทอด

หากด้วยบำเหน็จดำรงชีพ ตายาทผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอด

๑. บุตร ๑ ถึง ๒ คน ให้ได้รับ ๒ ส่วน ๓ คนขึ้นไป ได้รับ ๓ ส่วน

๒. คู่สมรส ได้รับ ๑ ส่วน

๓. บิดา มารดา หรือคนใดคนหนึ่งที่มีความต้อง ได้รับ ๑ ส่วน

๔. ถ้าไม่มีญาติในขั้นดี หรือญาตินั้นได้ตายไปก่อนแล้วให้จ่ายแก่บุคคลซึ่งผู้ด้วยแสดงเจตนาจะบุ้นได้ต่อส่วนราชการต้นสังกัด ถ้าไม่มีญาติและผู้ด้วยไม่ได้แสดงเจตนาจะบุ้นได้ให้สิทธิในบำเหน็จตกทอดนั้นเป็นอันยุติ

ตายาทไม่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอด

ตายาทไม่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอด เกิดจากการกระทำของข้าราชการทหาร หรือผู้รับบำนาญ หรือเกิดจากการกระทำของตายาทเอง ดังนี้

๑. ข้าราชการทหารตายระหว่างรับราชการ หรือผู้รับบำนาญตายถ้าความตายนั้นเกิดขึ้นจากการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงของตนเองตายาทไม่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอด

๒. ข้าราชการทุกคนต้องหาว่าจะทำผิดวินัยร้ายแรง ถึงแก่ความตาย ก่อนได้รับการวินิจฉัยเรื่องที่กระทำผิดนั้น ให้กระหลวงเจ้าสังกัด พิจารณาวินิจฉัยว่าถ้าผู้นั้นไม่ถึงแก่ความตายเสียก่อนจะต้องได้รับโทษถึงไล่ออกหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้นั้นจะต้องถูกลงโทษถึงไล่ออก ทายาทไม่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอด

๓. ผู้รับบำนาญปกติ บำนาญพิเศษเพราะเหตุพพลภาพ ได้กระทำการผิดอาญา ซึ่งไม่ใช่ความผิดในลักษณะฐานลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือถูกฟ้องว่าเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ถ้าถึงแก่ความตายก่อนมีคดีหรือก่อนคดีถึงที่สุด ให้กระหลวงเจ้าสังกัดที่ผู้นั้นเคยสังกัดอยู่พิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้นั้นได้กระทำการผิดจริง หรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้นั้นกระทำการผิดซึ่งกฎหมายกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงไว้เกินกว่าหนึ่งปีแล้วทายาทไม่มีสิทธิรับบำเหน็จตกทอด

๔. ทายาทหรือบุคคลซึ่งผู้รับบำนาญแสดงเจตนาไว้เสียสิทธิรับบำเหน็จตกทอด กรณีดังต่อไปนี้

๔.๑ เป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้เจตนากระทำ หรือพยายามกระทำให้เจ้าบำนาญถึงแก่ความตายโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๔.๒ เป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้เจตนากระทำ หรือพยายามกระทำให้ทายาทด้วยกันถึงแก่ความตายโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๔.๓ เป็นผู้ที่ได้ฟ้องเจ้าบำนาญหาว่าจะกระทำการผิดโดยมีระหว่างโทษถึงประหารชีวิต และตนเองกลับต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดฐานฟ้องเท็จ หรือทำพยานเท็จ

พระราชบัญญัติการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และ เงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ.๒๕๗๕

เงินช่วยพิเศษ คือ เงินจำนวนหนึ่งที่ทางราชการจ่ายให้แก่บุคคลที่ข้าราชการทหาร ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญที่เสียชีวิต ได้แสดงเจตนาจะบุชื่อตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษไว้ หรือ จ่ายให้แก่ทายาಥกรณ์ไม่ได้แสดงเจตนาไว้ เพื่อจัดการงานศพของข้าราชการทหาร ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ ซึ่งเสียชีวิตและไม่ได้เกิดจากการประพฤติข้อห่ออย่างร้ายแรงของตนเอง หลักเกณฑ์การจ่าย

- ข้าราชการทหารเสียชีวิต จ่ายเงินช่วยพิเศษ ๓ เท่า ของเงินเดือนรวมเงินเพิ่มต่างๆ

- ผู้รับเบี้ยหวัดเสียชีวิต จ่ายเงินช่วยพิเศษเท่ากับเบี้ยหวัด ๓ เดือน รวมเงินช่วยค่าครองชีพ

- ผู้รับบำนาญเสียชีวิต จ่ายเงินช่วยพิเศษเท่ากับบำนาญ ๓ เดือน รวมเงินช่วยค่าครองชีพ

ผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยพิเศษ

- บุคคลที่ข้าราชการทหาร ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ ได้แสดงเจตนาจะบุชื่อตัวไว้เป็นหนังสือ ตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดไว้ก่อนตายให้เป็นผู้รับเงินช่วยพิเศษ

- บุคคลที่ข้าราชการทหาร ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ ได้แสดงเจตนาจะบุชื่อตัวไว้เป็นหนังสือได้ตายไปก่อนข้าราชการทหาร ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญหรือไม่ได้ทำหนังสือแสดงเจตนาไว้ให้จ่ายแก่บุคคลตามลำดับ ดังนี้

๑. คู่สมรส

- กรณียื่นขอรับเงินช่วยพิเศษ และกระทรวงการคลังโอนเงินให้หน่วย

เบิกจ่ายแล้ว เสียชีวิตก่อนได้รับเงิน ให้จ่ายเงินช่วยพิเศษแก่ทายาทตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์

- กรณียื่นขอรับเงินช่วยพิเศษแล้ว เสียชีวิตก่อนที่กระทรวงการคลังจะโอน
เงินให้หน่วยเบิกจ่าย ให้จ่ายเงินช่วยพิเศษแก่บุคคลลำดับต่อไป

๒. บุตร

๓. บิดา – มารดา

ถ้าบุคคลในลำดับก่อนยังมีชีวิตอยู่ บุคคลในลำดับถัดไปไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วย
พิเศษถ้าบุคคลผู้มีสิทธิในลำดับเดียวกันมีหลายคน สามารถมอบหมายให้บุคคลหนึ่ง
บุคคลได้มารับเพียงคนเดียวได้

ระยะเวลาการขอรับเงินช่วยพิเศษ

การขอรับเงินช่วยพิเศษ ให้ผู้มีสิทธิยื่นขอรับเงิน (ตามแบบ) ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ข้าราชการทราบ ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญเสียชีวิต

วิธีการรับและเอกสารประกอบ

ขั้นตอนการขอรับเงินช่วยพิเศษ มีดังนี้

๑. ให้ผู้มีสิทธิยื่นต่อส่วนราชการต้นสังกัดของผู้เสียชีวิต

๒. กรอกแบบการขอรับเงินช่วยพิเศษพร้อมแนบทลักษณ์การเสียชีวิต^(สำเนาใบมรณบัตร)

การทำหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จทดแทน

กระทรวงการคลัง ได้ออกประกาศเรื่องการแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จทดแทนเพื่อให้ข้าราชการ หรือผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญซึ่งไม่ทายาทผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จทดแทนได้แสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จทดแทน โดยทำเป็นหนังสือยื่นไว้ต่อส่วนราชการเจ้าสังกัด หรือหน่วยเบิกจ่ายเงินเบี้ยหวัดบำนาญตามแบบและวิธีการดังนี้

๑. ให้ข้าราชการ หรือผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จ
ตกทอด โดยทำเป็นหนังสือตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดจำนวน ๒ ฉบับ มี
ข้อความถูกต้องตรงกัน เก็บไว้ที่ผู้แสดงเจตนา ๑ ฉบับ อีกฉบับหนึ่งส่งเก็บไว้ที่สมุดหรือ
แฟ้มประวัติข้าราชการ สำหรับผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ ให้เก็บไว้ที่หน่วยเบิกเบี้ยหวัดบำนาญ
ที่ตนของขอรับเงิน ๑ ฉบับ

๒. เมื่อได้แสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จตกทอดแล้ว จะมีผลนับแต่วันที่ได้
ยื่นหนังสือแสดงเจตนาฯ ต่อส่วนราชการเจ้าสังกัด หรือหน่วยเบิกเบี้ยหวัดบำนาญ

๓. การแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จตกทอด ให้ระบุจำนวนผู้มีสิทธิได้รับ
บำเหน็จตกทอดได้ไม่เกิน ๓ คน ในกรณีที่ได้แสดงเจตนาฯ ผู้มีสิทธิให้เกินกว่าหนึ่งคน ให้
กำหนดส่วนผู้มีสิทธิทุกคนไว้ให้ชัดเจน ถ้าไม่ได้กำหนดส่วนไว้ให้ถือว่าทุกคนมีสิทธิได้รับใน
อัตราส่วนเท่ากัน

๔. เมื่อมีการโอนเบี้ยหวัดบำนาญไปเบิกจ่ายหน่วยเบิกเบี้ยหวัดบำนาญ จะ
ส่งหนังสือแสดงเจตนาฯ ดังกล่าวไปพร้อมกับหนังสือสำคัญการโอนโดยหน่วยเบิกเบี้ยหวัด
บำนาญแห่งใหม่เก็บไว้ เพื่อให้ผู้มีสิทธิติดต่อขอรับหนังสือแสดงเจตนา เมื่อผู้แสดงเจตนาฯ
เสียชีวิตแล้ว

๕. ข้าราชการ หรือผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญประสงค์จะเปลี่ยนแปลงผู้มีสิทธิรับ
บำเหน็จตกทอดตามหนังแสดงเจตนา ให้ทำหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จตก
ทอดฉบับใหม่ แล้วนำไปยื่นต่อส่วนราชการเจ้าสังกัด หรือหน่วยเบิกเบี้ยหวัดบำนาญ และ
ให้บันทึกการเปลี่ยนแปลงขอยกเลิกลงในหนังสือแสดงเจตนาฯ ฉบับเดิม

๖. การชุดลบ ขีดฆ่า หรือการแก้ไขเปลี่ยนอย่างอื่นในหนังสือแสดงเจตนาฯ ให้
ลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย

การทำหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษ

ข้าราชการ หรือผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ ประสงค์จะทำหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษ ให้จัดทำตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด มีวิธีการดังนี้

๑. ให้มอบหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษไว้ ณ สำนักงานที่ตนสังกัด ถ้าเป็นผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญสังกัดจะระบุไว้ในคำสั่งให้ออกจากราชการเพื่อเก็บไว้ในสมุดประวัติ หรือเพิ่มประวัติ เมื่อมีการโอนย้ายก็ให้ส่งหนังสือดังกล่าวตามไปด้วย และให้มีการบันทึกการแสดงเจตนาไว้ในสมุด หรือเพิ่มประวัติ

๒. ให้ระบุชื่อผู้รับเงินช่วยพิเศษแต่เพียงรายเดียว หากจะเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษในภายหลัง ให้ทำหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษฉบับใหม่ แทนฉบับเดิมตามที่กระทรวงการคลังกำหนด และให้แนบฉบับเดิมไว้ด้วย

๓. การขอลด ตก เติม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นในหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษ ให้ลงลายมือชื่อกำกับไว้

การทำใบมอบฉันทะรับเงิน และการทำหนังสือมอบอำนาจจัดการเงิน

กรณีไม่สามารถมารับเงินได้ด้วยตนเอง

เมื่อผู้มีสิทธิรับเงินไม่สามารถมารับเงินได้ด้วยตนเองตามกำหนดเวลาที่ทางราชการกำหนด เนื่องจากชราภาพ, เจ็บป่วย หรือเหตุอื่นใดก็ตามที่สามารถทำภาระมอบอำนาจ หรือมอบฉันทะให้ผู้หนึ่งผู้ใดเป็นผู้รับเงินแทนได้ดังนี้

- กรณีขอรับเงินเบี้ยหวัดบำนาญ เงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล หรือเงินสวัสดิการช่วยเหลือการศึกษาบุตร ให้ใช้ใบมอบฉันทะรับเงิน

- กรณีขอรับเงินบำเหน็จ บำเหน็จตกทอด เงินช่วยพิเศษ และเงินค้างจ่ายทุกประเภท ให้ใช้หนังสือมอบอำนาจจัดการเงิน

รายละเอียดเกี่ยวกับการมอบฉันทะรับเงินของกองทัพอากาศ

๑. ให้นำบัตรรับเงินเบี้ยหวัดบ้านกูญ ใบนัดรับเงินช่วยเหลือค่าวักษภาพยาบาล
ใบนัดรับเงินช่วยเหลือการศึกษาบุตร ไปแจ้งความจำนำงต่อเจ้าหน้าที่ กรมการเงินทหาร
อากาศ เพื่อขอทำใบมอฉบับฉันทะรับเงิน

๒. ผู้รับมอบฉันทะรับเงินต้องนำรูปถ่ายปัจจุบันชนิดหน้าตรง ไม่สวมหมวก
ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป ด้านหลังรูปถ่ายของผู้รับมอบฉันทะจะต้องให้ผู้มอบฉันทะ
ลงลายมือชื่อไว้รองรับของว่าเป็นรูปถ่ายของผู้รับมอบฉันทะจริง

๓. การมอบฉันทะรับเงินต้องมีผู้ค้ำประกันในการมอบฉันทะรับเงินผู้ค้ำ
ประกันจะต้องเป็นข้าราชการประจำการชั้นสัญญาบัตร หรือข้าราชการพลเรือนตั้งแต่
ระดับ ๓ ขึ้นไปเท่านั้น

๔. กรณีเดิมต่อไปนี้ไม่ต้องมีผู้ค้ำประกัน

๔.๑ กรณีที่ผู้รับมอบฉันทะเป็นข้าราชการทหารหาว ชั้นสัญญาบัตรประจำการ
มี yok ตั้งแต่ พันตรี นาวาตรี หรือ นาวาอากาศตรี ขึ้นไป

๔.๒ กรณีที่ผู้มอบฉันทะมีความประسنศ์จะมอบฉันทะให้ บิดา, มารดา
คู่สมรส หรือบุตร เป็นผู้รับมอบฉันทะรับเงินแทน

๔.๓ กรณีที่ผู้มอบฉันทะ และผู้รับมอบฉันทะมาลงลายมือชื่อพร้อมกัน ใน
ทะเบียนการมอบฉันทะรับเงินต่อหน้าเจ้าหน้าที่ กรมการเงินทหารอากาศ

๕. ใบมอฉบับฉันทะรับเงินทุกฉบับที่มีการทำสัญญาค้ำประกันต้องปิด
เอกสารแสดงเป็นตามจำนวนเงินที่มีการมอบฉันทะ

๖. ผู้มอบฉันทะรับเงิน ผู้รับมอบฉันทะรับเงินและผู้ค้ำประกัน พร้อมพยาน
บุคคลจำนวน ๒ คน ต้องไปลงชื่อในทะเบียนการมอบฉันทะรับเงินต่อหน้าที่ กรมการ
เงินทหารอากาศ

กรณีที่ผู้มีสิทธิ์ไม่สามารถไปลงชื่อในทะเบียนการมอบฉันทะรับเงินต่อหน้าที่ได้ให้หมายเหตุในใบมอบฉันทะรับเงินว่าไม่สามารถไปลงชื่อในทะเบียนการมอบฉันทะรับเงินได้เพราะเหตุใด และลงชื่อกำกับไว้ด้วย

๗. ใบมอบฉันทะรับเงินให้ทำตามแบบของกระทรวงกลาโหม

๘. การทำใบมอบฉันทะผู้มีสิทธิ์มอบอำนาจ หรือผู้รับมอบอำนาจต้องมาติดต่อให้แล้วเสร็จก่อนวันนัดรับเงิน ๑๐ วัน

๙. การรับมอบฉันทะจะรับมอบได้ไม่เกิน ๑ ราย (ยกเว้นสำหรับญาติพี่น้อง)

การปฏิบัติของข้าราชการทหาร หลังออกจากราชการ

หน้าที่ของผู้รับบำเหน็จบำนาญ

๑. ต้องปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับ คำสั่ง และแบบธรรมเนียมทหารเมื่อสังกัด หน่วยได้ให้หัวหน้าหน่วยนั้นเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง
๒. ถ้าเข้ารับราชการในกระทรวงทบวง กรมอื่น ต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชา ต้นสังกัดให้ทราบว่าเข้ารับราชการการทำแห่งใด เป็นข้าราชการประเภทใดมีสิทธิได้รับ บำเหน็จบำนาญหรือไม่ รับเงินเดือนเท่าใด หรือได้เลื่อนชั้นเงินเดือนหรืออุปการาชการ ทั้งนี้ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้มีการนัดนั้น ๆ และผู้บังคับบัญชาต้องเสนอรายงาน ตามลำดับจนถึงหน่วยที่ขึ้นตรงต่อ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ทราบ และให้ เจ้าหน้าที่ส่งเรื่องไปยังเจ้าหน้าที่สมiemตราและให้เจ้าหน้าที่สมiemตราลงเจ้าหน้าที่ การเงิน

๓. ในกรณีที่ผู้รับบำนาญเป็นนายทหารօกรราชการ จะต้องเปรียบงานตนเอง ยังที่ว่าการหน่วยต้นสังกัดโดยเร็วที่สุด เมื่อมีราชการลงความ หรือประกาศระดมพล หรือ ประกาศใช้กฎหมายการศึก ในเขตท้องที่ซึ่งตนตั้งภูมิลำเนาอยู่แม้จะไม่ได้รับคำสั่งเรียก ร้อง ประการใดก็ตาม

การทำบัตรประจำตัวผู้รับเงินบำนาญ

ผู้รับบำนาญ ต้องมีบัตรประจำตัวสำหรับแสดงตนในโอกาสต่าง ๆ ตาม ข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยบัตรประจำตัว พ.ศ.๒๕๓๗ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ส่วนราชการที่จัดทำบัตรประจำตัว

ผู้รับบำนาญ สังกัด กองทัพอากาศ ติดต่อกันมีบัตรประจำตัวได้ที่ กรมกำลังพลทหารอากาศ สำหรับผู้ที่มีอายุเกิน ๗๐ ปีขึ้นไป ในวันที่มีบัตรอยู่ให้ใช้ได้ ตลอดรีพ

การแต่งเครื่องแบบทหารของผู้อุகอาจาราชการ

ผู้อุกอาจาราชการแล้วมีสิทธิแต่งเครื่องแบบในเวลาปกติหรือได้รับเชิญไปในงานพิธี และ รัฐพิธี ตามหมายกำหนดการหรือบัตรเชิญตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร พุทธศักราช ๒๔๘๙ และกฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร ดังนี้

ทหารอากาศ แต่งเครื่องแบบทหารอากาศ ใช้เครื่องหมายสังกัดซึ่งประจำอยู่ ก่อนอุกอาจาประจาราชการครั้งสุดท้ายติดที่คอเสื้อข้างขวา และใช้เครื่องหมายทำด้วยโลหะ ทองเป็นรูปวงชื่อชัยพฤกษ์ ๒ ข้าง ข้างละ ๗ ใบ รูปวงกลมเล็กผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ ซ.ม. ภายในวงชื่อชัยพฤกษ์มีรูปปีกนก ๒ ปีก ติดที่คอเสื้อข้างซ้าย

การเบิกเงินสวัสดิการ

ตามพระราชบัญญัติเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ. ๒๕๑๓ และ พระราชบัญญัติเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๑๓ การยื่นเรื่องราวขอเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร

๑. ผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยหวัดบำนาญปกติยื่นเรื่องราวขอรับเงินสวัสดิการ เกี่ยวกับการศึกษาบุตรที่หน่วยเบิกจ่ายเงินเบี้ยหวัดบำนาญ

๑.๑ หลักฐานที่จะต้องนำไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่มีดังนี้

- บัตรประจำตัวผู้รับเงินเบี้ยหวัดบำนาญ
- ทะเบียนสมรส
- ทะเบียนการรับรองบุตร
- ทะเบียนบ้าน

๑.๒ บุตร หมายความว่า บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี ในวันที่ ๑ พฤษภาคม ของทุกปี แต่ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมและบุตรซึ่งบิดามารดาได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อุก

ผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรได้เพียงคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม การนับลำดับบุตรให้นับเรียงตามลำดับการเกิดก่อนหลัง ทั้งนี้ไม่ว่าเป็นบุตรที่เกิดจากการสมรสครั้งใด หรืออยู่ในครอบครองของตนหรือไม่

ผู้มีสิทธิผู้ได้มีบุตรเกินสามคน และต่อมานับบุตรคนหนึ่งคนได ในจำนวนสามคน นับนายลงก่อนเมื่อยุคบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ก็ให้นับนั้นเมื่อสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับ การศึกษาของบุตรเพิ่มขึ้นอีกเท่ากับจำนวนบุตรที่ตายนั้น โดยให้นับบุตรคนที่อยู่ในลำดับถัดไปก่อน

๑.๓ การจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ ประเภท และอัตรา ดังนี้

๑.๓.๑ สถานศึกษาของทางราชการ ในหลักสูตรระดับไม่สูงกว่า อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และหลักสูตรนั้นแยกต่างหากจากหลักสูตรปริญญาตรีให้ได้รับ เงินบำชุงการศึกษาเต็มจำนวนที่จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินประเภทและอัตราที่ กระทรวงการคลังกำหนด

๑.๓.๒ สถานศึกษาของเอกชน ในหลักสูตรระดับไม่สูงกว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ให้ได้รับค่าเล่าเรียนเต็มจำนวนที่จ่ายไปจริงแต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินประเภทและอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

๑.๓.๓ สถานศึกษาของเอกชน ในหลักสูตรระดับสูงกว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า แต่ไม่สูงกว่าอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และหลักสูตรนั้นแยกต่างหากจากหลักสูตรปริญญาตรีให้ได้รับเงินค่าเล่าเรียนตามประเภทและอัตราที่ กระทรวงการคลังกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินที่ได้จ่ายไปจริง

๒. ผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ผู้ได้มีบุตรเกินสามคนอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ก่อนวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔) ให้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสำหรับบุตรเหล่านั้นต่อไปจนกว่าจะหมดสิทธิ

ในกรณีที่มีบุตรที่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรยังไม่ถึงสามคน ถ้าต่อมามีบุตรเพดพึ่งทำให้มีจำนวนบุตรเกินสามคน ก็ให้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร

๓. วิธีการและสถานที่ขอเบิก ผู้รับเงินเบี้ยหวัด บ้าน眷จะต้องชำระเงินค่าบำรุงการศึกษา หรือเงินค่าเล่าเรียนของบุตรต่อสถานศึกษาแล้วจึงนำไปเรื่องจัดรับเงินมาเบิก กับหน่วยเบิกจ่ายเงินเบี้ยหวัดบ้าน眷ที่ตนเองขอรับเงินอยู่ ทั้งนี้จะต้องดำเนินการขอเบิกภายในระยะเวลา ๑ ปี นับแต่วันเปิดภาคเรียนของแต่ละภาค

๔. เอกสารการยื่นขอเบิก

๔.๑ แบบขอเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษานุตร

๔.๒ เอกสารที่แนบ ได้แก่ใบเสร็จรับเงิน ใบรับรองจากสถานศึกษา

การยื่นเรื่องราวขอเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

๑. ผู้มีสิทธิขอเบิกเงินสวัสดิการ คือผู้รับเบี้ยหวัดบ้าน眷ปกติ และบ้าน眷พิเศษเหตุพลดพาพ รวมทั้งบุคคลในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา คู่สมรส บุตร

๒. หลักฐานที่จะต้องนำไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่เมื่อตั้งนี้

๒.๑ บัตรประจำตัวผู้รับเงินเบี้ยหวัด บ้าน眷

๒.๒ ทะเบียนสมรส

๒.๓ ทะเบียนการรับรองบุตร

๒.๔ ทะเบียนบ้าน

๓. บุคคลในครอบครัว

๓.๑ บิดา มารดา ของผู้มีสิทธิ ไม่รวมถึงบิดามารดาของคู่สมรส

๓.๒ คู่สมรส ที่ได้จดทะเบียนสมรสกันถูกต้องตามกฎหมายแต่ถ้าคู่สมรสทั้งฝ่ายสามี และภรรยาต่างเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของทางราชการด้วยกัน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเจ็บป่วยก็จะต้องใช้สิทธิขอรับเงินค่ารักษาพยาบาลของตนเอง จะให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ใช้สิทธิไม่ได้

๓.๓ บุตรของด้วยกฎหมาย ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ (๒๐ ปี บริบูรณ์) หรือบรรลุนิติภาวะแล้ว แต่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถที่อยู่ในปักษ่องบิดามารดา ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล เดี๋ยวไม่รวมถึงบุตรบุญธรรม หรือบุตรซึ่งยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของผู้อื่นแล้ว

ผู้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลมีสิทธิรับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับบุตรได้เพียงคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม โดยนับเรียงลำดับการเกิดก่อนหลัง ไม่ว่าจะเป็นบุตรที่เกิดจากการสมรสครั้งใด ตามพระราชบัญญัติที่ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๗ ตอนที่ ๑๗ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๓ ซึ่งมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๒๓ เป็นต้นไป สำหรับบุตรซึ่งเกิดก่อนวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๒๓ มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลโดยไม่จำกัดจำนวน จนกว่าจะบรรลุนิติภาวะ

การนับลำดับบุตรคนที่หนึ่งถึงสามนี้ หากบุตรคนใดเสียชีวิตก่อนตาย ๒๐ ปีบริบูรณ์ ก็ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการสำหรับบุตรเพิ่มขึ้นอีกเท่ากับจำนวนบุตรที่ตาย โดยนับบุตรที่อยู่ในลำดับถัดไปก่อน แต่บุตรที่ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หากถึงแก่ความตายหลังจากบรรลุนิติภาวะแล้วบุตรที่อยู่ในลำดับต่อไปแทนที่ไม่ได้

ในกรณีบุตรที่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลยังไม่ถึงสามคน ถ้าต่อมามีบุตรเพดซึ่งทำให้มีจำนวนบุตรเกินสามคนก็ให้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

ผู้มีสิทธิหรือบุคคลในครอบครัว หากได้รับค่าสินไหมทดแทนจากผู้อื่นแล้วไม่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล เว้นแต่ค่าสินไหมทดแทนนั้นต่างกว่าเงินสวัสดิการที่ผู้มีสิทธิจะได้รับตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ใช้สิทธิเฉพาะส่วนที่ขาดอยู่

๔. สถานพยาบาลของทางราชการ ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลจะเบิกค่ารักษาพยาบาลทั้งประเภทคนไข้ในและคนไข้นอกได้เต็มจำนวนเท่าที่จ่ายไปจริงเว้นแต่

๔.๑ ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค รวมทั้งค่าซ่อมแซมเบิกได้ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

๔.๒ ค่าห้อง ค่าอาหาร เบิกได้ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด ดังนี้

๔.๒.๑ ค่าเตียงสามัญและค่าอาหารให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินวันละ ๒๐๐ บาท โดยไม่จำกัดจำนวนวัน

๔.๒.๒ ค่าห้องและค่าอาหารที่ไม่ใช่เตียงสามัญให้เบิกได้เท่าที่จ่ายไปจริงแต่ไม่เกินวันละ ๖๐๐ บาท เป็นระยะเวลาติดตอกันครั้งละไม่เกิน๑๓ วัน ส่วนที่เกินกว่านั้นผู้มีสิทธิจะต้องรับภาระเอง เว้นแต่กรณีที่คณะกรรมการแพทย์ที่ผู้อำนวยการสถานพยาบาลแต่งตั้ง วินิจฉัยว่าจำเป็นต้องรักษาเกิน ๑๓ วัน ให้เบิกค่าห้องและค่าอาหารได้ตามจำนวนวันที่คณะกรรมการแพทย์วินิจฉัย และออกหนังสือรับรองฯ ให้เพื่อใช้ประกอบการเบิกจ่าย

๔.๓ ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลจากสถานพยาบาลของเอกชน ซึ่งทางราชการลงใบตรวจกรณีพิเศษ ในกรณีที่เป็นการเข้ารับการรักษาพยาบาล ในสถานพยาบาลของทางราชการ ซึ่งสถานพยาบาลไม่สามารถให้บริการได้ และสถานพยาบาลของทางราชการได้มีหนังสือรับรองฯ ให้ผู้รับบำนาญไปรักษาพยาบาลที่

สถานพยาบาลของเอกชน ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลได้ตามหลักเกณฑ์ และอัตราที่
กระทรวงการคลังกำหนด

๔.๔ การตรวจสุขภาพประจำปี ให้ตรวจตามปีงบประมาณ พ.ศ. ๑ ครั้ง^๔
ค่าตรวจสุขภาพประจำปีเบิกได้เฉพาะตัวผู้รับบำนาญ บุคคลในครอบครัวไม่มีสิทธิเบิก

๕. สถานพยาบาลของเอกชน ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลจะเบิกได้เฉพาะ
คนไข้ประสบอุบัติเหตุ อุบัติภัย หรือมีความจำเป็นเร่งด่วน หากมิได้รับการรักษาใน
ทันทีทันใดอาจเป็นอันตรายต่อชีวิตเมื่อได้มีไปรับรองของแพทย์จากสถานพยาบาล
ของเอกชนมาประกอบ ให้เบิกค่ารักษาพยาบาลได้ดังนี้

๕.๑ ค่าอวัยวะเทียมและอุปกรณ์ในการบำบัดรักษาโรค รวมทั้งค่า
ซ่อมแซม ค่าห้อง และค่าอาหารให้เบิกได้เช่นเดียวกับผู้ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลจาก
สถานพยาบาลของทางราชการ

๕.๒ ค่ารักษาพยาบาลประจำปีนั้น ๆ ให้เบิกได้ครึ่งหนึ่ง ของจำนวนที่ได้
จ่ายไปจริงแต่ต้องไม่เกินสามพันบาท

๕.๓ การตรวจสุขภาพประจำปีไม่สามารถเบิกได้

๖. วิธีการและสถานที่เบิก

๖.๑ กรณีคนไข้นอก ผู้ป่วยจะต้องชำระเงินค่ารักษาพยาบาลไปก่อน
แล้วนำใบเสร็จรับเงินมาเบิกกับหน่วยงานผู้เบิกของตน ยกเว้น สถานพยาบาล ดังกล่าว
ต่อไปนี้ไม่ต้องชำระค่ารักษาพยาบาลเป็นเงินสดในส่วนที่เบิกจากทางราชการ ได้แก่
โรงพยาบาลภูมิพลฯ

๖.๒ กรณีผู้ป่วยใน (คนไข้ใน) ให้ติดต่อทำใบสั่งผู้ป่วยภายในกับ
หน่วยงานผู้เบิกบำนาญแล้วนำส่งให้กับสถานพยาบาลของทางราชการที่ตนเข้ารับการ
รักษาพยาบาล

๖.๓ ผู้ป่วยในของสถานพยาบาลเอกชน กรณีประสนบคุบติเหตุ
คุบติภัยหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน หากมิได้รับการรักษาพยาบาลในทันทีทันใดอาจเป็น
อันตรายต่อชีวิต จะต้องดำเนินการเบิกภายใน ๑ ปี นับถัดจากวันที่ปรากฏหลักฐานการรับ
เงินของสถานพยาบาล

๖.๔ กรณีผู้ป่วยนอก (คนไข้นอก) ที่เข้ารับการรักษาพยาบาลใน
สถานพยาบาลของเอกชนไม่สามารถนำหลักฐานการรับเงินของสถานพยาบาลนั้น^๑
มาเบิกกับทางราชการได้

๗. ระยะเวลาเบิกค่ารักษาพยาบาลคนไข้นอก

๗.๑ จะต้องดำเนินการเบิกภายใน ๑ ปี นับถัดจากวันที่ปรากฏใน
หลักฐานการรับเงินของสถานพยาบาล

๗.๒ การขอเบิกค่ารักษาพยาบาลกรณีตรวจสุขภาพประจำปี ให้ยื่น
คำขอภายใน ๑ ปี นับถัดจากวันที่ปรากฏในหลักฐานการรับเงินของสถานพยาบาล

๘. เอกสารขอเบิก

๘.๑ แบบขอเบิกค่ารักษา (แบบ ๙๑๐๕)

๘.๒ เอกสารกรอกขอเบิก เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบรับรองจากโรงพยาบาล

๙. การยื่นเรื่องขอหนังสือรับรองการมีสิทธิรับเงินค่ารักษาพยาบาล

กรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการประจำ
ผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกโครคเครือรัง จะต้องนำหลักฐานมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ เพื่อขอ
หนังสือรับรอง ดังนี้

๙.๑ ใบรับรองแพทย์ของสถานพยาบาลซึ่งได้รับรองว่า ผู้มีสิทธิหรือ
บุคคลในครอบครัวได้เข้ารับการรักษาพยาบาลเป็นผู้ป่วยภายในตั้งแต่วันที่เท่าได

๙.๒ ให้ผู้มีสิทธิลงลายมือชื่อในคำขอรับรองการมีสิทธิรับเงินค่า
รักษาพยาบาลด้วยตนเอง หากไม่สามารถมาติดต่อขอหนังสือรับรองการมีสิทธิเองได้

เนื่องจากรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลจะให้บุคคลในครอบครัว เช่น สามี ภริยา หรือบุตร หรือบุคคลผู้ใกล้ชิดมายืนขอแทนได้โดยจะต้องนำบัตรประจำตัวผู้รับเงินเบี้ยหวัดบ้านญู ของผู้มีสิทธิ และบัตรประจำตัวของผู้มายืนแทนมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่

๙.๓ บัตรประจำตัวผู้รับเงินเบี้ยหวัดบ้านญู ที่ยังไม่หมดอายุ

๙.๔ ในกรณีที่ผู้เข้าบ่ายเป็นบุคคลในครอบครัวของผู้มีสิทธิให้นำ ทะเบียนบ้าน ทะเบียนสมรส หรือทะเบียนหุ้นของบุตรมาด้วย

๙.๕ เลขประจำตัวประชาชนของผู้รับเบี้ยหวัดบ้านญู และของทายาท ที่มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาล ซึ่งเป็นผู้ป่วยใน และใช้สถานพยาบาลของรัฐบาล

๑๐. กรณีผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ไม่อาจยืนหนังสือ รับรองการมีสิทธิ์รับเงินค่ารักษาพยาบาลต่อสถานพยาบาลได้ทันก่อนออกจาก สถานพยาบาล

๑๐.๑ ผู้มีสิทธิได้ชำระเงินต่อสถานพยาบาลไปก่อน ตามจำนวนที่ โรงพยาบาลเรียกเก็บจะต้องนำหนังสือรับรองการมีสิทธิ์รับเงินค่ารักษาพยาบาลไปแสดง ต่อเจ้าหน้าที่ของสถานพยาบาลนั้น ภายใน ๙๐ วัน นับจากวันที่ออกจากร้านพยาบาล พร้อมทั้งนำไปแสดงค่ารักษาพยาบาลนั้นไปขอรับเงินคืนจากสถานพยาบาลที่ตนเข้ารักษา

๑๐.๒ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิไม่ได้นำหนังสือรับรองการมีสิทธิ์รับเงินค่า รักษาพยาบาลไปขอรับเงินคืน จากสถานพยาบาลได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด ใน ๑๐.๑ สถานพยาบาลจะโอนเงินที่ได้รับไว้กลับเข้าเป็นรายได้ของสถานพยาบาล และ ให้ถือว่าผู้มีสิทธิหมดสิทธิในการขอรับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่ได้ จ่ายเงินไปแล้วนั้น

๑๑. การขอรับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล กรณีเข้ารับการ รักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการประเภทผู้ป่วยใน ผู้มีสิทธิจะจ่ายเงิน ค่ารักษาพยาบาลไปก่อนหรือนำใบเสร็จรับเงินมาขอเบิกได้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑๑.๑ กรณีที่สถานพยาบาลไม่มียา เลือด และส่วนประกอบของเลือด หรือสารทดแทน น้ำยาหรืออาหารทางเส้นเลือด อ้อกซิเจน อวัยวะเทียมและอุปกรณ์ใน การบำบัดรักษาโรคจำหน่าย หรือไม่อาจให้การตรวจทางห้องทดลอง หรือเอกซเรย์แก่ ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลได้ เมื่อแพทย์ผู้ดูแลรักษาหรือหัวหน้าสถานพยาบาลของ สถานพยาบาลแห่งนั้นลงลายมือชื่อรับรองตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดแล้วก็ ให้ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลซึ่งหรือรับการตรวจทางห้องทดลองหรือเอกซเรย์จากสถาน ที่อื่นซึ่งอยู่ในประเทศไทยแล้วนำมาเบิกตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๔

๑๑.๒ กรณีออกจากราชการของผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยหวัด บำนาญ และอยู่ในระหว่างการพิจารณาสั่งจ่ายเงินเบี้ยหวัด บำนาญ

๑๑.๓ ผู้ที่ถูกสั่งพกราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน เมื่อคดี หรือกรณีถึงที่สุด ถ้าปรากฏว่าผู้นั้นได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกสั่งพกราชการ หรือใน ระหว่างถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

๑๒. กรณีเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของทางราชการ ประเภทผู้ป่วยภายนอก หรือเข้ารักษาพยาบาลในสถานพยาบาลของเอกชนประเภท ผู้ป่วยใน ให้ผู้มีสิทธิยื่นขอเบิกเงินสวัสดิการพร้อมใบเสร็จรับเงิน ภายในระยะเวลาหนึ่งปี นับจากวันที่ปรากฏในหลักฐานการรับเงิน หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าผู้มีสิทธิ หมดสิทธิในการขอรับเงินเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลในครั้งนั้น เว้นแต่ จะเป็นกรณีตาม ข้อ ๑๑.๒ และ ๑๑.๓ ให้นำมาเบิกได้ตามสิทธิภัยในหนึ่งปี นับแต่วันที่รับทราบการ ถือจ่ายเบี้ยหวัดบำนาญ หรือวันที่รับทราบคดีหรือกรณีถึงที่สุด

๑๓. การเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลในกรณีพิเศษ

๑๓.๑ ผู้มีสิทธิได้ประกันสุขภาพ ประกันคุบติเหตุ หรือประกันชีวิตไว้กับ บริษัทประกันภัย โดยทำประกันเป็นการส่วนตัว เมื่อชำระเงินค่ารักษาพยาบาลแก่ สถานพยาบาลแล้ว นำไปเสร็จรับเงินต้นฉบับตัวจริงไปขอรับเงินทดแทนจากบริษัท

ประกันภัย ให้นำสำเนาใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาลนั้น มาเบิกเงินสวัสดิการตามสิทธิ์ได้โดยให้บิชัทประกันภัยลงชื่อรับรองสำเนาถูกต้องและเขียนกำกับว่า “ใบเสร็จตัวจริงได้เบิกจากบิชัทประกันแล้ว” ลงชื่อเจ้าหน้าที่และตำแหน่งผู้ลงลายมือชื่อรับรองพร้อมประทับตราบิชัทประกันภัย

๑๓.๒ กรณีผู้มีสิทธิเป็นผู้ประสบภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ เมื่อได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลจากการชนทุนทดแทนผู้ประสบภัย หรือจากบิชัทประกันภัยทางหนึ่งทางใดแล้ว ถ้าได้รับต่ำกว่าสิทธิ์ที่จะได้รับ ให้ยื่นขอรับส่วนที่ขาดได้โดยให้ผู้มีสิทธิใช้สำเนาใบเสร็จรับเงินซึ่งกองทุนทดแทนได้ออกและรับรองการจ่ายเงินค่าเสียหายเบื้องต้นเป็นหลักฐานในการยื่นขอเบิกเงินสวัสดิการเฉพาะส่วนที่ยังขาดอยู่ได้

๑๓.๓ กรณีผู้มีสิทธิ หรือบุคคลในครอบครัวของผู้นั้นได้รับค่าสินไหมทดแทนสำหรับค่ารักษาพยาบาลจากผู้อื่นแล้ว ผู้นั้นไม่มีสิทธิที่จะได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลอีก เนื่องแต่ค่าสินไม่หมดทดแทนสำหรับค่ารักษาพยาบาลที่ได้รับนั้นต่ำกว่าสิทธิ์ที่จะได้รับเงินสวัสดิการก็ให้มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเฉพาะส่วนที่ขาดอยู่

การขอรับเงินสวัสดิการโดยวิธีผ่านธนาคารพาณิชย์

ผู้มีสิทธิมีความประสงค์จะขอรับเงินสวัสดิการ โดยวิธีการรับเงินผ่านธนาคารให้ผู้มีสิทธิแสดงเจตนาขอรับเงินผ่านธนาคารต่อส่วนราชการผู้เบิกตามแบบคำขอรับเงินผ่านธนาคารที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยผู้มีสิทธิจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการโอนเงินดังกล่าวหากธนาคารเรียกเก็บเงิน (ถ้ามี)

การเปลี่ยนแปลงการขอรับเงินผ่านธนาคาร

ผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยหวัดบำนาญ มีความประสงค์จะขอเปลี่ยนธนาคาร หรือขอเปลี่ยนสาขางานธนาคารที่ขอรับเงินให้นำเอกสารไปติดต่อส่วนราชการผู้เบิก ดังนี้

๑. บัตรประจำตัวผู้รับเงินเบี้ยหวัด บำนาญ
๒. สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารทั้ง ๒ เล่ม (สมุดบัญชีใหม่ และสมุดบัญชีเดิม ยังไม่ต้องปิดบัญชี)
๓. หนังสือรับรองหนี้สินจากธนาคารเดิม เอกพำนุภาพผู้ที่รับเงินผ่าน ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) การโอนเงินเบี้ยหวัด บำนาญ ไปรับเงินทางหน่วยเบิกจ่ายอื่น การโอนเงินเบี้ยหวัดบำนาญไปรับยังหน่วยเบิกจ่ายอื่น ๆ ให้แจ้งความประสงค์ ได้ที่หน่วยเบิก พร้อมด้วยหลักฐานดังนี้
 ๑. บัตรประจำตัวผู้รับเงินเบี้ยหวัดบำนาญ
 ๒. รูปถ่ายขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๖ รูป
 ๓. หนังสือรับรองหนี้สินจากธนาคารที่รับเงินอยู่ เอกพำนุภาพผู้ที่รับเงินผ่าน ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

การปฏิบัติของทายาท เมื่อข้าราชการทหาร ผู้รับบำนาญเสียชีวิต

ສຶກສາຂອງທາຍາທ

ເມື່ອຂ້າວ້າຊາກຈາກທ່ານ ອ້າວີ້ວ້າຮັບເປົ້າຫວັດບໍານານຸເສີຍຫົວົດ ນາກໄມ້ໄດ້ເກີດຈາກ
ກາປະປະພຸດຕິຫ້ວ່າຍ່າງຮ້າຍແຮງຂອງຕົນເອງ ທາງຈາກຈະຈ່າຍເຈີນຫ່ວຍພິເສດຖະກິດໃຫ້ເປັນເງິນ¹
ຄ່າຈັດກາງານສປ ບໍາເຫັນຈົກທອດ ເຈີນຄ້າງຈ່າຍອື່ນ ແລະຄ້າຫາກເປັນຂ້າວ້າຊາກຈາກທ່ານ
ເສີຍຫົວົດຈາກກາປະປະພຸດຕິຫ້ວ່າທ່ານການ ທາຍາທຍັງມີສຶກສາໄດ້ຮັບບໍານານຸພິເສດຖະກິດດ້ວຍ
ການດໍາເນີນການຂອງທາຍາທ ເມື່ອຂ້າວ້າຊາກຈາກບໍານານຸເສີຍຫົວົດ

ເມື່ອຂ້າວ້າຊາກຈາກທ່ານ ອ້າວີ້ວ້າຮັບເປົ້າຫວັດບໍານານຸເສີຍຫົວົດ ທາຍາທຜູ້ມີສຶກສາຈະຕ້ອງ
ດໍາເນີນການແຈ້ງການເສີຍຫົວົດຂອງຂ້າວ້າຊາກຈາກທ່ານ ບໍານານຸ ເພື່ອຮະຈັບກາຈາຍເຈີນ ໂດຍໃຫ້
ຕິດຕໍ່ອັກບໍາສ່ວນຈາກການ ດັ່ງນີ້

๑. ຂ້າວ້າຊາກຈາກທ່ານ ໃຫ້ທາຍາທຕິດຕໍ່ອັກບໍາສ່ວນຈາກການທີ່ຂ້າວ້າຊາກຈາກຜູ້ໄໝ
ເສີຍຫົວົດສັກຄົມຢູ່ຂະນະຮັບຈາກການ

๒. ຜູ້ຮັບເປົ້າຫວັດບໍານານຸ ໃຫ້ທາຍາທຕິດຕໍ່ອັກບໍາສ່ວນຈາກການທີ່ທ່າກການເປົກຈ່າຍ
ເປົ້າຫວັດບໍານານຸ ດັ່ງນີ້

- ຜູ້ທີ່ຮັບເຈີນທາງ ກຽມການເຈີນທ່ານອາກາສ ແຈ້ງທີ່ ກຽມການເຈີນ
ທ່ານອາກາສ

- ຜູ້ທີ່ຮັບເຈີນທາງສ່ວນກົມົມົກາດແຈ້ງທີ່ໜ່ວຍເປົກຈ່າຍເຈີນໃນຈັງຫວັດນັ້ນ ແລະ
ຫລັກງົງນີ້ທີ່ຕ້ອງນຳໄປຢືນຕ່ອເຈັ້ນນັ້ນທີ່

๑. ສໍາເນົາໄປມຮນບັດຮ ພວ້ມມະບັບຈົງ
๒. ບັດຮປະຈຳດ້ວຍຜູ້ຮັບເຈີນເປົ້າຫວັດບໍານານຸ
ສໍາໜັບຜູ້ຮັບເປົ້າຫວັດບໍານານຸ ສ່ວນຈາກການທີ່ຮັບແຈ້ງການເສີຍຫົວົດ ຈະຄໍານວນ
ເຈີນບໍານານຸທີ່ຮັບເຈີນ ທີ່ຈະຕ້ອງນຳສັງຄລັງ ແລະອອກໜັງສື່ອຮັບຮອງການມີສຶກສາຮັບເຈີນເປົ້າຫວັດ
ບໍານານຸ ເຈີນຫ່ວຍຄ່າຄຣອງເຊີຟ ແລະເຈີນຄ່າຄ້າງຈ່າຍອື່ນ ແລະ

ส่วนราชการที่ทayaทจะต้องติดต่อ ยื่นเรื่องราขขอรับเงิน

เมื่อข้าราชการทหาร หรือผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญเสียชีวิต ทayaทต้องยื่น
เรื่องราขขอรับบำเหน็จตกทอดและเงินที่มีสิทธิต่าง ๆ ต่อส่วนราชการ ดังนี้

๑. ข้าราชการทหาร ให้ทayaทติดต่อส่วนราชการที่ข้าราชการทหารเสียชีวิต^{สังกัดอยู่} และรับราชการ ขั้นตอนปฏิบัติพร้อมเอกสารหลักฐานที่ต้องยื่น ดังนี้

๑.๑ ทayaทผู้มีสิทธิทุกคนลงชื่อในแบบขอรับบำนาญพิเศษและหรือ^{บำเหน็จตกทอด (แบบ ๕๓๐๙)}

๑.๒ ทayaทผู้มีสิทธิทุกคนลงชื่อในแบบขอรับเงินจากกองทุนบำเหน็จ^{บำนาญข้าราชการสมาชิกถึงแก่ความตาย (แบบ กบช.๐๐๘/๒/๒๕๔๓)}

๑.๓ สมุดประวัติหรือแฟ้มประวัติ (ฉบับจริง)

๑.๔ สำเนาคำสั่งเลื่อนชั้นเงินเดือน

๑.๕ หลักฐานเกี่ยวกับการได้นับเวลาราชการที่คุณกรณีต่าง ๆ

๑.๖ สำเนากรมบัญชี (พร้อมการสอบสวนของตำรวจ กรณีตายโดยผิด^{ธรรมชาติ})

๑.๗ สำเนาคำสั่งศาล กรณีเป็นคนสาบสูญ

๑.๘ หลักฐานการสอบสวน พร้อมทั้งสรุปความเห็นของคณะกรรมการที่^{ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งเพื่อสอบสวนพฤติกรรม และกรณีแวดล้อมทั่ว ๆ ไป สำหรับผู้ที่ไม่ทราบแน่ชัดว่า การตายมีสาเหตุเนื่องจากการประพฤติซึ่งอย่างร้ายแรงของตนเองหรือไม่}

๑.๙ หลักฐานการวินิจฉัยของกระทรวงเจ้าสังกัด ถ้าผู้นั้นไม่ถึงแก่ความ^{ตายเสียก่อนจะต้องได้รับโทษถึงได้ออกหนรือไม่ สำหรับผู้ตายที่มีกรณีหรือต้องหาว่ากระทำ^{ผิดวินัยอย่างร้ายแรงและยังไม่ได้รับการวินิจฉัยเรื่องที่กระทำผิดวินัยนั้น}}

๑.๑๐ สำเนาทะเบียนบ้าน

๑.๑๑ สำเนาทะเบียนสมรสหรือใบสำคัญการสมรส

๑.๑๒ สำเนาทะเบียนการหย่า หรือใบสำคัญการหย่า หรือ
คำสั่งศาลกรณีที่มีการหย่า

๑.๑๓ สำเนาคำพิพากษา หรือคำสั่งศาลที่แสดงว่าคู่สมรสได้เป็น^{คู่สมรสที่ซื้อขายกันโดยชอบด้วยกฎหมาย} กรณีจดทะเบียนสมรสข้ออน

๑.๑๔ สำเนาทะเบียนการรับรองบุตร หรือสำเนาคำพิพากษาของศาล
ว่าเป็นบุตร

๑.๑๕ สำเนาทะเบียนบ้านรับรองบุตรบุญธรรม กรณีที่มีบุตรบุญธรรม

๑.๑๖ หลักฐานแสดงการเป็นผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือ
ผู้พิทักษ์หรือผู้อนุบาล ซึ่งลงชื่อให้ความยินยอมในกรอบหรือข้อรับจำหนี้จตุกಥอด
แทนผู้มีสิทธิ เช่น สำเนาทะเบียนการรับรองบุตร หรือสำเนาคำสั่งศาลตั้งผู้ปกครอง
ผู้พิทักษ์หรือผู้อนุบาล

๑.๑๗ แบบหนังสือแสดงเจตนาไว้ด้วยบันทึก สำเนาบันทึก กรณีไม่มีทายาท
(กรณีไม่มีทายาท)

การแจ้งสถานที่ขอรับบำเหน็จตกทอดของทายาท

ทายาทของข้าราชการทหาร ซึ่งมีสิทธิรับบำเหน็จตกทอด สามารถแจ้งความ
ประสงค์ขอรับเงินบำเหน็จตกทอดได้ทั้ง ในส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาค

เงินที่ทายาทจะได้รับเมื่อข้าราชการบำนาญเสียชีวิต ดังนี้.-

ผู้รับบำนาญเสียชีวิต ทายาทจะมีสิทธิได้รับ

๑. บำเหน็จตอบแทน จำนวน ๓๐ เท่าของบำนาญหักด้วย บำเหน็จ
ดำรงชีพ กรณีรับบำเหน็จดำรงชีพไปแล้ว

๒. บำนาญค้างจ่ายจนถึงวันเสียชีวิต

๓. เงินช่วยพิเศษ จำนวน ๓ เท่า ของบำนาญ รวมเงินช่วยค่าครองชีพ

๔. เงินช่วยเหลือการศึกษาบุตรค้างจ่าย

๕. เงินช่วยเหลือค่าวัสดุพยาบาลค้างจ่าย

ສາຮະນໍາກູ້

การตรวจสอบและรับรองเวลาราชการต่อนเป็นทหาร

ข้าราชการหรือลูกจ้าง ซึ่งเคยรับราชการท่ามก่อนแล้วลาออกหรือปลด

ออกหรือโอนไปรับราชการทางกรະทรวง ทบวง กรม ฝ่ายพลเรือน หรือข้าราชการ หรือ
ลูกจ้างที่ต้องมารับราชการท่ามตาม พ.ร.บ. หรืออาสาสมัครไปรับนอกราชประเทศ สามารถ
นำเวลาราชการต่อนเป็นทหาร หรือเวลาราชการที่วีคูณไปคำนวณบำเหน็จบำนาญได้ โดย
ให้ส่วนราชการที่สังกัดนั้นมีหนังสือถึงกรรมการเงินกลางในม เพื่อขอตรวจสอบและรับรอง
เวลาราชการให้ โดยแนบทลักษณ์ดังนี้

- สมุดประจำตัวทหารกองหนุน
- สำเนาหนังสือการเข้าทะเบียนทหาร (แบบ สด.๓)
- สำเนาหนังสือการปลดกองหนุน (แบบ สด.๙)
- สำเนาคำสั่งให้เข้ารับราชการ
- สำเนาคำสั่งให้ออกจากราชการ
- แบบ ส.ช.๗ รายการรับเงินเดือน (หรือเบี้ยหวัด)

การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

บุคคลผู้เข้ารับราชการเมื่อได้ประกอบคุณงามความดีครบตามระเบียบของทางราชการที่ได้วางไว้ก็จะมีการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ตามลำดับชั้นโดยต้นสังกัดที่ทำงานอยู่เป็นผู้ขอพระราชทานให้

ส่วนบำเหน็จความชอบส่วนพระองค์ เช่น การพระราชทานเหรียญวัฒนาภรณ์ หรือเหรียญราช茱萸 จະพระราชทานให้โดยพระองค์เอง ไม่ต้องมีผู้ขอหรือหากมีผู้ขอ ก็จะเป็นผู้บังคับบัญชาระดับสูง โดยท่านสืบทอดพระราชทานผ่านสำนักราชเลขาธิการ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ คือ สิ่งซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงเกียรติยศ และบำเหน็จความชอบ เป็นของพระมหาชนิษฐ์ทรงสร้างขึ้นสำหรับพระราชทานเป็นบำเหน็จความชอบในราชการ หรือส่วนพระองค์ เรียกเป็นสามัญว่า ตรา หรือ เหรียญตรา เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับบำเหน็จความชอบในราชการแผ่นดิน ที่ข้าราชการควรทราบ คือ

๑. เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า

เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อจุลศักราช ๑๙๓๔ (พ.ศ.๒๔๗๖) ด้วยทรงเห็นความดีความชอบของพระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการทั้งปวงซึ่งล้วนลับไปแล็กก์ดี และที่ยังมีชั้นมีเชพอยู่ก็ดี ที่ได้ปกป้องรักษาและทะนุบำรุงแผ่นดินด้วยใจซื่อสัตย์จริงรักภักดีต่อพระบรมราชจักรวงศ์สืบมา โดยมีได้เสื่อมคลายจึงมีพระราชบรมสค์จะทะนุบำรุงวงศ์ตระกูลของท่านผู้มีความชอบความดีทั้งมวลให้เจริญยืนยาวปราภ្មไปชั่วกาลนาน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ สำหรับแสดงอิสริยศ และความชอบแห่งผู้มียศ และบรรดาศักดิ์สีวงศ์ตระกูลต่อกما จะได้เป็นเกียรติยศปราภ្មแก่ท่านผู้มีความชอบทุกๆ ตระกูลสืบไป

มีทั้งฝ่ายหน้า และฝ่ายใน สำหรับพระราชทานแก่ผู้ที่มีพระราชดำริเห็น
สมควร ฝ่ายหน้าตั้งแต่ชั้น ๒ ขึ้นไป ให้พระราชทานสีบตรากลไส้

สำหรับพระราชทานฝ่ายใน (สุภาพบุรุษ) มี ๓ ชั้น ๙ ชนิด
ชั้นที่ ๑ มี ๒ ชนิด

ปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษ (ใช้อักษรย่อว่า ป.จ.ว.) (ไม่จำกัดจำนวน)

ปฐมจุลจอมเกล้า (ใช้อักษรย่อว่า ป.จ.) (จำนวน ๓๐ สำรับ)

ชั้นที่ ๒ มี ๒ ชนิด

ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ใช้อักษรย่อว่า ท.จ.ว.) (จำนวน ๒๐๐ สำรับ)

ทุติยจุลจอมเกล้า (ใช้อักษรย่อว่า ท.จ.) (จำนวน ๒๕๐ สำรับ)

ชั้นที่ ๓ มี ๓ ชนิด

ตติจุลจอมเกล้าวิเศษ (ใช้อักษรย่อว่า ต.จ.ว.) (จำนวน ๒๕๐ สำรับ)

ตติจุลจอมเกล้า (ใช้อักษรย่อว่า ต.จ.) (จำนวน ๒๕๐ สำรับ)

ตติยานุจุลจอมเกล้า (ใช้อักษรย่อว่า ต.อ.จ.) (จำนวน ๑๐๐ สำรับ)

สำหรับพระราชทานฝ่ายใน (สุภาพสตรี) มี ๔ ชั้น ๕ ชนิด

ชั้นที่ ๑ ปฐมจุลจอมเกล้า (ใช้อักษรย่อว่า ป.จ.) (จำนวน ๒๐ สำรับ)

ชั้นที่ ๒ มี ๒ ชนิด

ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ (ใช้อักษรย่อว่า ท.จ.ว.) (จำนวน ๑๐๐ สำรับ)

ทุติยจุลจอมเกล้า (ใช้อักษรย่อว่า ท.จ.) (จำนวน ๑๐๐ สำรับ)

ชั้นที่ ๓ ตติจุลจอมเกล้า

(ใช้อักษรย่อว่า ต.จ.)

(จำนวน ๒๕๐ สำรับ)

ชั้นที่ ๔ จตุจุลจอมเกล้า

(ใช้อักษรย่อว่า จ.จ.)

(จำนวน ๑๕๐ สำรับ)

๒. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี

พระราชทานแก่ผู้ที่ความดีความชอบเป็นพิเศษ และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ราชการหลายไม่น้อยในยามสงบ หรือในยามสงคราม ตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร แบ่งเป็น ๖ ชั้น

ชั้นที่ ๑ เสนาคະบดี	ใช้อักษรย่อว่า ส.ร.
ชั้นที่ ๒ มหาโยธิน	ใช้อักษรย่อว่า ม.ร.
ชั้นที่ ๓ โยธิน	ใช้อักษรย่อว่า ย.ร.
ชั้นที่ ๔ อัศวิน	ใช้อักษรย่อว่า อ.ร.
ชั้นที่ ๕ เหรี้ยญุ่รามมาลา เข็มกล้ากลางสมร	ใช้อักษรย่อว่า ร.ม.ก.
ชั้นที่ ๖ เหรี้ยญุ่รามมาลา	ใช้อักษรย่อว่า ร.ม.

๓. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งซ้างเผือก

เรียกย่อว่า เครื่องราชอิสริยาภรณ์ซ้างเผือก พระราชทานแก่ผู้ทำความดี ความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการ หรือสาธารณชน ตามที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควร แบ่งเป็น ๘ ชั้น และกำหนดให้มีไว้สำหรับพระราชทานสตรีด้วย

ชั้นสูงสุด มหาปรมາภรณ์ซ้างเผือก	ใช้อักษรย่อว่า ม.ป.ช.
ชั้นที่ ๑ ประดิษฐาภรณ์ซ้างเผือก	ใช้อักษรย่อว่า ป.ช.
ชั้นที่ ๒ ทวีติยาภรณ์ซ้างเผือก	ใช้อักษรย่อว่า ท.ช.
ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์ซ้างเผือก	ใช้อักษรย่อว่า ตร.ช.
ชั้นที่ ๔ จัตุรطاภรณ์ซ้างเผือก	ใช้อักษรย่อว่า จ.ช.
ชั้นที่ ๕ เปณุจมาภรณ์ซ้างเผือก	ใช้อักษรย่อว่า บ.ช.
ชั้นที่ ๖ เหรี้ยญุทธหงซ้างเผือก	ใช้อักษรย่อว่า ร.ท.ช.
ชั้นที่ ๗ เหรี้ยญุเงินซ้างเผือก	ใช้อักษรย่อว่า ร.ง.ช.

๔. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย

เรียกย่อว่า เครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทย พระราชนานแก่ผู้กระทำความดี ความชอบเป็นประโยชน์แก่ราชการ หรือสาธารณชน ตามที่ทรงพระราชนำดำริเห็นสมควร แบ่งเป็น ๘ ชั้น และกำหนดให้มีไว้สำหรับพระราชนานสตรีด้วย

ชั้นสูงสุด	มหาชีรมงกุฎ	ใช้อักษรย่อว่า ม.ช.
ชั้นที่ ๑	ประดมาภรณ์มงกุฎไทย	ใช้อักษรย่อว่า ป.ม.
ชั้นที่ ๒	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย	ใช้อักษรย่อว่า ท.ม.
ชั้นที่ ๓	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย	ใช้อักษรย่อว่า ตร.ม.
ชั้นที่ ๔	จตุตราภรณ์มงกุฎไทย	ใช้อักษรย่อว่า จ.ม.
ชั้นที่ ๕	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย	ใช้อักษรย่อว่า บ.ม.
ชั้นที่ ๖	เหรียญญาณมงกุฎไทย	ใช้อักษรย่อว่า ร.ท.ม.
ชั้นที่ ๗	เหรียญเสငิมงกุฎไทย	ใช้อักษรย่อว่า ร.ง.ม.

๕. เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณภรณ์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาเครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้ขึ้น เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๔ เพื่อพระราชทานผู้กระทำความดีความชอบอันเป็นประโยชน์แก่ประเทศ ศาสนา และประชาชน โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเป็นครั้งแรก เมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๔ เครื่องราชอิสริยาภรณ์นี้แบ่งเป็น ๘ ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ ๑	ปฐมดิเรกคุณภรณ์	ใช้อักษรย่อว่า ป.ภ.
ชั้นที่ ๒	ทุติยดิเรกคุณภรณ์	ใช้อักษรย่อว่า ท.ภ.
ชั้นที่ ๓	ตติยดิเรกคุณภรณ์	ใช้อักษรย่อว่า ต.ภ.
ชั้นที่ ๔	จตุตติดิเรกคุณภรณ์	ใช้อักษรย่อว่า จ.ภ.

ชั้นที่ ๕	เบญจมดิเรกคุณภารณ์	ใช้อักษรย่อว่า บ.ภ.
ชั้นที่ ๖	เหรียญทองดิเรกคุณภารณ์	ใช้อักษรย่อว่า ร.ท.ภ.
ชั้นที่ ๗	เหรียญเงินดิเรกคุณภารณ์	ใช้อักษรย่อว่า ร.ง.ภ.

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ให้แต่งเครื่องแบบตามระเบียบของ
ทางราชการมีเครื่องแบบเต็มยศ เครื่องแบบปกติ และเครื่องแบบสมอสร โดยถือระเบียบ
ดังนี้

๑. แต่งเครื่องแบบเต็มยศ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ
พระราชทานตามลำดับของการเรียงลำดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และตามกำหนดนัด
หมายของทางการ การประดับให้ประดับตามพระราชบัญญัติ ดังนี้

๑.๑ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดติดหน้าอก ให้ประดับไว้เหนือปัก
grave เปื้อเบื้องซ้ายต่ำกว่าแแวงดุมเม็ดที่ ๑ ลงมาพองามการเรียงลำดับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่กำหนดให้ประดับที่อกเปื้อเบื้องซ้าย ให้เรียงจากด้านรังดูนไป
ปลายบ่าซ้าย ส่วนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่กำหนดให้ประดับที่อกเปื้อเบื้องขวา ให้เรียงจาก
ด้านรังดูนไปปลายบ่าขวา

๑.๒ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดสวมคอ ให้สวมภายในคอเสื้อนอกโดย
ให้ส่วนสูงของดวงตราจดขوبล่างของคอเสื้อ ถ้ามีเครื่องราชอิสริยาภรณ์คล้องคอบลาย
ดวงให้ลดดวงตราที่มีลำดับรองลงมาประดับไว้ภายใต้ดวงที่คล้องคอโดยให้เพรແບແລບ
ออกมานอกเสื้อพองาม หรือจะพับเพรແບของดวงตราแน่นห้อนกันพองาม กลัดติดไว้
ภายใต้รังดูนเม็ดที่ ๒ ต่อจากดวงตราจะลงมาก็ได้ หากมีมากกว่า ๒ ดวงให้ประดับสูงสุด
เพียง ๒ ดวงเท่านั้น

๑.๓ เครื่องราชอิสริยาภรณ์นิสิตสามคอมมีดรา ดวงตราสามคอมให้ปฏิบัติอย่างเดียวกับข้อ ๑.๒ ดาวาให้ประดับไว้ที่อกเสื้อบริเวณข่ายพองาม ถ้ามีดาวามากกว่าหนึ่งดวงให้ประดับดวงใหญ่ต้น ดวงรองประดับต่อไปข้างข้ายในระดับเดียวกัน ส่วนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่กำหนดให้ประดับดาวาที่อกเสื้อบริเวณขาก็ให้ประดับอนุโลมตามที่กล่าวไว้ในเบื้องข้างนั้น

๑.๔ ผู้ได้รับพระราชทานสายสะพาย ให้สามสายสะพายตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ แต่ถ้าได้รับพระราชทานสายสะพายมากกว่าหนึ่งสายขึ้นไป ให้สามสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ออกชื่อในกำหนดนัดหมายทางการ ถ้าไม่ออกชื่อในสายสะพาย หรือไม่ได้รับพระราชทานสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ออกชื่อในกำหนดนัดหมายทางการให้สามสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทานหรือสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่เกี่ยวข้องกับงาน ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มหจักรีบรมราชวงศ์ แม้จะสามสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์นิดใดก็ตามต้องสามสายสะพายห้อยต่ำลงมาจักรีกับประดับลักษณะดาวด้วยทุกครั้ง

วิธีสวมสายสะพาย สำหรับสายที่มีสองชั้น

สายแรก ป.ม. และ ป.ช. ส่วนจากขวาไปข้าง

สายที่สอง ม.ป.ช. และ ม.ว.ม. ส่วนจากข้ายไปขวา

ส่วนสายอื่นที่มีเพียงสายเดียว ชั้นเดียว

สายที่มีสีเดียว (เกลี้ยง) เช่น สายมหาจักรีบรมราชวงศ์ สายจุลจอมเกล้า ส่วนจากข้ายไปขวา

สายที่มีหลายสี (เป็นลาย) เช่น สายนพวัตนราชวราภรณ์

สายราชมิตรภรณ์ สายเสน่หาดี ส่วนจากขวาไปข้าง

๑.๕ ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุลจอมเกล้า
หรือปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษให้สวมสายสร้อยหรือสวมสายสะพายอย่างใดอย่างหนึ่ง
ตามกำหนดนัดหมายของทางการ และห้อยตราปฐมจุลจอมเกล้ากับสิงที่สวมนั้น แต่
จะสวมสายสร้อยจุลจอมเกล้ากับสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้าทั้งสอง
อย่างในขณะเดียวกันไม่ได้ เมื่อสวมสายสร้อยจุลจอมเกล้าหากจะสวมสายสะพายด้วย
ต้องสวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์อีก

๑.๖ ห้ามมิให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์พรัตนราชวราภรณ์ไปใน
งานที่ไม่นิยมว่าเป็นงานมงคล เช่น งานศพ

๒. แต่งเครื่องแบบครึ่งยศ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เมื่อกันกับการ
แต่งเต็มยศแต่ไม่สวมสายสะพายและไม่สวมสายสร้อยยกเว้นฝ่ายใน ผู้ซึ่งได้รับ^๔
เครื่องราชอิสริยาภรณ์มหาจักรีบรมราชวงศ์ พรัตนราชวราภรณ์ ปฐมจุลจอมเกล้า
ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ ให้นำดวงตราห้อยแพรแอบ ซึ่งผูกเป็นรูปแมลงปอมาประดับที่หน้า
ปากเสื้อเบื้องซ้าย

๓. แต่งเครื่องแบบปกติ ไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เว้นแต่จะมี
กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือมีกำหนดนัดหมายทางการไว้โดยเฉพาะจึงให้ปฏิบัติ
ตามนั้น

๔. แต่งเครื่องแบบสมโภช ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์จำลอง
การจำลองเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้จำลองขนาด ๑ ใน ๓ ของดวงจริง เว้นแต่ดวงราชนิด
คล้องคอกจะจำลองมาประดับไม่ได้ หากจะประดับก็ให้ประดับดวงจริง การประดับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์จำลองนี้ให้ประดับอนุโลมตามที่กล่าวไว้ในเรื่องเวลาแต่งเต็มยศแต่
ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอกหรือดาวหลาวยดวงควรประดับแต่
ดวงที่มีลำดับสูงดวงเดียว ดวงสมคอด้วยต้องสวมให้ແບບอยู่ใต้ผ้าผูกคอ

ส่วนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดติดหน้าอกให้ประดับที่คอพับของเสื้อใต้ เครื่องหมายสังกัดพ้องกับใน การแต่งเครื่องแบบสไมล์สตัฟมีกำหนดนัดหมายทางการ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์จริงผู้ได้รับ พระราชทานสายสะพายให้สวมสะพายทับนอกเสื้อกั๊ก คือ อยู่ในเสื้อสไมล์ จะสวม สายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ได้ให้ออนุโลมตามที่กล่าวไว้ในเรื่องแต่งเต็มยศ แต่ไม่สวมสายสร้อย

สตรีให้ถือปฏิบัติตามระเบียบนี้โดยอนุโลม ส่วนทหารและตำราจให้ปฏิบัติ ตามข้อบังคับหรือคำสั่งทางราชกิจจานุเบกษาและตำราจ

การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

หลักเกณฑ์

การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นหน้าที่ของผู้ได้รับพระราชทานฯ ต้อง กระทำตามข้อบัญญัติที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติเครื่องราชอิสริยาภรณ์โดยส่วน ราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ติดตามเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ซึ่งตามพระราชบัญญัติ ได้ระบุกรณีที่จะต้องคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไว้ ๓ กรณีคือ

๑. คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรอง เมื่อได้รับพระราชทานเครื่องราชฯ ฯ ชั้นสูงขึ้น (ข้างเดอก, มงกุฎไทย) ไม่ต้องคืนประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
๒. คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกชั้นที่ได้รับ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานฯ ถึงแก่กรรม โดยให้ทายาทเป็นผู้ส่งคืน (ข้างเดอก, มงกุฎไทย) ไม่ต้องคืนประกาศนียบัตร กำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
๓. คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เมื่อทรงพระกรุณาให้เรียกคืน ต้องคืน ประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในกรณีใด ๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้นถ้าผู้ได้รับพระราชทานฯ ไม่สามารถนำเครื่องราชอิสริยาภรณ์มาคืนก็สามารถขอให้เงินแทน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามราคาที่สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้แจ้งให้ส่วนราชการต่างๆ ทราบ ซึ่งจะมีการปรับราคาตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีทุก ๓ ปี

เหรียญชัยสมรภูมิ

พระราชกำหนดเหรียญชัยสมรภูมิ พุทธศักราช ๒๕๔๔

เหรียญชัยสมรภูมิ (อักษรย่อ ช.ส.) พระราชทานแก่ผู้ที่กระทำการรอบอีกชนิดหนึ่ง ให้แก่ทหาร ตำรวจ และผู้กระทำหน้าที่อย่างทหาร หรือตำรวจที่ได้รับคำสั่งจากหน่วยทหาร หรือตำรวจให้ไปกระทำการรอบ ผู้มีสิทธิจะได้รับพระราชทาน ต้องกระทำการจนได้รับการชมเชยจากทางราชการ หรือทำความชอบได้รับบำเด็จ หากผู้ที่มีสิทธิได้รับพระราชทานเตียบชีวิตก่อนได้รับ พระราชทานก็จะพระราชทานให้แก่ทายาท คนใดคนหนึ่งแต่ทายาทไม่มีสิทธิประดับ

บัตรประจำตัวผู้ได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิ และทายาท

จะเป็นบัตรประจำตัวผู้ได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิและทายาท มีไว้เพื่อให้ผู้ที่ได้รับพระราชทาน หรือทายาท แสดงตนขอรับสิทธิพิเศษต่างๆ ตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรี และตามพระราชบัญญัติยกเว้นค่าธรรมเนียมบางประเภท

สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญชัยสมรภูมิการขอรับบัตรประจำตัวเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการต้นสังกัดของผู้นั้น ตั้งแต่ชั้นผู้บังคับกองพัน ผู้บังคับการเรือชั้น ๑ ผู้บังคับฝูงบิน ผู้กำกับการตำรวจน้ำ หรือเที่ยบเท่าขึ้นไปและรวมถึงการขอรับบัตร

ประจำตัวของบุคคลนักสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งไปปฏิบัติราชการร่วมอยู่ในสังกัดส่วนราชการนั้น ๆ เป็นผู้ดำเนินการขอรับบัตรประจำตัวให้

สำหรับทายาಥของผู้เสียชีวิต ซึ่งเป็นผู้ได้รับพระราชทานเครื่องข้อสมรภูมิด้วย
ไปติดต่อที่ต้นสังกัด โดยต้องนำหลักฐานไปยื่นดังนี้

๑. รูปถ่ายพร้อมบัตรติดรูป (บัตรประจำตัวทายาท ติดต่อขอซื้อได้ที่
กรมแพนท์ทหาร)

๒. รูปถ่าย ๑ รูป ต้องมีการรับรองหลังรูปถ่าย (ให้หัวหน้าส่วนราชการต้น
สังกัดสอบสวนและลงนามรับรองหลังรูปถ่ายหรือให้ข้าราชการประจำชั้นสัญญาบัตร
ขั้นยศ พันโท ขึ้นไปลงนามรับรองหลังรูปถ่ายให้ โดยต้องวางเล็บซีอิจฉัดเจนกับตำแหน่ง
ปัจจุบันของผู้รับรองไว้ด้วย)

๓. บัตรเก่าของผู้เสียชีวิต หรือข้างถึงราชกิจจานุเบกษา (เพื่อเป็นหลักฐาน
ในการออกบัตรให้แก่ทายาทต่อไป โดยไม่ต้องสอบหลักฐานของผู้เสียชีวิต)

กรณีไม่มีบัตรเก่าส่งคืนจะต้องข้างถึงประกาศราชกิจจานุเบกษาที่
ประกาศว่าผู้เสียชีวิตได้รับพระราชทานเครื่องข้อสมรภูมิ ดังแต่เมื่อใดโดยชัดแจ้ง

๔. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้เป็นทายาท

๕. หนังสือรับรองจากอำเภอ สอบสวนแสดงการเป็นทายาಥของผู้เสียชีวิต
(ส่วนราชการต้นสังกัดขอให้เขียนหรือ捺มาตราไว้รับรองสอบสวน)

ในทางปฏิบัติ ทายาทโดยรวมของผู้เสียชีวิตทุกคนจะต้องแสดงความยินยอม
พร้อมกันว่าทายาಥโดยธรรมผู้ใดจะเป็นผู้เก็บรักษาเครื่องข้อสมรภูมินั้นไว้

เหรียญพิทักษ์เสรีชัน

เหรียญพิทักษ์เสรีชัน พระราชนานภกุล ดำรงตำแหน่ง ข้าราชการ หรือบุคคล อื่นที่ไม่ใช่ ข้าราชการ ปฏิบัติราชการในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ตาม หลักเกณฑ์ที่กำหนด แบ่งออกเป็น เหรียญพิทักษ์เสรีชัน ชั้นที่ ๑ เหรียญพิทักษ์เสรีชัน ชั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๑ และเหรียญพิทักษ์เสรีชัน ชั้นที่ ๒ ประเภทที่ ๒ แต่ละชั้น และประเภท จะได้วับสิทธิแตกต่างกัน

เหรียญราชการชายแดน

เหรียญราชการชายแดน พระราชนานภกุล ดำรงตำแหน่ง ข้าราชการ หรือบุคคล อื่นที่ไม่ใช่ ข้าราชการ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างทหาร หรือ ดำรง ณ สำเนาอย่างเด่น และได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา หรือจากกระทรวงเจ้าสังกัด ซึ่งมีอำนาจหน้าที่สั่งการ เกี่ยวกับการรักษาราชการชายแดนหรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากเจ้ากระทรวงนั้น หรือ ผู้บังคับหน่วยทหารหรือหน่วยตำรวจน้ำซึ่งมีอำนาจหน้าที่สั่งการให้ปฏิบัติราชการชายแดน พิเศษ เกี่ยวกับการ ป้องกันราชอาณาจักร ต้องมีเวลาปฏิบัติงานติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ถ้าเข้าปฏิบัติราชการในเขตที่มีการสู้รบ ก็ให้พิจารณาขอพระราชทานตามผลแห่ง การปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวที่จำเป็นโดยไม่ต้องมีกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติ

การทำบัตรการรับเหรียญพิทักษ์เสรีชันและบัตรเหรียญราชการชายแดน

๑. วิธีการซื้อบัตร

ติดต่อซื้อได้ที่ กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

(โทร. ๐ ๒๒๒๑ ๐๔๖๔)

๒. ผู้รับรอง

๒.๑ ข้าราชการส่วนภูมิภาค และพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดหรือผู้รักษาราชการแทน เป็นผู้ลงนามรับรอง

๒.๒ ข้าราชการส่วนกลาง ให้หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้รักษาราชการ เป็นผู้ลงนามรับรอง

๒.๓ ทหาร ผู้ลงนามรับรองต้องดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้บังคับกองพัน หรือเทียบเท่าขึ้นไปที่เป็นตำแหน่งผู้บังคับบัญชาด้วย

๒.๔ ข้าราชการดำรง ให้ผู้บังคับการตำราชภูมิจังหวัดหรือเทียบเท่าขึ้นไปที่ดำรงตำแหน่งบังคับบัญชาเป็นผู้ลงนามรับรอง

๒.๕ สำหรับประชาชน ผู้รับบำนาญ หรือทหารกองหนุน ที่มีภูมิลำเนา สำมະโนครวายุในจังหวัดใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้รักษาราชการแทน เป็นผู้รับรอง

๓. รูปถ่าย

รูปถ่ายสีหรือขาวดำ ขนาด ๓ x ๔ ซ.ม. ครึ่งตัว หน้าตรง ให้พอดี กับกรอบสีเหลี่ยมที่กำหนดไว้ จำนวน ๓ รูป

๔. การข้างราชการกิจจานุเบกษา

การข้างราชการกิจจานุเบกษา จะต้องบอกเล่น ตอนที่
ลงวันที่ เดือน พ.ศ. หน้า

๕. การยื่นเรื่องราวและกรณีข้อความที่

ต้องมีหนังสือราชการนำจากส่วนราชการ ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการนั้นเป็นผู้ลงนามรับรองในบัตรแล้ว ในคำร้องขอ มีบัตรจะมีช่องผู้รับรอง ในช่องผู้รับรองจะต้องเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้รับรองในบัตรและในสำเนาบัตรประจำตัวผู้ได้รับพระราชทาน

๖. บัตรหมดอายุ

อายุของบัตร ๗ ปี หรือเจ้าของบัตรเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล ต้องเปลี่ยนบัตรใหม่โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับการขอบัตรครั้งแรกพร้อมกับส่งบัตรเดิมคืน บัตรหายให้แนบใบแจ้งความพร้อมกับคำขอเมียบัตรใหม่ บัตรชำรุดให้ดำเนินการขอทำบัตรใหม่พร้อมแนบบัตรเก่าที่ชำรุดคืน

๗. การรับบัตรที่ดำเนินการเสร็จแล้ว

๗.๑ หากผู้ขอเมียบัตรมีความประสงค์จะขอรับบัตรด้วยตนเอง ให้ถือหนังสือจากส่วนราชการที่ดำเนินการเรียบร้อยแล้วไปยื่นที่กระทรวงมหาดไทย ถ้าเอกสารหลักฐานถูกต้องสามารถขอบัตรได้เลย

๗.๒ หากส่วนราชการใด ๆ มีความประสงค์จะให้เจ้าหน้าที่ไปขอรับบัตรแทนก็ต้องมีหนังสือราชการรวมขอบหมาดโดยระบุชื่อ และตำแหน่งให้เป็นผู้มีอำนาจรับบัตรของหน่วยงานนั้น

สิทธิพิเศษของข้าราชการทหารที่เกษียณอายุ

ก่อนที่ข้าราชการทหารจะเกษียณอายุนั้น จะได้รับสิทธิพิเศษ ดังนี้

๑. ได้รับอนุญาตให้ลาพักราชการก่อนวันครบเกษียณได้ ๓ เดือน โดยไม่นับเป็นวันลา และมิต้องถูกตัดเงินเดือนเพื่อให้โอกาสในการเตรียมการเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว เช่น ที่อยู่อาศัย การเตรียมการในเรื่องการรับบำเหน็จบำนาญ ตามหนังสือกระทรวงกลาโหม ที่ ๑๙๙๔/๐๔ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๐๔ เรื่อง อนุญาตให้ข้าราชการลาพักเพื่อรอการปลด

๒. ได้รับการประกาศเกียรติคุณ ตามระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยประกาศเกียรติคุณของผู้รับราชการจนครบเกษียณอายุ พ.ศ.๒๕๒๑

การจดทะเบียนรับรองบุตร

บุตรที่เกิดโดยบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน ถือว่าเป็นบุตรที่ชอบ

ด้วยกฎหมายของมารดาโดยฝ่ายเดียว แต่กฎหมายเปิดโอกาสให้ฝ่ายชายจดทะเบียนรับรองบุตรได้ และถือเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายชายด้วย นับแต่วันจดทะเบียนหรือโดยบิดามารดาได้จดทะเบียนสมรสกันภายหลัง หรือโดยคำพิพากษาของศาลให้เด็กนั้นเป็นบุตรของชายผู้เป็นบิดา การจดทะเบียนรับรองบุตรจะมี ๒ วิธี คือ การรับรองบุตรด้วยความสมัครใจของชายผู้เป็นบิดาและโดยคำพิพากษาของศาล

๑. การรับรองบุตรด้วยความสมัครใจของชายผู้เป็นบิดา

หลักเกณฑ์ บิดามารดาและบุตรต้องไปที่สำนักงานเขตหรืออำเภอที่อำเภอ หรือสถานทูตสถานกงสุลไทยในต่างประเทศแห่งใดก็ได้ ถ้ามารดา และบุตรไม่ไปด้วยนายทะเบียนจะมีหนังสือแจ้งไปยังฝ่ายที่ไม่มา เพื่อให้มาให้ความยินยอม หรือคัดค้านการจดทะเบียน ถ้าพ้น ๖๐ วัน นับแต่การแจ้งความของนายทะเบียนไปแล้ว ถือว่าไม่ให้ความยินยอม ถ้ามารดาและบุตรอยู่ต่างประเทศจะขยายเป็น ๑๘๐ วัน ในกรณีที่เด็กหรือมารดาเด็กคัดค้านว่าผู้ขอจดทะเบียนไม่ใช่บิดา หรือไม่อาจให้ความยินยอมได้การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรต้องมีพิพากษาของศาล

หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

๑. บัตรประจำตัวของบิดามารดา

๒. ชูติบัตรของบุตร

๓. สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

ค่าธรรมเนียม

- ยื่นในสำนักทะเบียน ไม่เก็บค่าธรรมเนียม

- ยื่นนอกสำนักทะเบียน รายละ ๒๐๐ บาท

สถานที่ติดต่อ

ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตทุกเขต หรืออำเภอ กิ่งอำเภอ หรือสถานทูต
สถานกงสุลไทยในต่างประเทศแห่งเด็กที่ด้วยไม่ต้องคำนึงถึงภูมิลำเนาของบิดา
มารดา หรือ บุตร

ขั้นตอนในการติดต่อขอจดทะเบียนรับรองบุตร

๑. บิดายื่นคำร้องตามแบบของทางราชการ

๒. บุตร/มารดาลงชื่อให้ความยินยอมที่ด้านหลังคำร้อง

๓. ถ้าบุตรหรือมารดาไม่ไปให้ความยินยอม หรือไม่อาจให้ความยินยอม

เช่น เด็กนั้นเป็นผู้เยาว์เริ่มเดียงสา มารดาถึงแก่กรรม ฯลฯ การจดทะเบียนรับรองบุตรทั้ง
 มีคำพิพากษาของศาล

๔. การรับรองบุตรโดยคำพิพากษาของศาล

หลักเกณฑ์ บิดา มารดา หรือบุตร หรือผู้มีส่วนได้เสียฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่งหากประสงค์จะ^{จะ}
ให้มีการรับรองบุตร แต่ไม่สามารถดำเนินการโดยความยินยอมของทุกฝ่ายได้ จะยื่นคำ^{คำ}
ร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำพิพากษาให้มีการรับรองบุตรได้

หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

๑. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้องหรือผู้มีส่วนได้เสีย

๒. สำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอันถึงที่สุด ซึ่งเจ้าหน้าที่ศาลรับรองว่า^{ว่า}
ถูกต้อง

ค่าธรรมเนียม

การรับรองบุตรโดยคำพิพากษาของศาล ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ

สถานที่ติดต่อ

ฝ่ายงานทะเบียน สำนักงานเขตทุกเขต หรืออำเภอ กิ่งอำเภอ หรือสถานทูต
สถานกงสุลไทยในต่างประเทศแห่งเด็กที่

ขั้นตอนในการติดต่อขอจดทะเบียนรับรองบุตรโดยคำพิพากษาของศาล

๑. ผู้ร้องหรือผู้มีส่วนได้เสียที่ยื่นคำร้องต่อนายทะเบียน พร้อมด้วยหลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

๒. นายทะเบียนตรวจสอบเอกสารหลักฐานเมื่อเห็นว่าถูกต้องครบถ้วนแล้ว ก็จะจดทะเบียนรับรองบุตรให้ตามคำร้อง

ข้อควรทราบ

๑. การจดทะเบียนรับรองบุตร สามารถกระทำได้ ๒ วิธี ได้แก่การจดทะเบียนรับรองบุตรในสำนักทะเบียน และการจดทะเบียนรับรองบุตรนอกสำนักทะเบียน โดยการจดทะเบียนรับรองบุตรนอกสำนักทะเบียนต้องเสียค่าธรรมเนียมรายละ ๒๐๐ บาท

๒. การจดทะเบียนรับรองบุตร ไม่มีใบสำคัญออกให้ ถ้าต้องการหลักฐานก็ให้ยื่นคำร้องขอคัดสำเนารับรองบุตร โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละ ๑๐ บาท

๓. ประโยชน์ของการจดทะเบียนรับรองบุตร

- เด็กมีสิทธิใช้ชื่อสกุลและวับรวมเด็กของบิดา
- ข้าราชการมีสิทธิได้รับเงินค่าช่วยเหลือต่าง ๆ ของบุตร
- บิดามีสิทธิได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้

การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม

บุตรบุญธรรม คือ บุตรที่ขอมารอเลี้ยงดูเสมือนเป็นบุตรของตน

หลักเกณฑ์

๑. ผู้รับจะต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๕ ปี และจะต้องมีอายุแก่กว่าผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมอย่างน้อย ๑๕ ปี

๒. ผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรมยังไม่บรรลุนิติภาวะจะต้องได้รับความยินยอมจาก

- บิดา และมารดาหรือ
- บิดาหรือมารดา (กรณีมารดาหรือบิดาถึงแก่กรรม) หรือญาติ

สำนักงานเขตฯ

- ผู้แทนโดยชอบธรรมกรณีไม่มีบิดามารดา

๓. ผู้ที่เป็นบุตรบุญธรรมมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไปต้องลงนามให้ความยินยอมในการเป็นบุตรบุญธรรมของตนด้วย

๔. ผู้ที่จะรับบุตรบุญธรรมและผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรม ถ้ามีคู่สมรสต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสก่อน เว้นแต่

- คู่สมรสไม่สามารถแสดงเจตนาให้ความยินยอมได้ เช่น วิกฤติ หรือ
- ไปเสียจากภัยมิลำเนาถินที่อยู่ และไม่มีคร่าได้ข่าวราเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี

- กรณีดังกล่าวนี้ต้องร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งอนุญาตแทนการให้ความยินยอมของคู่สมรสนั้น

๕. การรับเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นบุตรบุญธรรม ผู้รับบุตรบุญธรรม ต้องยื่นคำขอพร้อมด้วยหนังสือแสดงความยินยอมของผู้มีอำนาจให้ความยินยอมที่กล่าวไว้ใน ๒. และ ๔. ข้างต้น ณ ที่

- ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กรมประชาสงเคราะห์ กรณีที่มีภัยมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือที่ว่าการอำเภอ กิ่งอำเภอหรือ ประชาสงเคราะห์จังหวัดกรณีมีภัยมิลำเนาในจังหวัดอื่น

- อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี จะให้ผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมรับเด็กไปทดลองเลี้ยงดูด้วยตนเองเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ก่อนอนุมัติให้ไปดูที่เบียนรับบุตรบุญธรรม ยกเว้นกรณีผู้รับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเป็นพื่น้องร่วมบิดามารดา หรือ เป็นพื่น้องร่วมบิดา หรือมารดา ทวด ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา หรือผู้ปักครองตามกฎหมายของผู้ที่จะเป็นบุตรบุญธรรม ไม่ต้องมีการทดลองเลี้ยงดูเด็กตั้งก่อน

๖. ผู้เยาว์ที่เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นอยู่แล้วจะเป็นบุตรบุญธรรม ของบุคคลอื่นอีก ในขณะเดียวกันไม่ได้ เว้นแต่เป็นบุตรบุญธรรมของคู่สมรสของผู้รับบุตรบุญธรรม

๗. พระภิกขุ จะดูที่เบียนรับบุตรบุญธรรมไม่ได้
หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

๑. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับบุตรบุญธรรม (และคู่สมรสถ้ามี)
๒. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้เป็นบุตรบุญธรรม ถ้ายังไม่ปีบตรประจำตัวประชาชนให้แสดงสูติบัตร หรือสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านแทนกรณีผู้เป็นบุตรบุญธรรมมีคู่สมรสต้องนำบัตรประจำตัวประชาชนของคู่สมรสไปแสดงด้วย

๓. บัตรประจำตัวประชาชนของบิดา และมารดา บิดาหรือมารดา หรือผู้แทนโดยชอบธรรมกรณีไม่มีบิดาหรือมารดา

๔. หนังสืออนุมัติให้จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมจากกรมประชาสงเคราะห์ หรือองค์กรสวัสดิภาพเด็กที่ได้รับอนุญาต จากอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

๕. สูติบัตร

๖. ใบสำคัญการสมรส

ค่าธรรมเนียม

การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ

สถานที่ติดต่อ

กรมประชาสงเคราะห์หรือองค์กรสวัสดิภาพเด็กที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดี กรมประชาสงเคราะห์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด เมื่อได้รับหนังสืออนุญาตจากหน่วยงาน ดังกล่าวแล้วให้นำไปติดต่องานปักครองสำนักงานเขตที่ผู้รับบุตรบุญธรรมมีภูมิลำเนาอยู่

ขั้นตอนในการติดต่อขอจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม

๑. ผู้รับบุตรบุญธรรมยื่นคำร้องพร้อมตัวยหลักฐานที่ต้องนำมาแสดง
๒. ผู้รับบุตรบุญธรรม บุตรบุญธรรมที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป บิดาและมารดา บิดาหรือมารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรม คู่สมรส (ถ้ามี) ไปแสดงตนต่อหน้านายทะเบียน เพื่อลงนามในเอกสารจดทะเบียนการแสดงความยินยอมของบิดามารดาหรือผู้แทนโดย ชอบธรรม หรือของคู่สมรสนั้นได้แสดงตามแบบ คร.๓ ด้านหลังและให้นายทะเบียน บันทึกไว้ในหน้าบันทึกของทะเบียนการรับบุตรบุญธรรมแสดงถึงความยินยอมนั้นด้วย
๓. นายทะเบียนตรวจสอบเอกสารหลักฐานและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เมื่อเห็นว่า ถูกต้องครบถ้วนก็จะจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมได้ตามคำร้อง

ข้อควรทราบ

๑. การจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรม ไม่มีใบสำคัญออกให้ ถ้าต้องการ หลักฐานให้ยื่นคำร้องขอคัดสำเนาทะเบียนฯ โดยเสียค่าธรรมเนียม ฉบับละ ๑๐ บาท
๒. ผู้รับบุตรบุญธรรมมีอำนาจปักครองให้ความคุปการะเลี้ยงดูเสมือนเป็น บุตรที่ถูกต้องตามกฎหมาย
๓. บิดามารดาโดยกำเนิดหมดคำน้ำใจปักครองบุตร
๔. ผู้เป็นบุตรบุญธรรม นีสิตหรือชื่อสกุลและรับ Mara กของผู้รับบุตร บุญธรรม แต่ผู้รับบุตรบุญธรรมไม่มีลิทธิ์รับ Mara กของผู้เป็นบุตรบุญธรรม

๔. เมื่อการรับบุตรบุญธรรมเลิกแล้ว บุตรบุญธรรมย่อมกลับคืนไปอยู่ในความปกครองดูแลของบิดา

การจดทะเบียนเลิกบุตรบุญธรรม

การจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรมโดยความตกลง

หลักเกณฑ์

๑. กรณีเป็นบุตรบุญธรรมบรรลุนิติภาวะแล้ว จะเลิกโดยความตกลงกันระหว่างผู้รับบุตรบุญธรรมกับบุตรบุญธรรมเมื่อได้ก็ได้
 ๒. กรณีเป็นบุตรบุญธรรมไม่บรรลุนิติภาวะต้อง
 - ได้รับความยินยอมจากบิดา มาตรา หรือ
 - ได้รับความยินยอมจากบิดาหรือมารดาเมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตายหรือถูกเพิกถอนอำนาจปกครอง หรือ
 - ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม
 ๓. ผู้เป็นบุตรบุญธรรมมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๕ ปี ผู้นั้นต้องให้ความยินยอมด้วย
 ๔. ถ้าบุตรบุญธรรมยังไม่บรรลุนิติภาวะ และเป็นกรณีที่
 - ๔.๑ ได้รับผู้เยาว์นั้นเป็นบุตรบุญธรรมโดยศาลมีคำสั่งอนุญาตแทนการให้ความยินยอมของบิดาและมารดา หรือ
 - ๔.๒ ได้รับบุตรบุญธรรมซึ่งเป็นผู้เยาว์จากสถานสงเคราะห์เด็กหรือ
 - ๔.๓ ได้รับผู้เยาว์ซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของคู่สมรสของตนมาเป็นบุตรบุญธรรม การเลิกรับบุตรบุญธรรมให้กัวทำได้ต่อเมื่อมีคำสั่งศาลโดยคำร้องขอของผู้มีส่วนได้เสียหรืออัยการ

หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

๑. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้จะเลิกรับบุตรบุญธรรม บิดาและมารดา
บิดาหรือมารดาหรือผู้แทนโดยชอบธรรม และของผู้เป็นบุตรบุญธรรม
(ยกเว้นกรณียังไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน)

๒. สำเนาการจดทะเบียนวัปรับบุตรบุญธรรมกรณีจดทะเบียนไว้ที่สำนัก
ทะเบียนอื่น

- ๓. คำสั่งศาล (ถ้ามี)
- ๔. ฎูติบัตร
- ๕. ใบสำคัญการสมรส

ค่าธรรมเนียม

การจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรม ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ
สถานที่ติดต่อ

ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตทุกแห่ง หรือที่ว่าการอำเภอทุกแห่ง

ขั้นตอนในการติดต่อขอจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรม

- ๑. ผู้จะเลิกรับบุตรบุญธรรมยื่นคำร้องพร้อมด้วยหลักฐานที่ต้องนำไปแสดง
- ๒. ผู้จะเลิกรับบุตรบุญธรรมพร้อมบิดามารดา บิดาหรือมารดาหรือผู้แทนโดย
ชอบธรรม คู่สมรส (ถ้ามี) ไปแสดงตนต่อนายทะเบียนเพื่อลบนามในเอกสารราชการ
ทะเบียน
- ๓. เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เมื่อเห็นว่าถูกต้อง
ครบถ้วน ก็จะจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรมให้ตามคำร้อง

การจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรมโดยคำพิพากษาของศาลหลักเกณฑ์ กรณีทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ฝ่ายที่ต้องการเลิกอาญาไม่ร้องต่อศาลเพื่อให้มีคำพิพากษาสั่งเลิกได้แต่ต้องมีเหตุผลสมควร คือ

๑. ฝ่ายหนึ่งทำการชั่ว ráy หรือ หมิ่นประมาทในข้อ ráy แรงต่ออีกฝ่ายหนึ่ง หรือบุพการีของเข้า อีกฝ่ายหนึ่งฟ้องเลิกได้

๒. ฝ่ายหนึ่งไม่อุปการะเลี้ยงดูอีกฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายหลังฟ้องเลิกได้

๓. ฝ่ายหนึ่งจะใช้ทั้งอีกฝ่ายหนึ่งไปเกินกว่า ๑ ปี ฝ่ายหลังฟ้องเลิกได้

๔. ฝ่ายหนึ่งต้องคำพิพากษาให้จำคุกเกินกว่า ๓ ปี อีกฝ่ายหนึ่งฟ้องเลิกได้

๕. ผู้รับบุตรบุญธรรมทำผิดหน้าที่ บิดามารดาอย่างมาก

หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

๑. บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนบันทึกการเลิกรับบุตรบุญธรรม

๒. สำเนาการจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมกรณีจดทะเบียนไว้ที่สำนักทะเบียน

๓. สำเนาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลขั้นถึงที่สุด ให้เลิกการรับบุตรบุญธรรม

ค่าธรรมเนียม

การจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรมไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ สถานที่ติดต่อ

ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตทุกแห่ง หรือที่ว่าการอำเภอทุกแห่ง

ขั้นตอนในการติดต่อขอจดทะเบียนเลิกรับบุตรบุญธรรมโดยคำพิพากษาของศาล

๑. ผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องพร้อมหลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

๒. นายทะเบียนบันทึกเลิกการรับบุตรบุญธรรม ของทะเบียนรับบุตรบุญธรรม หากจดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมไว้ที่สำนักทะเบียนอื่นนายทะเบียนผู้รับแจ้งจะสำเนาบันทึก คร.๓ ลงไปยังสำนักทะเบียนอื่นนั้นเพื่อบันทึกในทะเบียนการรับบุตรบุญธรรมต่อไป

ข้อควรทราบ

๑. บุตรบุญธรรมซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี จะฟ้องขอเลิกการรับบุตรบุญธรรมไม่ได้ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากผู้ที่มีสิทธิให้ความยินยอมในการรับบุตรบุญธรรมแต่กรณีจะเป็นอย่างไรก็ตาม พนักงานอัยการจะฟ้องคดีแทนบุตรบุญธรรมก็ได้

๒. การเลิกรับบุตรบุญธรรมโดยคำพิพากษาของศาล ย่อมมีผลแต่เวลาที่สุดแต่จะข้างเป็นเหตุสือมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตไม่ได้เว้นแต่ได้จดทะเบียนแล้ว

การแจ้งคนตาย

๑. ผู้แจ้ง

- คนตายในบ้าน เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านหรือผู้พบเห็น หรือผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้านเป็นผู้แจ้ง

- คนตายนอกบ้าน เป็นหน้าที่ของบุคคลที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบพพเป็นผู้แจ้ง

- คนตายในต่างประเทศ เป็นหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือผู้รู้เห็นการตายเป็นผู้แจ้ง

๒. กำหนดเวลาการแจ้งตาย

ต้องแจ้งการตายภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาตาย หรือเวลาที่

พบศพ

๓. สถานที่แจ้งตาย

- คนตายในเขตเทศบาลให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาลนั้น
- คนตายนอกเขตเทศบาลให้แจ้งที่สำนักทะเบียนตำบล ที่ว่าการอำเภอ หรือที่สำนักทะเบียนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง เช่น เขตกรุงเทพฯ เป็นต้น
- คนตายในเขตกรุงเทพฯ ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นซึ่งตั้งอยู่ที่สำนักงานเขต

- คนตายในต่างประเทศให้แจ้งการตายที่สถานกงสุลหรือสถานฑูตไทย ณ ประเทศไทยนั้น

๔. หลักฐานที่ต้องนำไปแสดง

กรณีคนตายในบ้าน

- บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้านหรือผู้แจ้ง และผู้ตาย
- สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ผู้ตายมีชื่ออยู่
- หนังสือรับรองการตาย ถ้าผู้ตายมีผู้รักษาพยาบาลโดยอาศัยกรณีที่นายทะเบียนสงสัยว่าอาจเป็นการตายด้วยโรคติดต่ออันตราย หรือตายโดยผิดธรรมชาติ อาจขอร้องขอกรณี้ไว้ก่อนจนกว่าจะได้รับความเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่ที่ดูแลการแพทย์และอนามัยว่าด้วยโรคติดต่ออันตราย หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ

กรณีคุณตายนอกบ้าน

- บัตรประจำตัวประชาชนเจ้าของผู้ที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบผู้ตายซึ่งเป็นผู้แจ้งและผู้ตาย

- สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน

กรณีคุณตายที่โรงพยาบาล ซึ่งอยู่นอกห้องที่ผู้ตายมีภูมิลำเนาอยู่

- ต้องนำหนังสือรับรองการตายจากโรงพยาบาลไปแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่โรงพยาบาลตั้งอยู่ เพื่อขอให้ออกใบมรณบัตร

กรณีผิดธรรมชาติต้องมีหนังสือรับรองจากสถานนิเวศ

- สำเนาบันทึกประจำวันจากสถานีตำรวจนครบาล

- ต้องทำใบมรณบัตรพร้อมด้วยหลักฐานที่จะต้องแสดงกรณีคุณในบ้าน

หรือกรณีคุณตายนอกบ้านไปแสดงต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่ผู้ตายมีภูมิลำเนา

๔. การเตรียมข้อมูลเพื่อการแจ้งการตาย

นอกจากจะเตรียมหลักฐานที่ต้องนำไปแสดงแล้ว ผู้แจ้งจะต้องทราบและเตรียมข้อมูลเพื่อแจ้งการตายดังต่อไปนี้

- ชื่อตัว ชื่อสกุล สัญชาติ เพศ ของผู้ตาย

- ตายเมื่อวัน เดือน ปีใด

- ที่อยู่ของผู้ตายและสถานที่ตาย บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตำบล ซอย ถนน

ตำบลหรือแขวง อำเภอหรือเขต จังหวัด

- สาเหตุที่ตาย

- ชื่อตัว ชื่อสกุล และสัญชาติของบิดามารดาผู้ตาย

- ศพของผู้ตายจะดำเนินการอย่างไร (เก็บ ฝัง เผา) ที่ไหน เมื่อไร

(ถ้ารู้)

๖. ค่าธรรมเนียม

- การแจ้งตายไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใด ๆ

๗. การแจ้งการตายเกินกำหนดเวลา

- ผู้แจ้งต้องไปยื่นคำร้องแจ้งการตายต่อนายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น พร้อมหลักฐานที่ต้องนำไปแสดง รวมทั้งข้อมูลที่จะต้องทราบเช่นเดียวกับการแจ้งภายในกำหนดเวลา

- นายทะเบียนดำเนินการสอบสวนพยานหลักฐาน เมื่อเห็นว่าไม่มีเจตนาแอบแฝงนายทะเบียนผู้รับแจ้งจะออกใบมรณบัตรให้โดยหมายเหตุมุ่งด้านขวาของมรณบัตร ด้วยสีแดง “แจ้งการตายเกินกำหนด” และจำนวนที่ออกจากทะเบียนบ้านโดยประทับตราว่า “ตาย” สีแดง ไว้หน้าชื่อผู้ตายแล้วคืนสำเนาทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านหรือผู้แจ้ง

๘. โทษของการไม่แจ้งตายภายในกำหนดเวลา

การแจ้งตายเกินกำหนดเวลาอยู่ในความผิดและเสียค่าปรับไม่เกิน

๒๐๐.-บาท

การขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ

การขอพระราชทานเพลิงศพและหีบศพ

หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานเพลิงศพ

ผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานน้ำหลวง เพลิงหลวง และหีบเพลิง ต้องมีตำแหน่งชั้นและยศ ดังต่อไปนี้

๑. พรสมณศักดิ์ ตั้งแต่ชั้น “พระครูสัญญาบัตร” ขึ้นไป และพระภิกษุสามเณรเปรียญธรรม ๙ ป焦急

๒. พระราชนครสัจจ์ ตั้งแต่ชั้น “หมื่นเจ้า” ขึ้นไป

๓. ผู้ได้รับพระราชทานบวรพาศักดิ์
๔. ข้าราชการพลเรือนตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
๕. ข้าราชการฝ่ายทหาร ตำรวจ ยศชั้นจันทร์ ขึ้นไป
๖. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตั้งแต่ “เบญจมดิเรกคุณภรณ์” (บ.ก.) และ “เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย” (บ.ม.) ขึ้นไป
๗. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “จุลจอมเกล้า” (จ.จ.) หรือ ”ตราสีบตรากุล” ขึ้นไป
๘. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือ “วัดนาภรณ์” รัชกาลปัจจุบัน
๙. สมาชิกสภាអุ้นราษฎร์ สมาชิกกุฏិสภា สมาชิกสภាគំហែត สมาชิกសภateបាល ที่ถึงแก่กรรมในขณะดำรงตำแหน่ง
๑๐. វត្ថុមនต្តរី
๑๑. ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ฯ เป็นกรณีพิเศษ
- หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานเพลิงศพกรณีพิเศษ**
ผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาในการขอพระราชทานเพลิงศพกรณีพิเศษควรอยู่ในหลักเกณฑ์ดังนี้
๑. ผู้ที่อยู่ในราชสกุล ชั้นหมื่นราชนวงศ์และหมื่นหลวง
๒. พนักงานรัฐวิสาหกิจระดับสูง
๓. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญราชวุฒิ เหรียญเกล้าหาญ และเหรียญ
ซัยสมรภูมิ
๔. ผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ เช่น ศิลปินแห่งชาติ นักกีฬา
ระดับชาติ อดีตสมาชิกสภាអุ้นราษฎร์ อดีตสมาชิกกุฏិสภា อดีตสมาชิกสภាគំហែត

หรืออดีตสมาชิกสภากเทศบาล

๙. ผู้ทำคุณประโยชน์ เช่น บริจาคเพื่อการกุศลคิดเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท บริจาคร่วมกาย หรืออวัยวะ

๖. บิดา มารดา ของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ประดับ ๖ ขีนไป หรือเทียบเท่า ขีนไป

๗. บิดา มารดา ของผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “ ตวิตาภรณ์ช้างเผือก ” (ต.ช.) ขีนไป

๘. บิดามารดาของพระสมณศักดิ์ ตั้งแต่ชั้น “ พระครูสัญญาบัตร ” ขีนไป

๙. บิดามารดาของข้าราชการทหาร ตำรวจ ตั้งแต่ระดับพันโท นาวาโท นาวาอากาศโท และพันตำรวจโท ขีนไป

หมายเหตุ บุคคลผู้ทำลายธีพตนเองและผู้ต้องอาญาแห่งเดือนไม่พระราชทานเพลิงศพ และเครื่องปะกอบเกียรติยศ

ขั้นตอนการขอพระราชทาน

๑. การขอพระราชทานน้ำหลวงอับศพ เจ้าภาพ หรือทายาท จะต้องจัดดอกไม้กราบ ๑ กราบ คูกูปไม้รำกำ ๑ ดอก เทียน ๑ เล่ม มีพานรองพร้อมไปกราบถวาย บังคมลาพร้อมด้วยหนังสือกราบบังคมทูลถวาย โดยติดต่อที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวังในพระบรมมหาราชวัง พร้อมทั้งนำใบมรณบัตรและหลักฐานที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับแสดงแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อการจัดเครื่องเกียรติยศปะกอบศพได้ถูกต้อง

ส่วนพระสงฆ์สมณศักดิ์ ไม่ต้องมีดอกไม้คูกูปเทียน เป็นหน้าที่ของกรมศาสนา แจ้งการสมรโณภาพ และขอพระราชทาน

ตัวอย่างหนังสือกราบบังคมทูลลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปักเกล้า�กกรหม่อ้ม

ดอกไม้คูปเทียนของข้าพระพุทธเจ้า.....
(ชื่อผู้ถึงแก่กรรม).....เครื่องราชอิสริยาภรณ์
..... อายุ..... ปี ข้าราชการ.....
ชั้น..... สังกัด.....

ขอพระราชทานกราบทวายบังคมลา (ถึงแก่กรรม, ถึงอนิจกรรม, ถึงแก่
อสัญกรรม) ด้วยโว..... ที่..... อำเภอ.....
จังหวัด..... เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
เวลา..... น.

ควรมีคราวแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ขอเดชะ

หมายเหตุ หนังสือกราบบังคมทูลานี้ ไม่ต้องลงนามท้ายหนังสือ

๒. พระราชทานเพลิงศพ

๒.๑ การขอพระราชทานเพลิงศพ เจ้าภาพ หรือทายาท ผู้ประสังค์ขอ
พระราชทานเพลิงศพ จะต้องทำหนังสือแจ้งไปยังกระทรวงเจ้าสังกัดของผู้ถึงแก่กรรม
เพื่อให้เจ้าสังกัดดำเนินเรื่องเสนอเลขานิกรพระราชวัง โดยระบุ

๒.๑.๑ ชื่อ ตำแหน่ง ชั้น ยศ ของผู้ถึงแก่กรรม

๒.๑.๒ ถึงแก่กรรมด้วยโรคอะไร ที่ไหน เมื่อใด

๒.๑.๓ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ อะไรบ้าง

๒.๑.๔ มีความประสงค์จะขอรับพระราชทานเครื่องเกียรติยศประกอบ
ศพอย่างไรบ้าง

๒.๑.๕ ประกอบการมาปักกิจศพที่วัดไหน จังหวัดไหน วันเวลาใด

๒.๒ การขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ เจ้าภาพ หรือทายาท
ผู้ประสงค์ขอพระราชทานเพลิงศพกรณีพิเศษ ต้องทำหนังสือถึงเลขานุการพระราชนัด
โดยระบุ

๒.๒.๑ ชื่อ – สกุล และประวัติโดยย่อของผู้ถึงแก่กรรม

๒.๒.๒ ถึงแก่กรรมด้วยโรคอะไร ที่ไหน เมื่อใด

๒.๒.๓ ระบุคุณงามความดีที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ หรือ
คุณสมบัติ ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ

๒.๒.๔ ระบุ วัน เวลา สถานที่ที่จะประกอบการมาปักกิจ
หลักฐานที่ต้องนำมาแสดงในการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ
มีดังนี้.-

- ใบมรณบัตรของผู้ที่ถึงแก่กรรม

- ทะเบียนบ้านของทายาทของผู้ที่ถึงแก่กรรม

- บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรข้าราชการของทายาทของผู้ถึงแก่กรรม

- หนังสือรับรองจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ใบอนุเมตนาบัตร ใบประกาศเหรียญ
กล้าหาญหรือเหรียญชัยสมรภูมิ

ทั้งนี้ ต้องนำเอกสารต้นฉบับและสำเนาแนบมาพร้อมกับหนังสือด้วย

ตัวอย่างหนังสือขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ

ที่อยู่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง ขอพระราชทานเพลิงศพ เป็นกรณีพิเศษ

เรียน เลขานุการพระราชวัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาใบมรณบัตร

๒. สำเนาทะเบียนบ้าน (ผู้ขอหรือญาติ)

๓. สำเนาบัตรประจำตัว (ผู้ขอ)

ด้วยข้าพเจ้า..... ตำแหน่ง.....

สังกัด..... จะทำการฌาปนกิจศพ ผู้เป็นบิดา/มารดาซึ่งถึงแก่กรรมด้วยโรค..... ณ.....

เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ณ เมือง.....

ในวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น.

ขณะที่..... ผู้เป็นบิดา/มารดา ยังมีชีวิตอยู่ได้
ประกอบ คุณงามความดีอย่างมาก ได้อบรมสั่งสอนบุตร – ธิดา ให้หัดจักรักชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ และพระราชวงศ์เสมอมา ทั้งยังได้ให้การศึกษาแก่บุตร – ธิดา เป็นอย่างดี
จนได้รับราชการเป็นประไนซ์ต่อประเทศชาติ และราชการเป็นอย่างมาก

บุตร – ธิดา มีความอาลัยรัก กตัญญู และสำนึกรักในหน้าที่ ที่มีต่อผู้บังเกิดเกล้า
จึงกราบเรียนมาเพื่อขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ เพื่อเป็นเกียรติแก่.....

..... ผู้เป็นบิดา/มารดา และวงศ์ตระกูลสืบไป

ขอได้โปรดนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทรงฟ้าประภากล่าว
การจะควรประการใดแล้วแต่จะทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ

ขอแสดงความนับถือ

๒.๓ ติดต่อวัดเพื่อเตรียมการพระราชทานเพลิงศพ

การพระราชทานเพลิงศพนั้น จะต้องไม่ตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันเฉลิมฉลองสิริราชสมบดิพระราชนิธิชัตวรมงคล (และตามประเพณีนิยม ไม่มีการมาศพในวันศุกร์)

การพระราชทานเพลิงศพที่เมรุหลังหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์วัดเทพศิรินทราราส หากมีพระราชประสงค์ที่จะทรงกำหนดการเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานเพลิงศพตรงกับวันที่มีผู้ขอรายได้กำหนดไว้แล้ว เจ้าภาพผู้ขอนั้นจะต้องเลื่อนไปโดยไม่มีข้อแม้ทั้งสิ้น

ผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานเพลิง ถ้าจะพระราชทานเพลิงในวันที่มีพระราชทานเพลิงให้เจ้าสังกัดหรือเจ้าภาพรับไปปฏิบัติ กรณีพระราชทานในกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑลใกล้กรุงเทพในระยะเวลาไม่เกิน ๕๐ กม. สำนักพระราชวังจะจัดเจ้าพนักงานเชิญเพลิงหลวงไป พระราชทานโดยรายนั้นๆ ทั้งนี้เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้นในการพระราชทานเพลิงศพ

ในกรณีที่เจ้าภาพศพมีความประสงค์จะถวายเงินเนื่องจากได้รับพระราชทานพระราชทานที่สามารถสมทบทุนในองค์กรการกุศลในพระราชทานราษฎร์ ออาทิตย์ มูลนิธิอันน้อมทิศดล หรือกองทุนโรงเรียนพระตำแหนหนักสวนกุหลาบ ฯลฯ โดยให้นำเงินหรือเงินสดมอบให้เจ้าพนักงานเชิญไปประโคนชัยพร้อมทั้งแจ้งความประสงค์ในการมอบ เพื่อสำนักพระราชวังจะได้ดำเนินการต่อไป

สำหรับเครื่องประกอบเกียรติยศ ได้แก่ หีบ โภค ฉัตต์ตั้งนั้นทางสำนักพระราชวังจะเชิญไปประกอบและแต่งตั้งไว้เมื่อกำหนดเพียง ๗ วัน เมื่อพ้นไปแล้วเจ้าภาพหรือทายาทยังไม่กำหนดพระราชทานเพลิง ถ้าทางราชการมีความจำเป็นก็จะถอนส่วนประกอบลงนอกของหีบ โภคไปใช้ในราชการต่อไป

อนึ่ง สำนักพระราชวังได้มีคำสั่งให้กองพระราชพิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องการศพของผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องเกียรติยศประจำบุคคลชั้นโภค เมื่อ วันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘ ไว้ดังนี้

กองพระราชพิธี

เนื่องจากในปัจจุบันผู้ที่ถึงแก่กรรมได้รับพระราชทานเครื่องเกียรติยศประจำบุคคลชั้นสูง ในระดับพระราชทานโภค แต่ท้ายๆได้รับคำสั่งจากผู้ที่ถึงแก่กรรมว่ามีความประสงค์ให้บรรจุลงหีบ แล้วขอพระราชทานตั้งโภคประจำบุคคล เครื่องแบบเดียวกับผู้ที่ถึงแก่กรรม เนื่องจากพระราชทานเพลิงศพทางเจ้าหน้าที่กองพระราชพิธีไม่มีนัยความให้ตั้งโภคบนเจติการฐานโดยปราศจากร่างผู้ถึงแก่กรรม เดชะวิการพระราชวังได้ปรึกษาภักผู้รู้พิจารณาว่าควรที่จะยินยอมให้ตั้งโภคตามเครื่องแบบเดียวกับผู้ตายบนเจติการฐานได้ ในการนี้ที่ศพของผู้ตายบรรจุหีบโดยนำหีบใส่ไว้ในเตาเผาอ่อนถังเวลาพิธีการ

โดยเหตุผลที่ว่า โภคเป็นเครื่องแสดงเกียรติยศของผู้ตายและเป็นเครื่องหมายแห่งผลของการที่ได้ปฏิบัติราชการ หรือการที่ได้ทำประโยชน์ให้กับบ้านเมืองมาตลอดจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีร่างของผู้ตายอยู่ในนั้น ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อแนะนำปฏิบัติเกี่ยวกับการพระราชทานหีบเพลิงไปพระราชทานเพลิงศพยังต่างจังหวัด

(ระยะทางห่างจากสำนักพระราชวังเกิน ๕๐ กิโลเมตร)

ตามระเบียบที่สำนักพระราชวังได้วางไว้ เมื่อกระทรวงเจ้าสังกัดผู้ว่าราชการจังหวัด หรือเจ้าภาพ แล้วแต่กรณีได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักพระราชวังเพื่อขอพระราชทานเพลิงศพ หากศพนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับพระราชทานเพลิงสำนักพระราชวัง จะได้มีหมายรับสั่งแจ้งให้เจ้าภาพเพื่อทราบ จากนั้นเจ้าภาพ หรือเจ้าหน้าที่ของจังหวัด

แล้วแต่กรณีไปขอรับที่บเพลิงพระราชทานได้ที่กองพระราชพิธีสำนักพระราชวัง เมื่อได้รับที่บเพลิงพระราชทานไปแล้ว ต้องปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑. เชิญที่บเพลิงพระราชทานไปวางที่ศาลากลางจังหวัด อำเภอ หน่วยราชการที่สังกัดในท้องที่หรือที่บ้านเจ้าภาพแล้วแต่กรณีโดยตั้งไว้ในที่อันสมควรและควรมีพานรองรับที่บเพลิงพระราชทานนั้นด้วย

๒. เมื่อถึงกำหนดวันที่ขอพระราชทานเพลิงศพทางจังหวัด อำเภอหรือเจ้าภาพแล้วแต่กรณี จะต้องจัดบุคคลที่รับราชการแต่งเครื่องแบบปกติขาวไว้ทุกชุด เพื่อเชิญที่บเพลิงพระราชทานพร้อมด้วยพานรอง (หนึ่งหีบต่อหึ่งคน) ไปยังเมรุที่จะประกอบพิธีและก่อนที่จะเชิญขึ้นไปตั้งบนเมรุนั้น ครวยศพเข็นตั้งเมรุเรียบร้อยเสียก่อนแล้วจึงเชิญพานที่บเพลิงพระราชทานขึ้นไปตั้งไว้บนโต๊ะทางด้านศีรษะเศษ (บนโต๊ะที่ตั้งหีบที่บเพลิงพระราชทานนั้นจะต้องมีผ้าปูให้เรียบร้อยและห้ามมิให้นำสิ่งหนึ่งสิ่งใดวางไว้เป็นอันขาด) เมื่อเชิญพานที่บเพลิงพระราชทานวางเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชิญคำนับเคารพศพหนึ่งครั้ง แล้วจึงลงจากเมรุ

๓. ขณะที่เชิญพานที่บเพลิงพระราชทานไปนั้น ผู้เชิญจะต้องระมัดระวังกิริยาโดยอยู่ในอาการสำรวมไม่พูดคุยกับผู้ใด ไม่ต้องทำความเคารพผู้ใด และไม่เชิญที่บเพลิงพระราชทานเดินตามหลังผู้หนึ่งผู้ใดเป็นอันขาด

๔. ระหว่างที่การเชิญที่บเพลิงพระราชทานไปสู่เมรุนั้น ประชาชนที่มาร่วมงานควรนั่งอยู่ในความสงบโดยมิต้องยืนขึ้น ไม่ต้องทำความเคารพและไม่มีการบรรเลงเพลงอย่างใดทั้งสิ้น เพราะยังไม่ถึงขั้นตอนของพิธีการ ผู้เชิญมิใช่ผู้แทนพระองค์ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๕. ผู้ที่ตั้งแฉรอรับการเชิญที่บเพลิงพระราชทานไปสู่เมรุ ควรเป็นเจ้าภาพงานการแต่งกายควรแต่งไว้ทุกชุดตามประเพณีนิยมในกรณีที่เป็นข้าราชการแต่งเครื่องแบบปกติขาวไว้ทุกชุด

ผู้ที่ไปร่วมงานพระราชทานเพลิงศพทั้งประชาชน และข้าราชการ

รวมทั้งพนักงาน ลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ ครัวแต่งกายไว้ทุกชุดตามประเพณีนิยมส่วนบุตรylan
หรือญาติ รวมทั้งผู้ที่เคารพนับถือผู้ชายชนม์ที่รับราชการ จะแต่งเครื่องแบบปกติขาวไว้
ทุกชุดจะเป็นเกียรติแก่ผู้ชายชนม์ และยังนับว่าเป็นการถวายพระเกียรติ

๖. เมื่อถึงกำหนดเวลาพระราชทานเพลิง ให้เจ้าภาพเชิญแขกผู้มีอาวุโสสูงสุด
ในที่นั้นขึ้นเป็นประธานประกอบพิธีพระราชทานเพลิง (ผู้มีอาวุโสสูงสุดนั้นหมายถึง
อาวุโสทั้งด้านคุณวุฒิและด้านวัยวุฒิ ทั้งนี้หากมีพระราชวงศ์ตั้งแต่ชั้นหมื่นจนเจ้าชั้นไป
หรือราชสกุลที่มีเกียรติในราชการซึ่งผู้ชายชนม์หรือทายาทธอยู่ได้บังคับบัญชา หรือเป็น
ผู้ที่เคารพนับถือสมควรเชิญบุคคลนั้นเป็นประธาน)

๗. ในระยะเวลา ก่อนที่เจ้าภาพเชิญผู้มีอาวุโสสูงสุดขึ้นเป็นประธาน ประกอบพิธี
พระราชทานเพลิงนั้นให้ผู้ที่เชิญหีบเพลิงพระราชทานขึ้นไปร้อย ณ ใต้รากหีบเพลิง
พระราชทานบนเมรุก่อน เมื่อผู้เป็นประธานทอดผ้าไตรบังสุกุล และพระภิกษุได้ขัดผ้า
บังสุกุลแล้ว ให้ผู้ที่เชิญหีบเพลิงพระราชทานแก้ห่อหีบเพลิงพระราชทานออก จากนั้นผู้เป็น
ประธานปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

- เปิดฝาหีบเพลิงพระราชทาน

- หยิบเทียนชานวนในหีบเพลิงพระราชทานมอบให้ผู้ที่เชิญหีบเพลิง

พระราชทานถือไว้

- หยิบกลักไม้อัดในหีบเพลิงพระราชทานจุดไฟ ต่อเทียนชานวนที่ผู้ที่เชิญ
หีบเพลิงพระราชทานถือไว้ รอจนเทียนลุกไฟมืดแล้ว

- ถวายบังคม (ไหว้) หนึ่งครั้ง ก่อนหยิบถูป ดอกไม้จันทน์ และเทียน
พระราชทาน (จำนวน ๑ ชุด) ในหีบเพลิงพระราชทาน จุดไฟหลวงจากเทียนชานวนแล้ว
วางไว้ต่อกลางฐานที่ตั้งศพ จากนั้นก้าวเท้าถอยหลังหนึ่งก้าว คำนับเคารพศพหนึ่งครั้ง
แล้วลงจากเมรุ เป็นอันเสร็จพิธี

หมายเหตุ

๑. สำหรับศพที่ได้รับประมหากุณาริคุณพระราชนานั้นได้ตราอุดถวายพระบังสุกุลด้วยนั้น ผู้เป็นประธานต้องถวายบังคม (ไห้ว) หนึ่งครั้ง ก่อนหยิบผ้าจากเจ้าหน้าที่ผู้เชญแล้วทอดผ้าตามพิธีต่อไป
๒. ในกรณีที่เจ้าภาพประสงค์ให้มีการอ่าน หมายรับสั่ง เพื่อแสดงถึงการได้รับพระราชทานเพลิงศพ ประวัติผู้ตายชั้นmor เพื่อประกาศเกียรติคุณ และคำสำเนียงในพระมหากุณาริคุณในงานพระราชทานเพลิงศพนั้น ให้อ่านเรียงลำดับตามที่กล่าวมาทั้งนี้ หากจะอ่านเพียงโดยย่างหนึ่งก็ได้ หรือไม่อ่านเลยก็ได้ขึ้นอยู่กับความประสงค์และความสะดวกของเจ้าภาพเป็นสำคัญ ส่วนการลงท้ายคำอ่านสามารถอ่านชื่อบุคคลผู้เป็นทายาททั้งหมดหรือจะออกชื่อแต่เจ้าภาพก็ยอมกระทำได้
๓. ทางสำนักพระราชวังได้ออกคำสั่ง ห้ามเจ้าหน้าที่ของสำนักพระราชวังเชญหีบเพลิงไปปฏิบัติ

การจัดกองทหารเกียรติยศ

ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการจัดกองทหารเกียรติยศ พ.ศ.๒๕๖๘ กำหนดไว้ว่า ศพทหารซึ่งเสียชีวิตในขณะประจำการ ให้จัดเมื่อเวลาเฝ้าหรือฝัง ตามลักษณะสาสนากองผู้เสียชีวิต แต่ให้จัดด้วยสำหรับศพทหารซึ่งเสียชีวิต เนื่องจากตนเองกระทำความผิดหรือประพฤติชั่ว

- กองทหารเกียรติยศสำหรับศพทหารเมื่อเวลาเฝ้าหรือฝัง ให้จัดกำลังดังนี้
- สำหรับศพนายทหารขั้นนายพัน นายนาวา หรือ นายนาวาอากาศ ขึ้นไป ให้จัดกำลัง ๑ กองร้อย ถือปืนเล็กลั่นมีแต่เดี่ยวและแต่双重 (ถ้ามี)
 - สำหรับศพนายทหารขั้นนายร้อย นายเรือ หรือ นายเรืออากาศ ให้จัดกำลัง กึ่งกองร้อย ถือปืนเล็กลั่นมีแต่เดี่ยว

- สำหรับศพนายทหารประทวน และศพนักเรียนทหาร ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้เป็นนายทหารประทวน ให้จัดกำลัง ๑ หมู่ ถือเป็นเล็กล้วนมีแต่เดี่ยว

- สำหรับศพพลทหาร และศพนักเรียนทหาร ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว จะได้เป็นนายทหารประทวน ให้จัดกำลัง ๑ หมู่ ถือเป็นเล็กล้วนมีแต่เดี่ยว ผู้ใดมีความประسنค์จะขอให้จัดกองทหารเกียรติยศให้ทำหนังสือขอไปยังกรมสารบรมททหารอากาศ

การจัดกองทหารเกียรติยศเป็นพิเศษนอกจากที่กล่าวแล้วแก่ผู้ได้โอกาสได้กำลังเท่าได และแต่งเครื่องแบบอย่างใด กระทรวงกลาโหมก็จะได้สั่งเป็นครั้งคราว หรือตามผู้บัญชาการทหารอากาศ พิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควร

การมาปนกิจสงเคราะห์

หลังจากที่ทายาಥของข้าราชการบำนาญซึ่งถึงแก่กรรมได้จัดเตรียมงานกียกับพิธีศพแล้ว หากผู้ซึ่งแก่กรรมเป็นสมาชิกมาปนกิจสงเคราะห์ของเหล่าทัพได ก็เป็นหน้าที่ของทายาಥหรือบุคคลซึ่งสมาชิกมาปนกิจสงเคราะห์ (ผู้ตาย) ระบุตัวให้เป็นผู้รับเงินสงเคราะห์จะต้องเตรียมการเพื่อขอรับสิทธิจากหน่วยงานมาปนกิจสงเคราะห์ของเหล่าทัพนั้นต่อไป โดยเตรียมหลักฐานและเอกสารต่าง ๆ ประกอบการดำเนินการติดต่อขอรับสิทธิกับเจ้าหน้าที่แผนกมาปนกิจ กองการสงเคราะห์ กรมสวัสดิการทหารอากาศในบริเวณวัดพระศรีมหาธาตุรวมมหาวิหาร บางเขน พร้อมเอกสารต่อไปนี้

๑. หนังสือตออบรับการเข้าเป็นสมาชิกฯ
๒. สำเนาทะเบียนบ้าน
๓. รถยนต์
๔. บัตรประจำตัวผู้รับเงิน (ถ่ายทั้งด้านหน้า – ด้านหลัง)
๕. นายทหารสัญญาบัตร ๒ คน สำหรับค้ำประกันการรับเงินพร้อมกับสำเนาอย่างละ ๕ ชุด

การติดต่อกับบ้านสถานและสุสานของวัด

สถานที่ประกอบการบ้านกิจศพนั้นมีอยู่โดยทั่วไปทั้งในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด ข้าราชการทหารส่วนมากมักจะสมัครเข้าเป็นสมาชิกบ้านกิจกรรมเคราะห์ของแต่ละเหล่าทัพ เมื่อถึงแก่กรรมลงสามี หรือภาริยา บุตร มีด้า ญาติพี่น้อง จึงมักจะให้บริการทางบ้านกิจสถานของเหล่าทัพที่ข้าราชการทหาร หรือผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญผู้ซึ่งถึงแก่กรรมสังกัดอยู่เพื่อเป็นความสะดวกเดียวกันสามารถติดต่อสอบถามกิจสถานของเหล่าทัพได้ ดังนี้

กองทัพอากาศ

วัดพระศรีเมืองหาดใหญ่รวมมหาวิหาร ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โทร. ๐ ๒๕๔๑ ๑๕๗๑

หมายเหตุ หมายเลขอกรศพที่อาจเปลี่ยนแปลงจากเดิมได้ การจัดการมรดก

๑. ทรัพย์มรดก

๑.๑ ทรัพย์มรดก คือ ทรัพย์สินทุกชนิดของผู้ตายตลอดทั้งสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ เว้นแต่ตามกฎหมาย หรือว่าโดยสภาพแล้วเป็นการเฉพาะตัว ของผู้ตายโดยแท้

๑.๒ หลักการแบ่งปันทรัพย์มรดก

๑.๒.๑ ถ้าผู้ตายมีคู่สมรสยังมีชีวิตอยู่ ให้แบ่งทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา ก่อน

๑.๒.๒ เมื่อแบ่งระหว่างสามี ภรรยาแล้ว ส่วนของผู้ตาย คือ ทรัพย์มรดกที่จะต้องนำไปแบ่งปันระหว่างทายาท

๒. Murdoch ไม่มีพินัยกรรม

เมื่อบุคคลได้ถึงแก่ความตายโดยไม่ได้ทำพินัยกรรมไว้ Murdoch ของบุคคลนั้นจะตกทอดแก่ทายาททั้งที่ซึ่งตามกฎหมายเรียกว่า ทายาทโดยธรรมอันประกอบด้วยญาติและคู่สมรส ญาติของผู้ตาย มิใช่ทุกคนที่จะมีสิทธิได้รับมรดก เพราะกฎหมายได้บัญญัติให้ญาติที่สนิทสนมกับผู้ตายเท่านั้นที่มีสิทธิได้รับมรดก โดยญาติที่สนิทที่สุดได้รับมรดกไปก่อน ส่วนญาติที่สนิทรองลงมาจะมีสิทธิได้รับมรดก ก็ต่อเมื่อญาติสนิทในลำดับต้นไม่มีส่วนคู่สมรสなんจะมีสิทธิได้รับมรดกเสมอตามส่วนมากน้อยตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ แต่ทั้งนี้คู่สมรสนั้นต้องเป็นคู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมาย กล่าวคือ ต้องได้จดทะเบียนสมรสกันนั่นเอง

๓. ทายาทโดยธรรมซึ่งมีสิทธิได้รับมรดก ได้แก่

๓.๑ ผู้สืบท์สันดาน คือ ลูก หลาน เหลน ลี้ข

๓.๒ บิดามารดา

๓.๓ พี่น้องร่วมบิดามารดา เดียวกัน

๓.๔ พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน

๓.๕ นู๋ย่า ตา ยาย

๓.๖ ลุง ป้า น้า อา

๓.๗ คู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๔. การแบ่งทรัพย์มรดกระหว่างทายาทโดยธรรมในลำดับและชั้นต่าง ๆ

๔.๑ ถ้าเจ้ามรดกมีทายาทโดยธรรมในลำดับชั้นต่าง ๆ หลายชั้น เช่น

อาจจะมีลูกพี่น้อง นู๋ย่าตายาย เช่นนี้แล้ว ทายาทโดยธรรมในลำดับต้นจะได้รับมรดกไปก่อน ส่วนทายาทโดยธรรมในลำดับรองลงมาไม่มีสิทธิได้รับมรดก

ข้อยกเว้นที่ทำให้ภาษาทโดยธรรมในลำดับหลังมีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตาย ได้แก่ กรณีผู้ตายมีผู้สืบสันดานซึ่งเป็นภาษาทโดยธรรมในลำดับที่ ๑ และมีปิดามารดาซึ่งเป็นภาษาทโดยธรรมในลำดับที่ ๒ กรณีเช่นนี้ บิดามารดาซึ่งเป็นภาษาทโดยธรรมในลำดับที่ ๒ จะไม่ถูกภาษาทโดยธรรมในลำดับที่ ๑ คือ ผู้สืบสันดานตัดไปโดยกฎหมายบัญญัติให้บิดามารดาคนนั้นมีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตายคนหนึ่ง

๔.๒ กรณีที่ผู้ตายมีคู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งยังมีชีวิตอยู่แม้ผู้ตายจะมีภาษาทโดยธรรมในลำดับใดก็ตาม คู่สมรสของผู้ตายมีสิทธิได้รับมรดกเสมอ ส่วนจะได้ส่วนแบ่งเป็นจำนวนเท่าๆ กันเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติไว้ กล่าวคือ

๔.๒.๑ ถ้าผู้ตายมีภาษาทโดยธรรมในลำดับที่ ๑ คือ ผู้สืบสันดาน และมีคู่สมรส กรณีเช่นนี้คู่สมรสมีสิทธิได้รับมรดกเมื่อก่อนหนึ่งว่าตนเป็นบุตรของผู้ตาย

๔.๒.๒ ถ้ามีผู้ตายมีภาษาทโดยธรรมในลำดับที่ ๒ คือ บิดามารดาและผู้ตายมีคู่สมรสซึ่งยังมีชีวิตอยู่ กรณีเช่นนี้ คู่สมรสมีสิทธิได้รับมรดกครึ่งหนึ่ง

๔.๒.๓ ถ้าผู้ตายมีภาษาทโดยธรรมลำดับที่ ๔ คือ พี่น้องร่วมบิดา หรือร่วมมารดาเดียวกัน หรือมีภาษาทโดยธรรมลำดับที่ ๕ คือ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือมีภาษาทโดยธรรมลำดับที่ ๖ ลุง ป้า น้า อา และมีคู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่ กรณีเช่นนี้คู่สมรสมีสิทธิได้รับมรดกครึ่งหนึ่ง ใน ๓ ส่วน

๔.๒.๔ ถ้าผู้ตายไม่มีภาษาทโดยธรรมอยู่เลยคงมีแต่คู่สมรสเท่านั้น กรณีเช่นนี้คู่สมรสได้รับมรดกทั้งหมด

๔.๓ ในการนี้มีภาษาทโดยธรรมในลำดับเดียวกันหลายคนภาษาทโดยธรรมเหล่านั้นจะได้รับมรดกคนละเท่า ๆ กัน

๔.๔ ในการณีที่มีไทยาทโดยธรรมในลำดับที่ ๑ ผู้สืบสันดานหมายขึ้น เช่น
เจ้ามองกมีทั้งลูกและหลาน ลูกมีสิทธิได้รับมรดกก่อน หลานจะไม่มีสิทธิได้รับมรดก
เงินแต่ลูกจะได้ตายไปก่อนเจ้ามอง หลานจึงจะเข้ารับมรดกได้โดยการรับมรดกแทนที่

๔.๕ ไทยาทโดยธรรมในลำดับที่ ๑ คือ ผู้สืบสันดานมันในการณีที่เป็นบุตร
ซึ่งจะมีสิทธิได้รับมรดกจะต้องเป็นบุตรในการณีดังต่อไปนี้ คือ

๔.๕.๑ บุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย ได้แก่ บุตรที่เกิดจากบิดามารดา
ที่ได้จดทะเบียนสมรสกัน ซึ่งจะเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายทั้งของบิดา และมารดา
ถ้ามีได้จดทะเบียนสมรสกัน บุตรนั้นจะเป็นบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายเฉพาะของมารดา
เท่านั้น และบุตรที่เกิดจากบิดามารดาที่มีได้จดทะเบียนสมรสกัน จะเป็นบุตรที่ชอบด้วย
กฎหมายของบิดาก็ต่อเมื่อบิดามารดาได้จดทะเบียนสมรสกันหรือบิดาได้จดทะเบียน
รับรองว่าบุตรนั้นเป็นบุตรของตนหรือมีคำพากช่าว่าบุตรนั้นเป็นบุตรของบิดา

๔.๕.๒ บุตรบุญธรรม ซึ่งผู้รับบุตรบุญธรรมได้จดทะเบียนรับเด็ก
เป็นบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

๔.๕.๓ บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว เช่น ชายหญิงได้เสียกัน
และคลอดบุตรต่อมารายรับเด็กไปเลี้ยงดูให้การศึกษาให้ใช้นมสกุกรอแบบเดียวกัน
เงินได้ กงด.๙ ว่าเป็นบุตรและเป็นเงินช่วยค่าเล่าเรียนบุตร

- นำหญิงไปคลอดที่โรงพยาบาล หมื่นไปเยี่ยมและรับกลับบ้าน
จนกว่าทั้งข้อให้แพทย์ประจำตำบลตั้งข้อเด็กที่คลอดให้

- อุปการะเลี้ยงดูให้การศึกษา

- บิดามีพุทธิการณ์รับรองทราบในคราวว่าเป็นบุตร โดยวิธีจัดงาน

เลี้ยงฉลองการตั้งครรภ์

๔.๖ ในกรณีที่สามีภริยาหย่าร้างกัน หรือแยกกันอยู่โดยมิได้หย่าขาด
จากกันตามกฎหมาย กรณีเข่นนี้ ทั้งสามีและภริยาทั้งสองคนมีสิทธิได้รับมรดกซึ่งกันและกัน
โดยกฎหมายถือว่ายังเป็นสามีภริยากันอยู่นั้นเอง

๔.๗ ผู้รับบุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิได้รับมรดกของบุตรบุญธรรม แต่บุตร
บุญธรรมมีสิทธิได้รับมรดกของผู้รับบุตรบุญธรรม และมีสิทธิได้รับมรดกของบิดามารดา
เดิมด้วย

๔.๘ บุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิได้รับมรดกของคู่สมรส ของผู้รับบุตรบุญธรรม
เงินแต่คู่สมรสของผู้รับบุตรบุญธรรมจะได้จดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมด้วย

๔.๙ ในกรณีที่ผู้ตายไม่มีทายาทโดยธรรมอยู่เลยและผู้ตายก็มิได้ทำ
พินัยกรรมไว้ กรณีเข่นนี้มรดกจะตกทอดแก่แผ่นดิน

๕. มรดกซึ่งมีพินัยกรรม

กองมรดกจะตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมดังกล่าวในกรณีที่ผู้ตาย
มิได้ทำพินัยกรรมไว้ แต่เมื่อเจ้ามรดกไม่ต้องการที่จะให้มรดกของตนตกทอดแก่ทายาท
โดยธรรมก็อาจจะทำพินัยกรรมกำหนดให้เป็นคำสั่งในพินัยกรรมว่าเมื่อตนของตายไปแล้ว
ให้ทรัพย์สินของตนหรือสิทธิ์ต่าง ๆ หรือเงื่องต่าง ๆ ตกทอดให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง
 เช่น อาจจะมอบหมายเรื่องการจัดการศพให้แก่ผู้ใดเป็นผู้จัดการ หรืออาจจะอุทิศศพหรือ
 อวัยวะอื่น ๆ ของตนให้แก่โรงพยาบาลเป็นต้น

กรณีที่ได้ทำพินัยกรรมไว้ดังกล่าว ก็คงต้องเป็นไปตามเจตนาที่เจ้ามรดกได้
แสดงไว้ทั้งนี้โดยมิต้องคำนึงว่าผู้รับพินัยกรรมจะมีความเกี่ยวพันโดยจะเป็นญาติกับผู้ตาย
หรือไม่ก็ตามแต่พินัยกรรมที่ทำขึ้นนั้นจะต้องถูกต้องตามแบบที่กฎหมายบัญญัติไว้ออกทั้ง
ผู้ทำพินัยกรรมจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะทำพินัยกรรมด้วยตัวบุคคลที่ระบุให้เป็น
ผู้รับทรัพย์มรดกตามพินัยกรรมจะต้องไม่เป็นบุคคลที่กฎหมายห้ามไว้และโดยเนพาอย่าง
ยิ่งข้อความในพินัยกรรมจะต้องทำขึ้นให้มีผลใช้ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิฉะนั้นแล้ว

พินัยกรรมที่ทำขึ้นก็จะเป็นอันเสียเปล่าใช่ไม่ได้ทำให้ทรัพย์มรดกนั้น ๆ ตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมเหมือนเดิม

๖. บุคคลจะเป็นผู้ทำพินัยกรรมได้

๖.๑ ต้องเป็นบุคคลธรรมชาตเท่านั้น นิติบุคคล (บุคคลตามกฎหมาย เช่น ห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด สมาคม ฯลฯ) ไม่สามารถทำพินัยกรรมให้แก่ผู้ใดได้ เพราะสิทธิเหล่านี้ที่ได้ ขันเกิดขึ้นตามพินัยกรรมจะมีผลบังคับเรียกว่า กันได้ก็ต่อเมื่อผู้ทำพินัยกรรมตายเท่านั้น ซึ่งในกรณีเช่นนี้ก็จะทำให้เห็นได้ว่านิติบุคคลนั้นไม่มีการตาย มีแต่การสิ้นสุดของการเป็นนิติบุคคล ซึ่งไม่ใช่การตายในความหมายของกฎหมายลักษณะมรดก กรณีของนิติบุคคลจึงไม่มีทรัพย์สินใด ๆ ซึ่งจะเป็นมรดกตกทอดไปยังทายาทโดยธรรม หรือผู้รับพินัยกรรม

๖.๒ ผู้เยาว์สามารถทำพินัยกรรมได้หากผู้เยาว์นั้นมีอายุครบ ๑๘ ปี บริบูรณ์ ถ้าฝ่าฝืนไปทำพินัยกรรมนั้นเป็นโมฆะ (เสียเปล่าใช่ไม่ได้เสียเงินว่าไม่ได้มีการทำพินัยกรรมไว้แน่นเอง)

๖.๓ คนวิกฤติ ซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ (คนบ้า) หากได้ทำพินัยกรรม พินัยกรรมเป็นโมฆะ ถ้าศาลมั่นใจสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ พินัยกรรมนั้นให้ได้ จะใช่ไม่ได้ (เสียเปล่า) ก็ต่อเมื่อพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นได้ทำพินัยกรรมในขณะที่บุคคลนั้นเป็นคนวิกฤติ

๖.๔ เมื่อจะได้ทำพินัยกรรมไว้ แต่ทรัพย์มรดกอาจตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมหรือแผ่นดินได้ กรณีที่เจ้ามรดกทำพินัยกรรมไว้ แต่พินัยกรรมหรือข้อกำหนดในพินัยกรรมไม่มีผลใช้บังคับได้ ทรัพย์สินนั้น ๆ จะตกทอดได้แก่ทายาทโดยธรรมหรือถ้าไม่มีทายาทโดยธรรมทรัพย์สินนั้นจะตกทอดแก่แผ่นดินซึ่งจะขอแยกกล่าวดังต่อไปนี้ คือ

๖.๔.๑ กรณีที่ข้อกำหนดให้พินัยกรรมตกไปใช้บังคับไม่ได้
ได้แก่กรณีที่

๖.๔.๑.๑ เมื่อผู้รับพินัยกรรมตายก่อนผู้ทำพินัยกรรม

๖.๔.๑.๒ เมื่อข้อกำหนดพินัยกรรมเป็นผลให้ได้ต่อเมื่อ
เงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งสำเร็จลง และผู้รับพินัยกรรมตายเสียก่อนเงื่อนไขสำเร็จ หรือ
ปรากฏเป็นที่แนนอนอยู่แล้วว่าเงื่อนไขไม่อาจสำเร็จได้

๖.๔.๑.๓ เมื่อผู้รับพินัยกรรมบอกสละพินัยกรรม

๖.๔.๑.๔ เมื่อทรัพย์สินทั้งหมดที่ยกให้สูญหายหรือถูก
ทำลายโดยผู้ทำพินัยกรรมไม่ได้ดังใจในระหว่างผู้ที่ทำพินัยกรรมยังชีวิตอยู่และผู้ทำ
พินัยกรรมมิได้มาซึ่งของแทนหรือซึ่งสิทธิที่จะเรียกค่าทดแทนในการที่ทรัพย์สินนั้น
สูญหายไป

๖.๔.๒ กรณีผู้ทำพินัยกรรมไม่มีความสามารถที่จะทำพินัยกรรม
ได้ซึ่งได้แก่กรณีที่

๖.๔.๒.๑ นิติบุคคลเป็นผู้ทำพินัยกรรม

๖.๔.๒.๒ ผู้เยาว์ซึ่งอายุไม่ครบ ๑๕ ปี บริบูรณ์ทำ
พินัยกรรม

๖.๔.๒.๓ บุคคลซึ่งศาลสั่งเป็นคนไร้ความสามารถทำ
พินัยกรรมกรณีดังกล่าวจะมีผลทำให้พินัยกรรมนั้นใช้ไม่ได้หรือเป็นโมฆะ แล้วแต่กรณี
ซึ่งทำให้ทรัพย์มรดกนั้นตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม หรือแผ่นดินในกรณีที่ไม่มีทายาท
โดยธรรม

๖.๔.๓ กรณีที่พินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรมได้ทำขึ้นขัดต่อประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งได้บัญญัติห้ามไว้ซึ่งจะทำให้พินัยกรรมหรือข้อกำหนดใน
พินัยกรรมเป็นโมฆะ ซึ่งได้แก่ กรณีดังต่อไปนี้

๖.๔.๓.๑ บุคคลผู้อยู่ในความปักครองได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกของตนให้แก่ผู้ปักครอง หรือคู่สมรส บุพการี หรือผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องของผู้ปักครอง

๖.๔.๓.๒ ผู้ทำพินัยกรรมได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกให้แก่ผู้เขียนหรือพยานในพินัยกรรม

๖.๔.๓.๓ ผู้ทำพินัยกรรมได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกให้แก่คู่สมรสของผู้เขียนหรือคู่สมรสของพยานในพินัยกรรม

๖.๔.๓.๔ ผู้ทำพินัยกรรมได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์มรดกให้แก่ผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอหรือคู่สมรสของผู้อำนวยการเขต หรือนายอำเภอ (ซึ่งกฎหมายถือว่าเป็นผู้เขียนพินัยกรรมในกรณีที่พินัยกรรมนั้นได้ทำด้วยวาจา)

๖.๔.๓.๕ ผู้ทำพินัยกรรมไม่ถูกต้องตามแบบที่กฎหมายบัญญัติไว้ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

กรณีดังกล่าวจะมีผลทำให้พินัยกรรมเป็นโมฆะทรัพย์มรดกตามพินัยกรรมจะตกทอดแก่ทายาทโดยธรรมหรือแผ่นดิน ถ้าผู้ตายไม่มีทายาทโดยธรรม

๖.๔.๔ กรณีที่ข้อกำหนดในพินัยกรรมเป็นโมฆะ ได้แก่ กรณี

ดังต่อไปนี้

๖.๔.๔.๑ ถ้าตั้งผู้รับพินัยกรรมไว้โดยมีเงื่อนไขว่าให้ผู้รับพินัยกรรมจำหน่ายทรัพย์สินของเขามงโดยพินัยกรรมให้แก่ผู้ทำพินัยกรรมหรือแก่บุคคลภายนอก

๖.๔.๔.๒ ถ้ากำหนดตัวบุคคลซึ่งไม่อาจทราบตัวแน่นอนได้เป็นผู้รับพินัยกรรม

๖.๔.๓ ถ้าทรัพย์สินที่ยกให้โดยพินัยกรรมระบุไว้ไม่ชัดเจ้งจนไม่อาจที่จะทราบแน่นอนได้หรือถ้าให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งกำหนดให้มากน้อยเท่าใด ก็ตามแต่ใจเขา

๗. แบบพินัยกรรม

๗.๑ พินัยกรรมแบบธรรมด้า ผู้ทำพินัยกรรมแบบธรรมด้าต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๗.๑.๑ ต้องทำพินัยกรรมเป็นหนังสือ

๗.๑.๒ พินัยกรรมที่ทำขึ้นต้องลง วันที่ เดือน ปี ขณะที่ทำ พินัยกรรม ถ้าไม่ลงไว้พินัยกรรมเป็นโมฆะ

๗.๑.๓ ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อต่อหน้าพยานอย่างน้อย ๒ คน พร้อมกัน ถ้าเขียนชื่อตนเองไม่เป็นจะพิมพ์ลายมือเมื่อใด แต่ต้องมีพยานลงลายมือชื่อ รับรองลายพิมพ์นี้เมื่อ อีก ๒ คน เมื่อผู้ทำพินัยกรรมลงลายมือชื่อแล้ว จะต้องให้พยานอีก ๒ คน ลงลายมือชื่อรับรองลายมือชื่อผู้ทำพินัยกรรมในขณะนั้นด้วย ซึ่งพยานที่ลงลายมือชื่อรับรองดังกล่าวจะต้องเขียนชื่อตนเองเป็นมิฉะนั้นแล้วไม่สามารถเป็นพยานใน พินัยกรรมได้

๗.๑.๔ ถ้าจะมีการแก้ไขพินัยกรรมโดยการขุดลบต่อเติมจะต้องทำ เป็นหนังสือลงวัน เดือน ปี และผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยานอย่างน้อย ๒ คน พร้อมกันมิฉะนั้นพินัยกรรมส่วนที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้นไม่สมบูรณ์ แต่คงเสียไป เนื่องจากแต่ข้อกำหนดนั้นเท่านั้นหากทำให้พินัยกรรมส่วนอื่นเสียไปทั้งฉบับด้วยไม่ โดยสรุปแล้วพินัยกรรมธรรมด้านี้แม้ผู้ทำพินัยกรรมจะเขียนหนังสือไม่เป็นก็สามารถทำ พินัยกรรมแบบนี้ได้

๗.๒ พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ ผู้ทำพินัยกรรมต้องปฏิบัติ
ดังต่อไปนี้

๗.๒.๑ ผู้ทำพินัยกรรมต้องเขียนข้อความในพินัยกรรมเป็นหนังสือ
ด้วยลายมือตนเอง จะให้ผู้อื่นเขียนให้มีได้ ดังนั้น พินัยกรรมแบบนี้ถ้า ผู้ทำพินัยกรรมเขียน
หนังสือไม่เป็น ก็ไม่สามารถทำพินัยกรรมแบบนี้ได้

๗.๒.๒ ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงวันที่เดือนปี และลายมือชื่อของตนใน
พินัยกรรมจะใช้ลายพิมพ์นิวมือโดยมีพยานรับรอง ๒ คน ไม่ได้

๗.๒.๓ กรณีที่จะมีการขายคลบ ต่อเติม หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไข
พินัยกรรม ผู้ทำพินัยกรรมจะต้องทำเองแล้วลงลายมือชื่อกำกับมิฉะนั้นพินัยกรรมในส่วนนี้
ไม่สมบูรณ์

๗.๓ พินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมือง ผู้ทำพินัยกรรมต้องปฏิบัติ
ดังต่อไปนี้

๗.๓.๑ ผู้ทำพินัยกรรมต้องไปแจ้งความที่ตนประสังค์จะให้ลงไว้ใน
พินัยกรรมของตนต่อผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอต่อหน้าพยานอีกอย่างน้อย ๒ คน
พร้อมกัน

๗.๓.๒ การแจ้งข้อความตามข้อ ๑ ก็เพื่อให้ผู้อำนวยการเขตหรือ
นายอำเภอจดข้อความ เสร็จแล้วต้องอ่านให้ผู้ทำพินัยกรรม และพยานฟัง

๗.๓.๓ เมื่อผู้ทำพินัยกรรมและพยานทوابแనซัดว่าข้อความนั้น
ถูกต้องแล้วผู้ทำพินัยกรรมและพยานลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

เฉพาะกรณีที่ผู้ทำพินัยกรรมเท่านั้น ลงลายมือชื่อไม่ได้
จะลงลายมือพิมพ์นิวมือโดยมีพยานรับรองลายพิมพ์นิวมืออย่างน้อย ๒ คนก็ได้

๗.๓.๔ ผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอ ต้องลงลายมือชื่อ และลงวัน เดือน ปี พร้อมกับเขียนลงไว้ในพินัยกรรมด้วยว่า พินัยกรรมนั้นได้ทำขึ้นถูกต้องตามที่ได้ระบุไว้ในพินัยกรรมนั้น แล้วประทับตราประจำตำแหน่ง

๗.๓.๕ กรณีที่มีการขัดลบ ต่อเติม หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองนี้ ผู้ทำพินัยกรรม พยาน และผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอจะต้องลงลายมือชื่อกำกับไว้ มิฉะนั้นพินัยกรรมในส่วนนี้ไม่สมบูรณ์

๗.๔ พินัยกรรมแบบเอกสารลับ ผู้ทำพินัยกรรมต้องปฏิบัติตามนี้

๗.๔.๑ ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อในพินัยกรรม

๗.๔.๒ ผู้ทำพินัยกรรมต้องนำพินัยกรรมใส่ซองแล้วปิดผนึกเสร็จแล้วลงลายมือชื่อคาดรอยพนักน้ำ

๗.๔.๓ ผู้ทำพินัยกรรมต้องนำพินัยกรรมที่พนักน้ำไปแสดงต่อ

ผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอและพยานอีกอย่างน้อย ๒ คน และให้ถ้อยคำต่อบุคคลทั้งหมดเล่านั้นว่าเป็นพินัยกรรมของตน ถ้าพินัยกรรมนั้นผู้ทำพินัยกรรมไม่ได้เป็นผู้เขียนเองโดยตลอดผู้ทำพินัยกรรมจะต้องแจ้งข้อและที่อยู่ของผู้เขียนให้ทราบด้วย

๗.๔.๔ เมื่อผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอ จดถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม และวัน เดือน ปี ที่นำพินัยกรรมมาแสดงไว้บนซองและประทับตราประจำตำแหน่งแล้ว ผู้ทำพินัยกรรมและผู้อำนวยการเขต หรือนายอำเภอต้องลงลายมือชื่อกัน ผู้ทำพินัยกรรมลงลายมือชื่อไม่ได้จะพิมพ์ลายนิรนาม ลงลายมือชื่อรับรองอย่างน้อย ๒ คน ก็ได้ ส่วนพยานนั้นถ้าลงลายมือชื่อไม่ได้จะใช้พิมพ์ลายนิรนามหรือโดยมีพยานรับรองไม่ได้

๗.๔.๕ การขัดลบต่อเติมหรือแก้ไขพินัยกรรมแบบเอกสารลับผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อกำกับไว้ มิฉะนั้นพินัยกรรมในส่วนนี้ไม่สมบูรณ์

๗.๔.๖ ในกรณีผู้ทำพินัยกรรมเป็นไปแล้วหนทาง หรือพูดไม่ได้ผู้นั้นต้องเขียนด้วยตนเองนของพินัยกรรมต่อหน้านายอำเภอ หรือผู้อำนวยการเขตและพยานด้วยข้อความว่า พินัยกรรมที่ผู้นี้กันเป็นของตนแทนการให้ถ้อยคำตามข้อ ๗.๔.๓

๗.๕ พินัยกรรมแบบทำด้วยวาจา

เมื่อมีพฤติกรรมพิเศษไม่สามารถทำพินัยกรรมตามแบบใดแบบหนึ่งได้ดังกล่าว เช่น ผู้ทำพินัยกรรมตกรอยู่ในอันตรายใกล้ความตาย หรือมีโรคระบาด หรือมีสิ่งคราม บุคคลดังกล่าวจะทำพินัยกรรมด้วยวาจาได้โดย

๗.๕.๑ ผู้ทำพินัยกรรมต้องแสดงความประสงค์จะทำพินัยกรรมต่อหน้าพยาน ๒ คน พร้อมกัน ซึ่งอยู่ ณ ที่นั้น

๗.๕.๒ พยานทั้ง ๒ คนต้องไปแสดงตัวต่อผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอโดยไม่ซักข้า และแจ้งข้อความที่ผู้ทำพินัยกรรมได้สั่งให้ด้วยวาจานั้น ทั้งต้องแจ้งวัน เดือน ปี สถานที่ทำพินัยกรรม และพฤติกรรมพิเศษด้วย

๗.๕.๓ ผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอต้องจดข้อความที่พยานแจ้งดังกล่าว

๗.๕.๔ พยานทั้ง ๒ คน ต้องลงลายมือชื่อไว้ ถ้าเขียนชื่อตนเองไม่ได้จะลงลายพิมพ์นิ่งมือโดยมีพยานลงชื่อรับรองลายพิมพ์นิ่งมืออย่างน้อย ๒ คนก็ได้

๘. ข้อสังเกตในเรื่องแบบพินัยกรรม

๘.๑ พินัยกรรมที่ทำขึ้นไม่ถูกต้องตามแบบที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นโมฆะ เก็บแต่พินัยกรรมที่ทำขึ้นนั้นจะไปเข้าพินัยกรรมอย่างอื่น

๘.๒ พินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองนั้น นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตที่ลงชื่อในพินัยกรรมจะลงชื่อในฐานะเป็นพยานอีกรอบหนึ่งไม่ได้ จะต้องมีพยานซึ่งเป็นบุคคลอื่นอีกอย่างน้อย ๒ คน จึงจะสมบูรณ์เป็นพินัยกรรม

๘.๓ การทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองนั้น จะทำ nokที่ว่าการอำเภอ ก็ได้ เมื่อมีการร้องขอ

๘.๔ บุคคลต่อไปนี้จะเป็นพยานในพินัยกรรมไม่ได้

๘.๔.๑ ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ

๘.๔.๒ บุคคลวิกฤตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้สมேอんไว้

ความสามารถ

๘.๕.๑ บุคคลที่หมอนาก เป็นใบ หรือatabอดหั้งสองข้าง

๘.๕ การเพิกถอนพินัยกรรม

เมื่อผู้ทำพินัยกรรมได้ทำพินัยกรรมขึ้นมาแล้วต่อมาจะด้วยเหตุใดก็ตาม หากต้องการเพิกถอนพินัยกรรมที่ทำขึ้นก็สามารถเพิกถอนได้ดังต่อไปนี้ คือ

๘.๕.๑ เพิกถอนด้วยการทำลายหรือขีดฆ่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน แก่พินัยกรรมที่ทำขึ้นฉบับเดียวหรือหลายฉบับโดยการทำลายหรือขีดฆ่าแก่พินัยกรรมที่ทำขึ้นทุกฉบับ

- การทำลาย หมายถึง การรื้อ ทำให้ทลาย ทำให้พังทำให้จมน้ำ

- การขีดฆ่า หมายถึง การทำให้ไข่ไม่ได้ด้วยการขีดทำลาย

๘.๕.๒ เพิกถอนด้วยการทำพินัยกรรมฉบับหลัง ขอเพิกถอนพินัยกรรมฉบับแรกทั้งหมดหรือบางส่วนโดยพินัยกรรมฉบับหลังจะต้องทำขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมายด้วย

๘.๕.๓ เพิกถอนด้วยการโอน ขาย หรือทำลายทรัพย์สิน ซึ่งระบุไว้ในพินัยกรรมด้วยความตั้งใจ เช่น เจ้ามรดกทำพินัยกรรมยกรถยนต์ให้

๙.๕.๔ เพิกถอนเพราะพินัยกรรมฉบับแรก และฉบับหลังมีข้อความขัดกันในกรณีเช่นนี้ ถือว่าพินัยกรรมฉบับก่อนถูกเพิกถอนโดยพินัยกรรมฉบับหลัง (เฉพาะในส่วนที่มีข้อความขัดกัน) เช่น ทำพินัยกรรมฉบับแรกยกที่ดินให้แก่นาย ก.แต่ได้ทำพินัยกรรมฉบับหลังยกที่ดินแปลงเดียวกันให้แก่ นาย ข. เช่นนี้ ข้อความในพินัยกรรมฉบับแรกที่เกี่ยวกับที่ดินนั้นได้ถูกเพิกถอนโดยพินัยกรรมฉบับหลัง

๙. ตัวอย่างพินัยกรรม

ตัวอย่างพินัยกรรมที่จะยกมากล่าวไว้ในที่นี้ เป็นพินัยกรรมแบบรวมๆ และพินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ เพราะเป็นพินัยกรรมที่สามารถทำได้เอง สำหรับพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมือง พินัยกรรมแบบเอกสารลับเป็นพินัยกรรมซึ่งต้องไปทำที่สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ และพินัยกรรมที่ทำด้วยปากเป็นเรื่องของพยานต้องไปแสดงตัวและแจ้งข้อความต่อผู้อำนวยการเขตหรือนายอำเภอ ซึ่งเมื่อไปถึงสถานที่ดังกล่าวแล้วจะมีพนักงานคอยแนะนำให้ทำพินัยกรรมลงในแบบที่ทางราชการได้กำหนดไว้จึงไม่ขอนำตัวอย่างมากกล่าวไว้ในที่นี้

อนึ่ง ในการที่จะยกทรัพย์สินให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งข้อความในพินัยกรรมอาจจะระบุตัวทรัพย์สินโดยเฉพาะเจาะจงก็ได้ หรือไม่จำเป็นว่าจะต้องระบุตัวทรัพย์สินโดยเฉพาะเจาะจง อาจใช้ข้อความว่าบวรดาทรัพย์สินของข้าพเจ้าที่มีอยู่ในขณะทำพินัยกรรมหรือที่จะมีขึ้นในภายหน้า หรืออาจใช้เป็นแบบผสมโดยระบุตัวทรัพย์สินโดยเฉพาะเจาะจง และทรัพย์สินที่จะมีขึ้นในภายหน้ารวมไปในพินัยกรรมฉบับเดียวกันก็ได้

๙.๑ พินัยกรรมแบบผู้อ่อนเพี้ยน (แบบธรรมดा)

พินัยกรรม

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อัญบันเลขที่.....หมู่ที่....ถนน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....ได้ทำพินัยกรรมขึ้นไว้เพื่อแสดงว่าเมื่อข้าพเจ้าถึงแก่กรรมให้แบ่ง
ทรัพย์สินต่าง ๆ ของข้าพเจ้าให้บุคคลดังต่อไปนี้
๑. ที่ดินโฉนดเลขที่.....พร้อมสิ่งปลูกสร้าง อัญชื่อที่ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
ขอมอบให้แก่.....

๒. เงินสดฝากไว้ที่ธนาคาร.....บัญชีเลขที่.....ขอมอบให้แก่.....

๓. เครื่องเพชร พลอย ทอง นาค เงิน (ทั้งหมดหรือบางส่วน) ขอมอบให้แก่.....

๔. ทรัพย์สินของข้าพเจ้านอกจากที่ระบุตามข้อ ๑,๒,๓, นี้แล้ว ขอมอบให้แก่.....

๕. ขอให้.....เป็นผู้จัดการมรดกของข้าพเจ้า

พินัยกรรมฉบับนี้ทำขึ้นเป็นจำนวน.....ฉบับ ทุกฉบับมีข้อความตรงกัน และข้าพเจ้าเห็นว่ามี
ข้อความถูกต้องตามเจตนาของข้าพเจ้าแล้ว จึงได้ลงชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ทำพินัยกรรม

ข้าพเจ้าผู้มีนามข้างท้ายนี้ขอรับรองว่า.....ผู้ทำพินัยกรรมฉบับนี้ได้ทำพินัยกรรมต่อ
หน้าข้าพเจ้า และได้ฟังเกตเห็นว่าผู้กระทำพินัยกรรมมีติดสัมภาระอยู่ในทุกประการ ข้าพเจ้าจึงได้
ลงชื่อไว้เป็นพยานในพินัยกรรม

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยานและผู้เชี่ยน

(.....)

ข้อพึงระวัง – ผู้ทำพินัยกรรมจะเขียนเองหรือพิมพ์หรือจะให้คนอื่นเขียนหรือพิมพ์แทนได้พร้อมลงวันเดือนปี ในขณะทำพินัยกรรมและลงลายมือชื่อต่อหน้าพยานอย่างน้อย ๒ คนพร้อมกัน ถ้าจะพิมพ์ลายพิมพ์นั้นวิ้มือต้องมีพยานรับรองลายพิมพ์นี้มีเพิ่มต่างหากจากพยานเดิมอีก ๒ คน

- ผู้เขียนหรือพยานรวมทั้งคู่สมรสของผู้เขียนหรือพยานในพินัยกรรมจะเป็นผู้รับทรัพย์ตามพินัยกรรมไม่ได้

๙.๒ พินัยกรรมแบบเขียนเองทั้งฉบับ

พินัยกรรม

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า..... อายุ.....ปี อัญบันเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....ได้ทำพินัยกรรมขึ้นไว้เพื่อแสดงว่าเมื่อข้าพเจ้าถึงแก่กรรมให้แบ่งทรัพย์สินต่าง ๆ ของข้าพเจ้าให้บุคคลดังต่อไปนี้

๑. ที่ดินโฉนดเลขที่..... อัญชีตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... ขอมอบให้แก่.....

๒. ที่ดินโฉนดเลขที่..... พร้อมสิ่งปลูกสร้างอยู่ที่..... อำเภอ.....
จังหวัด..... ขอมอบให้แก่.....

๓. เงินสดที่ฝากไว้ที่ธนาคาร..... บัญชีเลขที่..... ขอมอบให้แก่.....
๔. เงินสดที่ฝากไว้ที่ธนาคาร..... บัญชีเลขที่..... ขอมอบให้แก่.....

๕. เครื่องเพชร พลอย ทอง นาค เงิน (ทั้งหมดหรือบางส่วน) ขอมอบให้แก่....
๖. ทรัพย์สินนอกจากที่ระบุตามข้อ ๑,๒,๓,๔,๕ นี้แล้ว ขอมอบให้แก่.....

๗. ขอให้..... เป็นผู้จัดการศพของข้าพเจ้า โดยให้หักค่าทำศพไว้จากทรัพย์สินในข้อ ๖
จำนวน..... บาท มอบให้ผู้จัดการศพข้าพเจ้า

๘. ขอให้.....เป็นผู้จัดการมารดกของข้าพเจ้า เพื่อจัดการแบ่งปันทรัพย์มารดกของข้าพเจ้า
ตามที่ได้แสดงเจตนาไว้แล้วข้างต้น

พินัยกรรมฉบับนี้ข้าพเจ้าเขียนด้วยลายมือของข้าพเจ้าเองทั้งฉบับและได้ทำขึ้นได้เป็นจำนวน
.....ฉบับ ทุกฉบับมีข้อความตรงกัน

ลงชื่อ.....ผู้ทำพินัยกรรม
(.....)

(ข้อพึงระวัง – ผู้ทำพินัยกรรมต้องเขียนด้วยลายมือต้นเองทั้งฉบับ พร้อมลงวัน เดือน ปีในขณะทำ
พินัยกรรมและลงลายชื่อของตนไว้ด้วย (ตั้งนั้น จะเข้าถ่ายพิมพ์นิ่วมือ โดยมีพยานรับรอง ๒ คน ไม่ได้
และไม่ต้องมีพยาน)

๑๐. การยื่นคำร้องขอให้ศาลตั้งผู้จัดการมารดก

ในปัจจุบันนี้ ปรากฏว่าเมื่อเจ้ามารดกถึงแก่ความตาย และมีทรัพย์สิน จำนวน
มากที่ตกทอดแก่ทายาทไม่ว่าจะเป็นทายาทโดยธรรมหรือทายาทโดยพินัยกรรมก็ตาม
บรรดาทรัพย์สินบางอย่างนั้นจำต้องมีการจัดทะเบียนการได้มา มีฉนั้นสิทธิของผู้ได้มา
จะมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนไม่ได้ ตัวอย่างเช่น เจ้ามารดกมีทรัพย์สินซึ่งมีทะเบียน
เป็นโฉนดที่ดินหนังสือรับรองการทำประโยชน์ น.ส.๓ ทะเบียนค่าฤทธิ์ปีน ทะเบียนรถยนต์
ซึ่งทรัพย์บางอย่างเจ้าพนักงานจะไม่ดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนเกี่ยวกับ
ทรัพย์สินเหล่านั้นให้หากไม่มีการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้จัดการมารดกเสียก่อน

แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายได้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถจดทะเบียน
โอนมารดกได้โดยไม่จำเป็นต้องขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งผู้จัดการมารดกก่อน เช่น กรณีเกี่ยวกับ
รับโอนมารดกตามประมวลกฎหมายที่ดินนั้น หากทายาทโดยธรรมทุกคนตกลงยินยอมกัน
ได้ ก็สามารถ ดำเนินการได้ ซึ่งจะได้กล่าวไว้โดยละเอียดในเรื่องการจดทะเบียนสิทธินิติ
กรรมประเภทมารดกต่อไป

ส่วนในกรณีที่ทายาทไม่สามารถตกลงกันได้ หรือมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการ หรือการโอนมรดกหรือในกรณีที่ทายาทไปร้องขอเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนแต่ปรากฏว่ามีเหตุขัดข้องเปลี่ยนแปลงไม่ได้ก็จะต้องร้องขอตั้งผู้จัดการมรดกก่อน จึงทำให้ราชบุรุษจำนวนมากรู้ได้มากยิ่นคำร้องขอความช่วยเหลือต่อสำนักงานอัยการสูงสุด (สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน) (สคช.) ให้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อสั่งตั้งผู้จัดการมรดกเกี่ยวกับทรัพย์สินเหล่านั้น

๑๐.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการจะร้องต่อศาลขอให้จัดตั้งผู้จัดการมรดกได้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑๐.๑.๑ เมื่อเจ้ามรดกตาย ทายาทหรือผู้รับpinนัยกรรมได้สูญหายไปหรืออยู่ในภาวะ coma เขตหรือผู้เยาร์

๑๐.๑.๒ เมื่อผู้จัดการมรดกหรือทายาทไม่สามารถ หรือไม่เต็มใจที่จะจัดการหรือมีเหตุขัดข้องในการจัดการ หรือในการแบ่งบ้านมรดก

๑๐.๑.๓ เมื่อข้อกำหนดพินัยกรรมซึ่งตั้งผู้จัดการไว้ไม่มีผลบังคับได้ด้วยประการใด ๆ

การตั้งผู้จัดการมรดกนั้น ถ้ามีข้อกำหนดพินัยกรรมก็ให้ศาลตั้งตามข้อกำหนดพินัยกรรม และถ้าไม่มีข้อกำหนดพินัยกรรม ก็ให้ศาลตั้งเพื่อประโยชน์แก่ กองมรดกตามพุตติกรรม และโดยคำนึงถึงเจตนาของเจ้ามรดก แล้วแต่ศาลมีอำนาจควร

บุคคลต่อไปนี้จะเป็นผู้จัดการมรดกไม่ได้

๑. ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ
๒. บุคคลวิกฤตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นเมื่อคนไร้ความสามารถ
๓. บุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย

๑๐.๒ เหตุในการยื่น

๑๐.๒.๑ เมื่อบุคคลได้ตาย มรดกของบุคคลนั้นตกทอด
แก่ทายาท ทายาಥาจเลี่ยไปซึ่งลิทธิในมรดกได้แต่โดยบทัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้
หรือกฎหมายอื่น

๑๐.๒.๒ เมื่อบุคคลได้ดองถีว่า ถึงแก่ความตายในมาตรา
๖๙ แห่งประมวลกฎหมายนี้ มรดกของบุคคลนั้นตกทอดแก่ทายาท
กรณีแรกเป็นกรณีที่เจ้ามรดกได้เงินแก่ความตายโดย
ธรรมชาติ คือ หัวใจหยุดเต้นและสมองไม่ทำงาน

กรณีที่สองเป็นกรณีที่บุคคลซึ่งถึงแก่ความตายโดยผลของ
กฎหมายเป็นกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลสาบสูญเป็นผลให้บุคคลนั้นถึงแก่
ความตายโดยผลของกฎหมายซึ่งต้องยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ศาลมั่งคั่งการมรดก

๑๐.๓ อำนาจของพนักงานอัยการที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมั่งคั่งการมรดก

ในการยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งตั้งเป็นผู้จัดการมรดกถือเป็นคดี
ไม่มีข้อพิพาท ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง คำร้องขอให้ศาลมั่งคั่งการ
มรดกต้องยื่นต่อศาลที่เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลในขณะถึงแก่ความตาย ในกรณี
ที่เจ้ามรดกไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในอาณาจักรให้ยื่นต่อศาลที่ทวารย์มรดกอยู่ในเขตศาล

หมายเหตุ ในกรณีติดต่อขอตั้งผู้จัดการมรดก

๑. ส่วนภูมิภาคติดต่อที่สำนักงานอัยการจังหวัดที่เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาตามที่เบียนบ้านขณะถึงแก่ความตาย
 ๒. ในกรุงเทพมหานครติดต่อที่สำนักงานอัยการในเขตอำนาจศาลที่เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาตามที่เบียนบ้านขณะถึงแก่ความตาย
- ๑๐.๔ เอกสารที่ต้องนำมายื่นในการร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก (ต้นฉบับ และสำเนาเอกสารอย่างละ ๔ ชุด)
- ๑๐.๔.๑ ที่เบียนบ้านของผู้ตายและที่เบียนบ้านของผู้ร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก กรณีผู้ร้องขอ ฯ อายุคนละบ้านกับผู้ตาย
- ๑๐.๔.๒ ใบมรณะบัตรของผู้ตาย
- ๑๐.๔.๓ ใบมรณะบัตรของบิดามารดา กรณีบิดามารดาของผู้ตาย (เจ้ามรดก) ถึงแก่ความตายก่อนแล้ว
- ๑๐.๔.๔ ที่เบียนสมรสของสามีหรือภริยาของผู้ตาย
- ๑๐.๔.๕ ที่เบียนสมรสพร้อมด้วยที่เบียนหมายของสามีภริยาของผู้ตาย
- ๑๐.๔.๖ ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล ของทายาทและผู้ร่วมส่วนได้เสียในทรัพย์มรดกของผู้ตาย
- ๑๐.๔.๗ สาดบัตรของบุตร ของผู้ตาย กรณีบุตรยังไม่บรรลุนิติภาวะ หรือไม่สามารถให้ความยินยอมได้
- ๑๐.๔.๘ บัตรประจำตัวข้าราชการ บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้องขอ ฯ
- ๑๐.๔.๙ พินัยกรรมของผู้ตาย

๑๐.๔.๑๐ หนังสือให้ความยินยอมในการร้องขอจัดการมรดก
และบัญชีเครื่องปฏิ (ขอรับได้ที่สำนักงานอัยการทั่วประเทศ)

๑๐.๔.๑๑ เอกสารเกี่ยวกับทรัพย์มรดกของผู้ตาย เช่น โฉนดที่ดิน
และสัญญาจำนอง ทะเบียนรถจักรยานยนต์ ทะเบียนรถยนต์ อาชุดปืน สมุดบัญชีเงินฝาก
ธนาคาร ใบหุ้นและอื่น ๆ เป็นต้น

๑๐.๔.๑๒ บัตรประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้านของผู้ให้
ความยินยอมทุกคน

บัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของภริยา

ในการยื่นเรื่องตรวจรับบ้านบัญชีเชษฐ์หรือบำเหน็จทดอดในส่วนของภริยา
กรณีมีภริยาหลายคนทั้งก่อนและหลังใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มักจะเป็น
บัญหาอยู่เสมอ

กรณีมีภริยาคนแรกก่อนพระราชนบัญชีต้องให้เข้าบบทบัญชีบริบูรณ์ & แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๗๙ ตราไว้ ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม
พุทธศักราช ๒๕๗๘ ซึ่งตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญชีตั้งบับนี้ได้บัญชีไว้ว่า

“มาตรา ๔ บบทบัญชีแห่งพระราชบัญชีดังนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึง

๑. การสมรสซึ่งได้มีอยู่ก่อนวันให้เข้าประมวลกฎหมายนี้ และทั้งสัมพันธ์ใน
ครอบครัวอันเกิดแต่การสมรสนั้นๆ

ต่อมาได้มีการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บริบูรณ์ & ว่าด้วย
ครอบครัว เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๗ พระราชนบัญชีต้องให้เข้าบบทบัญชีแห่งประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์ได้ตราขึ้นใหม่ พ.ศ.๒๕๑๗ มาตรา ๔ ก็ได้บัญชีไว้ว่า.

“มาตรา ๔ บบทบัญชี บริบูรณ์ & แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้
ตราขึ้นใหม่ท้ายพระราชบัญชีดังนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงมาตรา ๔ และมาตรา ๕ และ
พระราชบัญชี บริบูรณ์ & แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๕๗๙ “

ดังนั้น ย่อมหมายความว่าชายหญิงที่เป็นสามีภริยากันก่อนใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ & แม่จะมิได้จดทะเบียนสมรสกันก็นับว่าเป็นคู่สมรสกันตามกฎหมาย ฉบับนี้ ชายย่อมไม่มีสิทธิจะทำการสมรสกับหญิงอื่นได้ เพราะเป็นการต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๔๕๒ ถ้าชายจดทะเบียนสมรสกับหญิงอื่นภริยาอยู่ก่อนข้อให้เพิกถอนการจดทะเบียนสมรสได้

สำหรับภริယาคนที่ ๒ ได้จดทะเบียนสมรสหลังใช้ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์เมื่อพิเคราะห์ตามเจตนารวมถึงของกฎหมายแล้ว จะเห็นว่ากฎหมายต้องการให้ชาย หรือหญิงมีคู่สมรสที่ถูกต้องได้เพียงคนเดียว เมื่อยังไม่มีคำพิพากษาของศาลแสดงว่าการสมรสครั้งหลังเป็นเป็นโมฆะแล้ว จะถือว่าภริยาทั้งสองเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายทั้งสองคนหาได้ไม่ ทั้งนี้เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติไว้ว่า คำพิพากษาของศาลเท่านั้นที่จะแสดงว่าการสมรสใดเป็นโมฆะและทราบได้ที่ภริยาคนแรกยังมิได้มีการฟ้องร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้การสมรสของภริယาคนที่สองเป็นโมฆะแล้ว จะถือว่าภริယาคนที่สองไม่เป็นภริยาที่ถูกต้องตามกฎหมายก็มิได้เช่นกัน

เนื่องจากพระราชบัญญัติบាเน็นบាณญัขาราชการ พ.ศ.๒๔๙๔ ประسังค์ให้จ่ายเงินให้แก่ภริยาที่ถูกต้องตามกฎหมายเพียงคนเดียว ซึ่งในทางปฏิบัติผู้มีส่วนได้เสียจะต้องดำเนินการทางศาลให้มีคำพิพากษาว่าการสมรสของภริယาคนที่สองเป็นโมฆะ เพื่อภริယาคนที่ซึ่งบាเน็นบាณญัขาราชการจะได้มีสิทธิได้รับเงินบាเน็นจตกทอด

ในกรณีที่ภริยาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมิได้ดำเนินการทางศาลฟ้องร้องให้เพิกถอนการสมรส กรมบัญชีกลางเคยให้ความเห็นว่าหากภริยาทั้งสองได้ตกลงกันเป็นลายลักษณ์อักษร ว่าภริယาคนแรกเป็นภริยาที่ซึ่งบាเน็นบាณญัขาราชการ ภริยาคนที่สองจะเป็นผู้สละสิทธิในการขอรับเงินบាเน็นจตกทอด (ภริယาคนแรกเป็นผู้สละสิทธิไม่ได้) แล้วยื่นต่อกระทรวงการคลัง ก็จะพิจารณาอนุโลมจ่ายให้

ปัญหาผู้รับบ้านภูมิภารियាសองคุณสิทธิของภารियາในการรับบำเหน็จตกทอดนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเคยมีความเห็นตามหนังสือที่ สร ๐๖๐๑/๘๔๙ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๒๒ ว่า สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหนังสือที่ สร ๐๒๐๓/๒๑๗๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาให้ความเห็นในปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจ่ายบำเหน็จตกทอดส่วนของภาริยา ตามที่กระทรวงการคลังหารือมาว่า

๑. ตามหลักปฏิบัติของกระทรวงการคลัง ในการจ่ายเงินบำเหน็จตกทอด ถือว่า บำเหน็จตกทอดของภาริยาจะต้องจ่ายให้แก่ภาริยาที่ชอบด้วยกฎหมายเพียงคนเดียวเท่านั้น เพราตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕ บัญญัติว่า “ ชายหรือหญิง จะทำการสมรสในขณะที่ตนมีคู่สมรสอยู่ไม่ได้ ” มาตรา ๑๔๕ บัญญัติ ว่า “ คำพิพากษาของศาลเท่านั้นจะแสดงว่าการสมรสได้เป็นโมฆะ ” และมาตรา ๑๔๖ บัญญัติว่า “ การสมรสที่ฝ่าฝืน มาตรา ๑๔๔ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๖ และมาตรา ๑๔๗ เป็นโมฆะ ” ซึ่งบันทึกหมายดังกล่าวมีเจตนาไว้ให้ชายหรือหญิงมีคู่สมรสที่ ถูกต้องตามกฎหมายได้เพียงคนเดียว ดังนั้น การขอรับบำเหน็จตกทอดส่วนของภาริยา ในกรณีที่ผู้ตายมีภาริยาจดทะเบียนสองคน ผู้มีส่วนได้เสียจะต้องดำเนินการทางศาล เพื่อ ขอให้ศาลมีพิพากษาว่าผู้ใดเป็นภาริยาโดยชอบด้วยกฎหมายและมีสิทธิได้รับบำเหน็จตก ทอดในฐานะภาริยาเสียก่อน จึงจะได้พิจารณาสั่งจ่ายบำเหน็จตกทอดได้ แต่โดยที่หลัก ปฏิบัติตั้งก่อนทำให้การขอรับบำเหน็จตกทอดบางรายไม่สะดวกและนอกจากนั้นบางราย ก็ไม่ประสงค์ที่จะไปดำเนินการทางศาลทางกระทรวงการคลังจึงได้มีการผ่อนผันให้คือ ถ้า ภาริยาที่จดทะเบียนสมรสภายหลัง ทำหนังสือเป็นหลักฐานยอมรับว่าภาริยานั้นแรกเป็น ภาริยาที่ชอบด้วยกฎหมายมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดในฐานะภาริยาแต่ผู้เดียว โดยตนเอง ไม่มีสิทธิแล้ว กระทรวงการคลังจะจ่ายบำเหน็จตกทอดทั้งหมดให้ภาริยานั้นแรกไปได้

๒. แต่ถ้ามีได้ดำเนินการดังกล่าว กระทรวงการคลังก็จะไม่จ่ายบำเหน็จให้โดยต้องไปดำเนินการทางศาล แต่มาบัดนี้กระทรวงการคลังมีปัญหาเพิ่มเติมว่า เมื่อพิจารณา มาตรา ๑๔๙๕ ที่บัญญัติว่า “คำพิพากษาของศาลเท่านั้นจะแสดงว่าการสมรสได้เป็นโมฆะ” แล้วจะเห็นได้ว่าถ้าศาลยังไม่ได้พิพากษาว่าการสมรสได้เป็นโมฆะ จะถือได้ หรือไม่ว่าภริยาที่จดทะเบียนสมรสทั้งสองคนเป็นภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ชาย และ กระทรวงการคลังอาจจ่ายบำเหน็จทดแทนในฐานะภริยาให้ทั้งสองคนโดยได้รับส่วนของ ภริยานั้นๆ หากถือเช่นว่านี้ได้ก็จะทำให้การสั่งจ่ายบำเหน็จทดแทนรวดเร็วขึ้น แต่โดย ที่กระทรวงการคลังเห็นว่าอาจมีปัญหาตามมาในภายหลังที่กระทรวงการคลังได้สั่งจ่าย บำเหน็จทดแทนให้แก่ภริยาทั้งสองคนไปแล้วได้แล้วคือ หากได้มีการฟ้องต่อศาล และ ศาลได้มีคำพิพากษาแสดงความเป็นโมฆะของการสมรสของภริยานั้นที่สองไปแล้ว ภริยานั้นจะมาเรียกร้องบำเหน็จทดแทนส่วนของภริยาเพิ่มเติมจากกระทรวงการคลัง ได้อีกหรือไม่

คณะกรรมการกฎหมายวิถี (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) เห็นว่าตามหนังสือ หรือกระทรวงการคลังดังกล่าว ปัญหาที่กระทรวงการคลังขอให้พิจารณา มีข้อสำคัญแต่ เพียงว่า ถ้าศาลยังไม่ได้พิพากษาว่าการสมรสได้เป็นโมฆะ จะถือได้หรือไม่ว่าภริยาจะ ทะเบียนทั้งสองคนเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ชาย และมีสิทธิได้รับบำเหน็จ ทดแทน ในฐานะภริยาทั้งสองคนโดยได้ส่วนของภริยานั้นๆ

คณะกรรมการกฎหมายวิถี (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหา ในเรื่องนี้พร้อมด้วยผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) เล้ามีความเห็นว่า เรื่องนี้ เป็นเรื่องที่กฎหมายต้องการให้มีการพิสูจน์กันในศาลถึงความเป็นโมฆะเสียก่อนเท่านั้น ส่วนเจตนารวมถึงกฎหมายนั้น ปรากฏชัดเจนว่าให้ขยายหรืออนุญาตมีคู่สมรสที่ถูกต้อง

ตามกฎหมายได้เพียงคนเดียว ทั้งตามหลักการตีความก็ไม่พึงที่จะตีความกฎหมายในทางกลับกัน ในเมื่อไม่มีบันัญญัติกฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้งให้ตีความเข่นนั้นได้ ฉะนั้น จะถือว่าเมื่อยังไม่มีคำพิพากษาของศาลแสดงว่าการสมรสเป็นโมฆะ ภริยาที่จดทะเบียนทั้งสองคนเป็นภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายกันหาได้ไม่

โดยเหตุผลดังกล่าว จึงไม่ชอบที่กระทรวงการคลังจะจ่ายบำเหน็จตกทอดให้ไปโดยถือว่าภริยาที่จดทะเบียนสมรสทั้งสองคนเป็นภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย และมีสิทธิรับบำเหน็จตกทอดในฐานะภริยาทั้งสองคน โดยได้รับส่วนของภริยารอบครึ่ง

ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ.๒๕๓๓ มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๔๙๙ ดังนี้
“การสมรสที่เป็นโมฆะ เพราะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง บุคคลผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่งจะกล่าวข้างขึ้น หรือจะร้องขอให้ศาลพิพากษาว่าการสมรสเป็นโมฆะได้” ดังนั้น หากชายมีภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่ก่อนแล้ว และภายหลังได้จดทะเบียนสมรสกับหญิงอื่นซึ่งนอกใจ กฎหมายกำหนดให้บุคคลผู้มีส่วนได้เสียคนใดคนหนึ่ง ยกเว้นกล่าวข้างได้ แต่อย่างไรก็ตาม ภริยานั้นจะดังกล่าวจะต้องมีหลักฐานสนับสนุนโดยชัดแจ้ง เพื่อนำมาใช้ประกอบการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อไปด้วย